

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

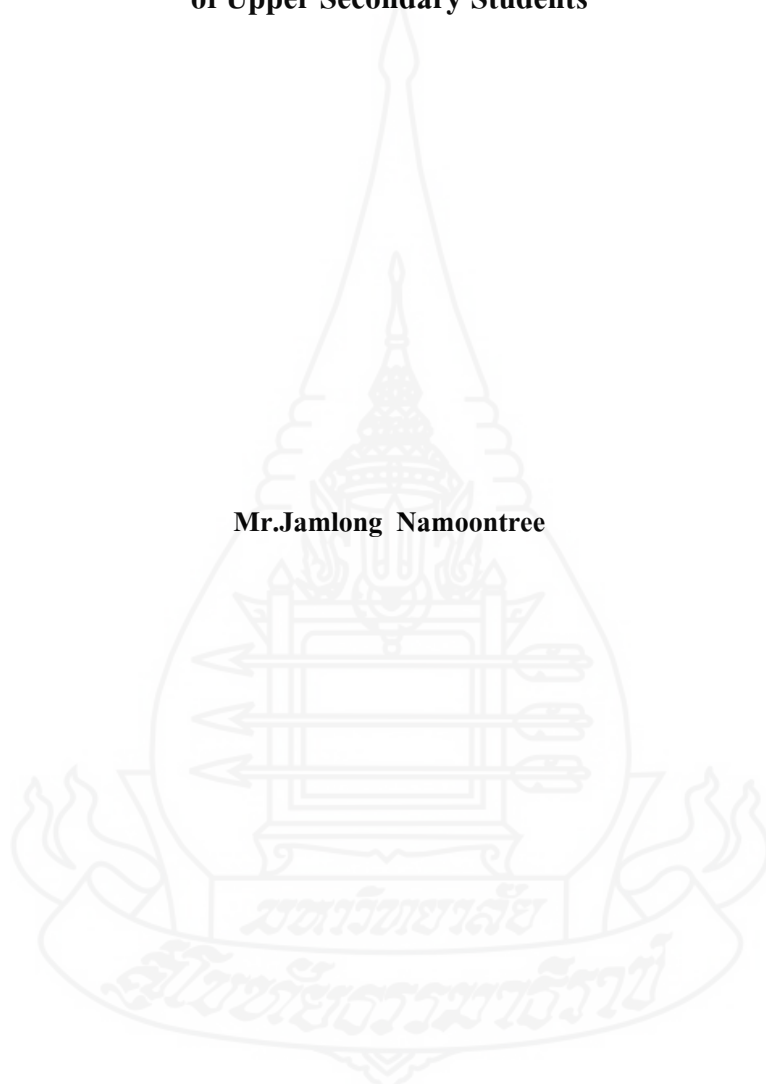
นายจำลอง นามูลตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

**Factors Affecting on Choosing Further Learning Program
of Upper Secondary Students**

Mr.Jamlong Namootree

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ชื่อและนามสกุล นายจำลอง นามุลตรี

แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง
2. รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิวัฒน์ เมฆขจร

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิวัฒน์ เมฆขจร)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วิเศษย์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัย นายจำลอง นามูลตรี รหัสนักศึกษา 2592800615 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

(การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง (2) รองศาสตราจารย์ ดร.นิธิวัฒน์ เมฆขจร **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงสถาบันที่จะศึกษาต่อ (2) ศึกษาการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทำนายกับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และ (4) ศึกษาอำนาจการพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจากปัจจัยทำนาย

กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 21 จำนวน 374 คน จากประชากรนักเรียนจำนวน 17,128 คน คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีปัจจัยการทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน และความคาดหวังของครอบครัว อยู่ในระดับมาก และปัจจัยการทำนายด้านชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ อยู่ในระดับมากที่สุด (2) การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยรวมอยู่ในระดับมาก (3) ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน และความคาดหวังของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) ปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_1) การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน (X_2) และความคาดหวังของครอบครัว (X_3) สามารถพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ร้อยละ 34.5 โดยสามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ} \quad Y = .192 + .401x_2 + .226x_1 + .153x_3$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน} \quad Z = .318x_2 + .225x_1 + .175x_3$$

คำสำคัญ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว

ชื่อเสียงของสถาบัน การเลือกศึกษาต่อ มัธยมศึกษาตอนปลาย

Thesis title: Factors Affecting on Choosing Further Learning Program of Upper Secondary Students.

Researcher: Mr.Jamlong Namoonree.; **ID:** 2592800615;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychology Counseling);

Thesis advisors: (1) Dr.Wunlapha Sabaiying, Assistant Professor;
(2) Dr. Nitipat Mekkajon, Associate Professor; **Academic year:** 2018

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the predicting factors of achievement motivation, perception of the world of career and work, family expectation, and reputation of institution; (2) to study the choosing of further learning program of upper secondary students; (3) to study the relationships of predicting factors with the choosing of further learning program of upper secondary students; and (4) to study the power to predict the choosing of further learning program of upper secondary students with the use of predicting factors as the predictors.

The research sample consisted of 374 students from Prathumthep Witthayakan School in Nong Khai province under the Secondary Education Service Area Office 21 from the total students of 17,128, obtained by stratified random sampling. The sample size was determined with the use of Yamane's formula for calculating the sample size at 95 percent confidence interval. The research instrument was a questionnaire on factors affecting the choosing of further learning program of upper secondary students, with reliability coefficient of .87. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, multiple correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The research findings showed that (1) the upper secondary students' predicting factors of achievement motivation, perception of the world of career and work, and family expectation were rated at the high level; while their predicting factor of reputation of institution was rated at the highest level; (2) the overall rating mean for their choosing of further learning program was at the high level; (3) the factors of achievement motivation, perception of the world of career and work, and family expectation correlated positively and significantly with the choosing of further learning program of the students at the .05 level of statistical significance; and (4) the predicting factors of achievement motivation, perception of the world of career and work, and family expectation could be combined to predict the choosing of further learning program of the students by 34.5 percent. The predicting equations in the forms of raw and standardized scores were as shown below:

$$Y = .192 + .401X_2 + .226X_1 + .153X_3$$

$$Z = .318X_2 + .225X_1 + .175X_3$$

Keywords: Achievement motivation, Perception of world of career and work, Family expectation, Reputation of institution, Choosing of further Learning program, Upper secondary student

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ ต้องขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง และทีมงาน เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ในงานวิจัยจนสำเร็จได้ด้วยดี ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

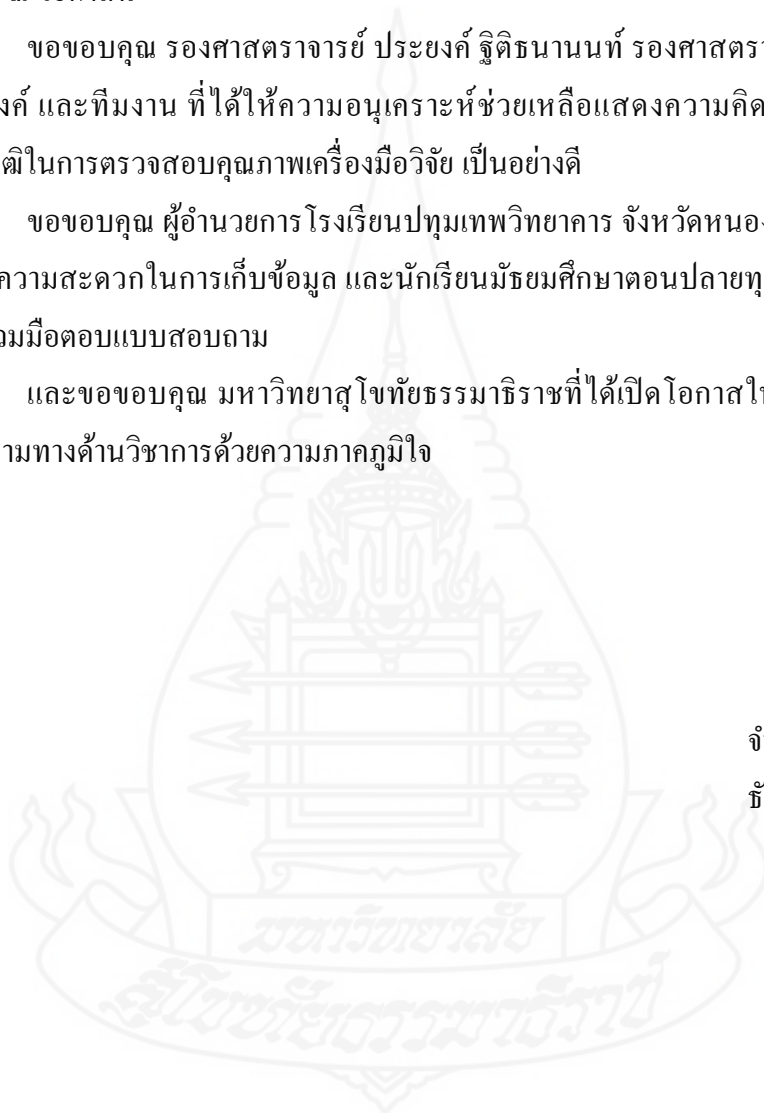
ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ประยงค์ จูติชนานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ และทีมงาน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแสดงความคิดเห็นและกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย คณะอาจารย์ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

และขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือที่เปิดโอกาสให้อีกหนึ่งต้นกล้าได้เจริญงอกงามทางด้านวิชาการด้วยความภาคภูมิใจ

จำลอง นามุลตรี

ธันวาคม 2561

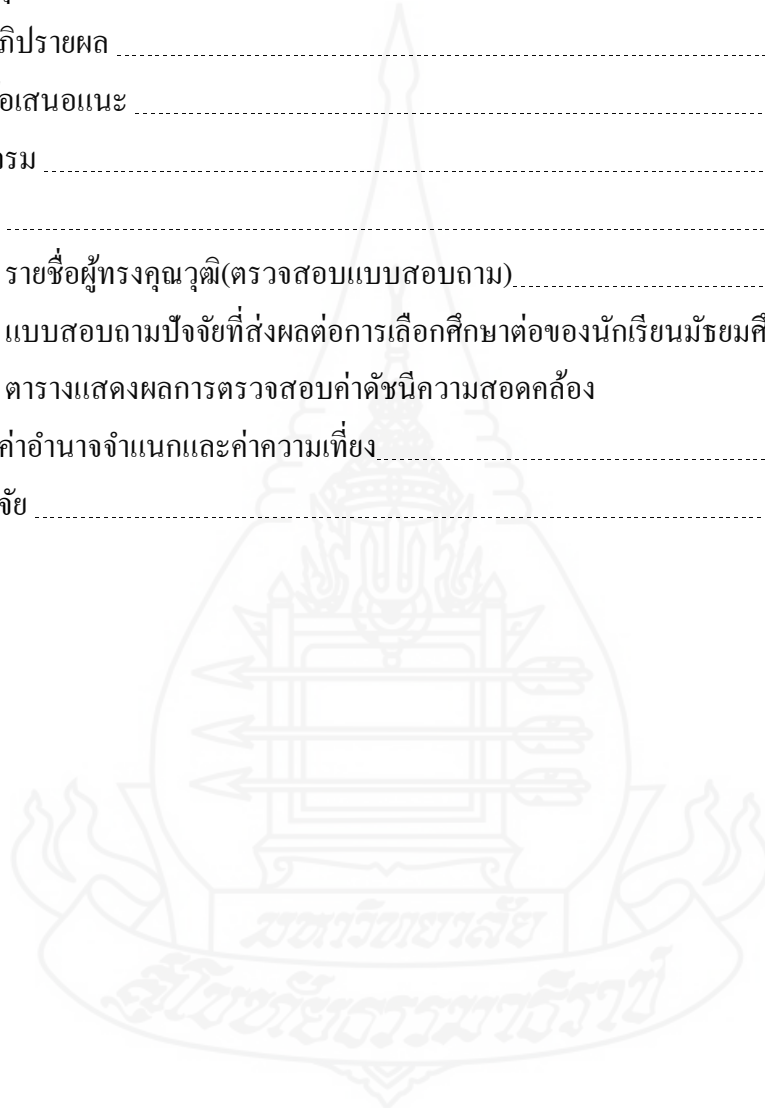

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน	19
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของครอบครัว	28
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชื่อเสียงของสถาบัน	36
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเลือก	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย	61

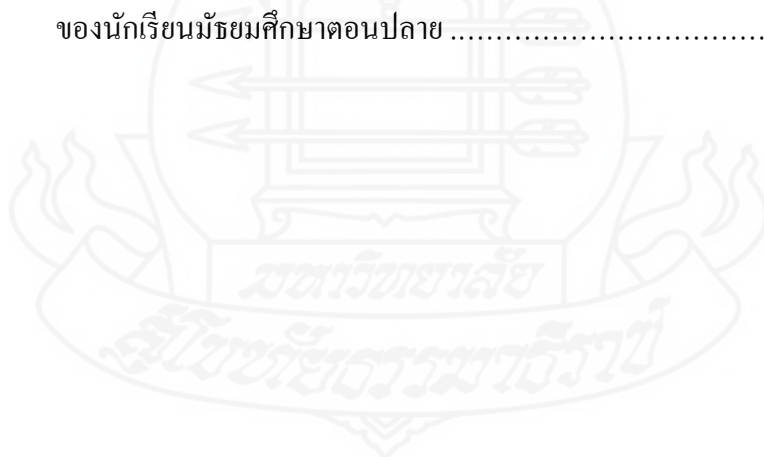
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน	69
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
สรุปการวิจัย	73
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	91
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ(ตรวจสอบแบบสอบถาม).....	93
ข แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย..	95
ค ตารางแสดงผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง	
ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยง.....	104
ประวัติผู้วิจัย	115

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	62
ตารางที่ 4.2 แสดงระดับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย	64
ตารางที่ 4.3 แสดงปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	65
ตารางที่ 4.4 แสดงปัจจัย ทำนายด้านการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน	67
ตารางที่ 4.5 แสดงปัจจัยทำนายด้านความคาดหวังของครอบครัว	68
ตารางที่ 4.6 แสดงปัจจัยทำนายด้านชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ	69
ตารางที่ 4.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อกับการเลือกศึกษาต่อ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย	70
ตารางที่ 4.8 แสดงอำนาจพยากรณ์ของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ ที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย	71

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ภาพที่ 2.1 การเกิดขึ้นของภาพลักษณ์	38
ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้น	47
ภาพที่ 2.3 แผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งการรับรู้ความสามารถของตนเอง และพฤติกรรม	50

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรู้ และมีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพแห่งตน การพัฒนาการศึกษาของประเทศจะประสบความสำเร็จได้นั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนและดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวโน้มทางการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคตด้วย ในปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยได้ถูกพัฒนาเพื่อให้ก้าวทันโลกของอาชีพและการทำงานซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งรูปแบบการประกอบการทางธุรกิจ การเลือกดำเนินใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่มีความเชื่อมโยงกับเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำกว่ายุคก่อนๆ ที่ได้สร้างอาชีพใหม่และทำลายการทำงานในรูปแบบดั้งเดิมที่ไม่สามารถก้าวทันตามการเปลี่ยนแปลง นักเรียนจึงจำเป็นต้องปรับตัวและทุ่มเทความอดสาหะมาพยายามเพื่อการแข่งขันทางการศึกษาอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการเลือกประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งจะส่งผลให้มีตำแหน่งงานและรายได้ที่ดี ตลอดจนเป็นที่ยอมรับนับถือของคนในชุมชนและสังคม ดังนั้นการเลือกศึกษาต่อจึงเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างมากเนื่องจากส่งผลทั้งต่อตัวนักเรียนเอง ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ โดยเฉพาะการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญต่อการเข้าสู่โลกของอาชีพและการทำงานหลังจากจบการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำรงชีวิตของสังคมไทยในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา จากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมอุตสาหกรรม และสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศไร้พรมแดนในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดด ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย หนึ่งในปัญหาที่สำคัญและควรเร่งแก้ไข ได้แก่ ปัญหาการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่จะต้องตัดสินใจเลือกอาชีพหรือสาขาวิชาที่จะสอบเข้าศึกษาต่อทั้งสายอาชีพและอาชีพ รวมทั้งในระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งส่งผลก่อให้เกิดทั้งภาวะความเครียดและความกดดันที่จะต้องสอบแข่งขันเพื่อเข้าถึงโอกาสในการเรียนสาขาวิชาที่ตนเองสนใจหรือมีความคาดหวังจะเข้าศึกษาต่อ ทั้งในสถาบันชั้นนำของประเทศที่มีชื่อเสียงและคณะวิชาที่ตนต้องการ รวมทั้งสาขาวิชาที่ได้รับ

ความนิยมของนักเรียนส่วนใหญ่ กำลังเป็นที่ต้องการในตลาดแรงงานปัจจุบันหรือกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต อันนำมาถึงความภาคภูมิใจของตนเองและความคาดหวังของครอบครัว จากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อส่วนใหญ่ พบว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมักเลือกศึกษาต่อตามความต้องการของครอบครัว เลือกศึกษาต่อตามกลุ่มเพื่อน และเลือกศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ (อเนก ณะชัชวรงค์, 2553, กุสุมา ปักปิ่นเพชร, 2552, สมัย พันธุ์สะอาด, 2553) การตัดสินใจเลือกของนักเรียนดังกล่าวเป็นไปโดยไม่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความต้องการที่แท้จริงของตน จึงเป็นผลให้นักเรียนบางส่วนไม่สามารถเรียนต่อได้จนจบ บางส่วนต้องถูกรีไทร์ บางส่วนต้องหยุดการเรียนในปีที่ 1 หรือปีที่ 2 เพื่อเลือกสาขาวิชาเรียนใหม่ และบางส่วนแม้จะอดทนเรียน ได้จนจบแต่ก็พบกับปัญหาในการทำงานที่ไม่ตรงกับความถนัดของตน ซึ่งส่งผลเสียหายโดยรวมทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อทั้งภาคส่วนเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ และค่าเสียโอกาสในด้านเวลาที่ควรจะได้รับการพัฒนาตนเองให้ตรงตามความสนใจ ความถนัดตามศักยภาพที่เป็นจริง ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมอันนำมาถึงความสามารถทางการแข่งขันและการประกอบอาชีพแห่งตน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการหาแนวทางในการช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ด้านความคาดหวังของครอบครัว และด้านชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ เพื่อทราบความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวอ้างมาดังกล่าวข้างต้นนี้ นำมาทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และผลจากการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้และความสามารถเลือกแผนการศึกษาต่อได้อย่างถูกต้องตรงกับความสนใจ ความถนัดและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เป็นที่ยอมรับของครอบครัวและสังคม เพื่อการใช้ชีวิตในโลกของอาชีพและการทำงานได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

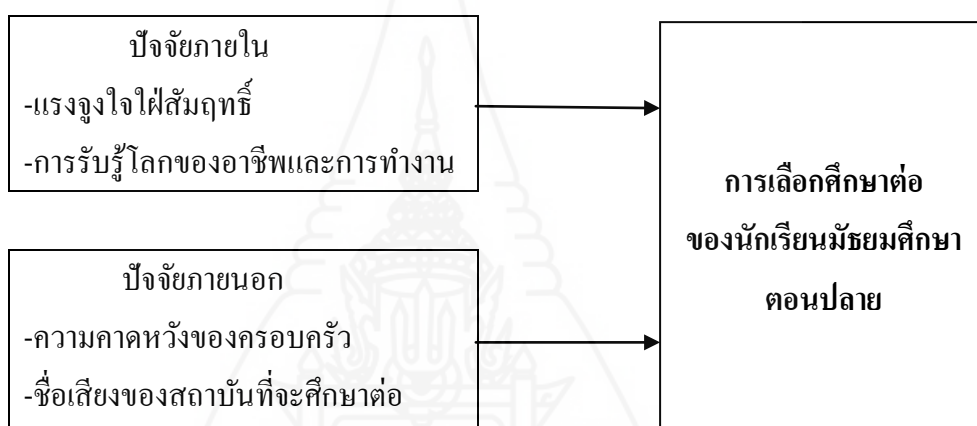
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังครอบครัว และด้านชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ
- 2.2 เพื่อศึกษาระดับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.4 เพื่อศึกษาอำนาจการพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ สามารถพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบสหสัมพันธ์ (correlation research)

5.2 ประชากร นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 จำนวนประชากรเท่ากับ 17,128 คน

5.3 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย จำนวน 392 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร ยามาเน่ โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ .05

5.4 ตัวแปรอิสระ

5.4.1 ปัจจัยภายใน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้โลกอาชีพและการทำงาน

5.4.2 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ

5.5 ตัวแปรตาม การเลือกศึกษาต่อ

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การเลือก หมายถึง กระบวนการคิดการให้เหตุผลของบุคคลที่ใช้ข้อมูลสารสนเทศและหลักฐานนำมาประมวลประเด็นต่างๆ เพื่อกำหนดปัญหาจากกฎเกณฑ์บางประการ แล้วดำเนินการประเมินทางเลือกต่างๆ เหล่านั้นและทำการเลือกจากสิ่งที่ได้เลือกนำไปสู่การตัดสินใจ

6.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง พลังขับเคลื่อนจากภายในของบุคคลที่ปรารถนาจะกระทำกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จไปถึงเป้าหมายสูงสุด ยังเกณฑ์มาตรฐานที่ตนเองได้ตั้งไว้

6.3 การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน หมายถึง การที่บุคคลได้ทำการจัดระเบียบและรวบรวมข้อมูลของโลกอาชีพและการทำงานมาแปลความหมายแล้วเทียบเคียงจากประสบการณ์เดิมของตนเองว่าสิ่งต่างๆ เหล่านั้นคืออะไรนำมาทำการสรุปสารสนเทศที่ได้รับจากลักษณะงาน ว่ามีความตรงตามกับความต้องการหรือความคาดหวังของตนเอง

6.4 ความคาดหวังของครอบครัว หมายถึง ความต้องการหรือความปรารถนาของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือการยินยอมทางกฎหมาย ที่มีต่อโอกาสความเป็นไปได้ของบุคคลในกิจกรรมที่ได้กระทำอันส่งผลดีต่อสิ่งที่คาดหวังในความสำเร็จของสมาชิกภายในกลุ่ม

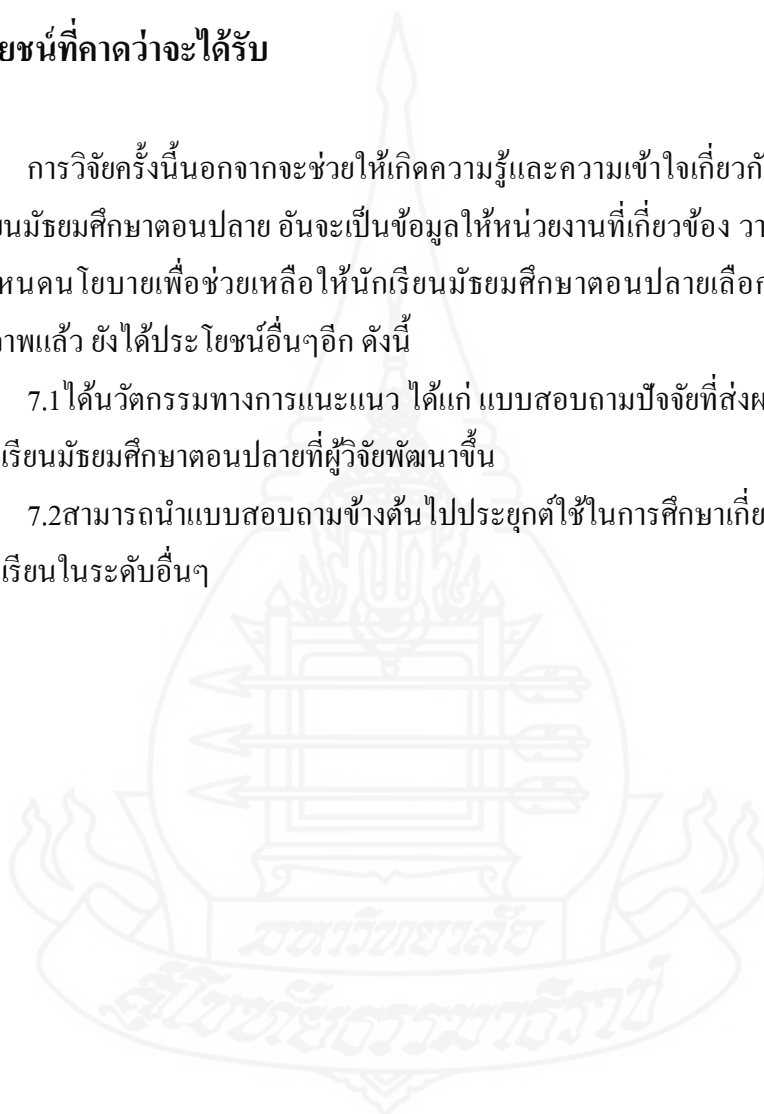
6.5 ชื่อเสียงของสถาบัน หมายถึง ภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษาที่สั่งสมมาจากการดำเนินงานที่ดีและประสบผลสำเร็จจากอดีตเป็นที่ประจักษ์ ปรากฏต่อสายตา ความรู้สึก และเกิดการรับรู้เกิดขึ้นในใจของบุคคล สามารถประเมินค่าต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถาบัน จนเป็นที่กล่าวขานและนิยมชมชอบได้รับการยอมรับของหมู่คนในวงกว้าง

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้นอกจากจะช่วยให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อันจะเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแผน และแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเลือกศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังได้ประโยชน์อื่นๆอีก ดังนี้

7.1 ได้ค้นวัตกรรมทางการแนะแนว ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

7.2 สามารถนำแบบสอบถามข้างต้น ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนในระดับอื่นๆ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย “เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวรรณกรรมต่างๆมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของครอบครัว
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ
5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อ

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1988 อ้างถึงใน สุภวดี บุญญวงษ์, 2560) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยความปรารถนาที่จะบรรลุถึงเป้าหมายอย่างไม่ลดละแม้จะพบอุปสรรคก็จะมี ความพยายามฝ่าฟันจนประสบความสำเร็จและมีความภูมิใจจากงานที่ปฏิบัติ และต้องการที่จะพัฒนาให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป โดยมีการกำหนดเป้าหมายในกิจกรรมที่จะกระทำไว้อย่างชัดเจน

เมอร์เรย์ (Murray, 1964 อ้างถึงใน สุภวดี บุญญวงษ์, 2560) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความต้องการทางจิตของบุคคลที่มีความอดทนและเพียรพยายามที่จะประสบผลสำเร็จจากกิจกรรมที่ต้องรับผิดชอบ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบากก็ตาม

แอทกินสัน (Atkinson, 1966 อ้างถึงใน สุภวดี บุญญวงษ์, 2560) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง การเปรียบเทียบโอกาสของบุคคลจากตนเองและผู้อื่น โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานที่มีจากผลของการกระทำว่ามีโอกาสสำเร็จ และเมื่อกระทำสำเร็จจะเกิดความภาคภูมิใจแต่หากเกิดความล้มเหลวจะรู้สึกอับอาย

เฮอร์แมน (Herman, 1970 อ้างถึงใน พรรณปพร ศรีเจริญ และคณะ, 2556, น.15) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการที่จะแข่งขัน เอาชนะอุปสรรคจากการกระทำที่ยากเพื่อบรรลุมาตรฐานอันดีเลิศ และได้รับการยอมรับจากงานที่ทำอยู่

ฮาร์เตอร์ (Harter, 1978 อ้างถึงใน พรรณปพร ศรีเจริญ และคณะ, 2556, น.14) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากการรู้ของบุคคลว่าตนเองมีความสามารถ ไม่ปฏิเสธการทำงานที่ยากกลับมีความพึงพอใจที่สามารถกระทำงานนั้น ได้จนประสบความสำเร็จ และหลีกเลี่ยงปฏิเสธความล้มเหลวจากการกระทำของตน

บิกเก้ และ ฮันท์ (Bigge and Hunt, 1980 อ้างถึงใน ศุภวดี บุญญวงษ์, 2560) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงพลังแรงขับเคลื่อนในการทำงานที่คงทนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายถึงความสำเร็จจากงานที่ทำหายและยาก ก่อให้เกิดการรับรู้ความสามารถ มีความวิริยะอุตสาหะและความภาคภูมิใจ

ตีบสาย บุญวิระบุตร (2541, อ้างถึงใน พรรณปพร ศรีเจริญ และคณะ, 2556, น.15) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่มุ่งมั่นไม่หลีกเลี่ยงหน้าหรืออาจถอยหนีในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ศุคนทา โหศิริ (2549) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง บุคลิกภาพที่มีอยู่ในตัวบุคคล ที่ปรารถนาจะนำตนเองให้ประสบผลสำเร็จในงานที่ยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่กลัวต่ออุปสรรคแต่จะหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนไปสู่ความสำเร็จ มุ่งการแข่งขันต้องการเอาชนะเพื่อบรรลุมาตรฐานที่ตนสร้างไว้ จะมีความภาคภูมิใจเมื่อประสบผลสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อล้มเหลว

พรจันทร์ โปธินาค (2554) ได้ให้คำจำกัดความของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการหรือปรารถนาที่จะทำกิจกรรมใด ๆ โดยไม่ย่อท้อและคาดหวังที่จะเอาชนะอุปสรรคและปัญหาด้วยความเพียรพยายาม ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สรุปได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง บุคลิกภาพส่วนบุคคลที่ปรารถนาที่จะกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยมีแรงจูงใจภายในเป็นพลังขับเคลื่อนที่ต้องการแข่งขันเอาชนะอุปสรรคต่างๆ จากการเปรียบเทียบโอกาสที่มีกับการรับรู้ความสามารถ ความมีวินัยและความเพียรพยายาม สามารถที่จะควบคุมตนเองและการมุ่งอนาคต ที่จะรับผิดชอบงานถึงแม้ว่างานนั้นจะเป็นงานที่ยาก เพื่อพัฒนาตนเองให้ประสบผลสำเร็จถึงเป้าหมายที่สูงตั้งเกณฑ์มาตรฐานที่บุคคลตั้งไว้

1.2 ความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ศุภวดี บุญญวงษ์ (2560) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศชาติ เพราะประเทศที่มีประชากรมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ย่อมมีความมุงมั่น ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบต่อการกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างประหยัดในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นพลังผลักดันให้นักเรียนประสบผลสำเร็จด้านการเรียน เนื่องจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวต่อผลการเรียน โดยตรง เพราะนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ย่อมส่งผลทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนเกิดความพึงพอใจในวิชาชีพ มุ่งมั่น ใฝ่รู้ ขยันหมั่นเพียรทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามมา

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานและการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคล กล่าวคือ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงย่อมสนใจเลือกอาชีพที่มีผลตอบแทนสูง ต้องรับผิดชอบสูงมีข้อมูลย้อนกลับจากการปฏิบัติงาน และมีความเสี่ยงในระดับปานกลาง

4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สำคัญต่อการเรียนรู้ของบุคคล เพราะบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงย่อมมีความมุ่งมั่น อดทนจะปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จ มีความทะเยอทะยาน ทำงานอย่างเป็นระบบ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคสามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆจนประสบความสำเร็จ

5. มีความจำเป็นต่อพฤติกรรมที่พึงปรารถนา จากผลการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ที่ดี (สุมิตตรา เจริมพันธ์, 2547) มีพฤติกรรมการเรียนวิทยาศาสตร์ที่ดี (กิตติรัตน์ ชัยรัตน์, 2547) มีพฤติกรรมรักการอ่าน (สุภรางค์ อินทนท์, 2552) เป็นต้น

1.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.3.1 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland, 1988 อ้างถึงใน ศุภวดี บุญญวงษ์, 2560) อธิบายว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นลักษณะของบุคลิกภาพของบุคคลที่หล่อหลอมมาจากประสบการณ์ในวัยเด็ก ที่ส่งผลต่อสภาพทางอารมณ์ต่อประสบการณ์นั้นๆ

1. ความต้องการความสำเร็จ (need for achievement) เป็นความต้องการที่จะทำสิ่งต่างๆให้เต็มที่และดีที่สุดเพื่อความสำเร็จ จากการวิจัยของแมคเคลแลนด์ พบว่า บุคคลที่ต้องการความสำเร็จสูงจะมีลักษณะชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย และต้องการได้รับข้อมูลย้อนกลับเพื่อประเมินผลงานของตนเอง มีความชำนาญในการวางแผน มีความรับผิดชอบสูง และกล้าจะเผชิญกับความล้มเหลว

2. ความต้องการความผูกพัน (need for affiliation) เป็นความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่นต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น บุคคลที่

ต้องการความผูกพันสูงจะชอบสถานการณ์การร่วมมือมากกว่าสถานการณ์การแข่งขัน โดยจะพยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

3. ความต้องการอำนาจ (need of power) เป็นความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น บุคคลที่มีความต้องการอำนาจสูงจะแสวงหาวิถีทางเพื่อให้ตนมีอิทธิพลเหนือต่อบุคคลอื่น ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับหรือยกย่อง ต้องการความเป็นผู้นำ ต้องการงานให้เหนือกว่าบุคคลอื่น และจะกังวลเรื่องอำนาจมากกว่าการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

1.3.2 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแอทกินสัน (Atkinson & Feather, 1966 อ้างถึงใน ศุภวดี บุญญวงษ์, 2560) ได้ทำการปรับเปลี่ยนประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาจากทฤษฎีการตัดสินใจ ประมวลสาระสำคัญ ดังนี้คือ

1. พฤติกรรมของบุคคลที่ประสบความสำเร็จ มี 3 ประการ คือ 1) มีแรงจูงใจและความคาดหวังที่จะบรรลุความสำเร็จจากการกระทำ 2) เมื่อกระทำแล้วมีโอกาสสำเร็จ 3) รับรู้คุณค่าของความสำเร็จที่จะได้รับ

2. พฤติกรรมของบุคคลที่มุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นความขัดแย้งระหว่างความคาดหวังที่จะประสบความสำเร็จและขณะเดียวกันก็กลัวจะล้มเหลวจากการกระทำและกิจกรรมที่ยังต้องรับผิดชอบ กล่าวคือ หากการกระทำนั้นประสบความสำเร็จก็เกิดความภาคภูมิใจจากผลของความสำเร็จนั้น หากการกระทำนั้นล้มเหลวก็จะเกิดความรู้สึกละอายใจ

กรณีเด็กนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ก็มักจะมีความมานะเพียรพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคที่อาจก่อให้เกิดความล้มเหลว เช่น ขาดทักษะและประสบการณ์ มีเวลาในการเรียนน้อยแต่ก็จะพยายามฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆเหล่านี้ให้ก้าวข้ามชนะปัญหาเหล่านั้น ได้ดีกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า จากผลการศึกษาของ แอทกินสัน พบว่า นักเรียนที่ทุ่มเทความพยายามต่อการเรียนอย่างหนัก ถึงแม้จะไม่ใช้วิชาเรียนที่ตนเองชอบหรือสนใจ ก็สามารถทำคะแนนได้ดีจากเจตคติที่ดีต่อความสำเร็จ มีความเพียรพยายามที่จะประสบความสำเร็จ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับเด็กนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ต่ำจะหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญปัญหา ขาดความพยายามวิตกกังวลอยู่กับข้อบกพร่องของตนเอง แรงจูงใจก็เป็นไปมโนทางลบ

แอทกินสัน กล่าวถึงโอกาสของความสำเร็จไว้ว่า บุคคลมีโอกาสพบความสำเร็จสูงก็จะมองภารกิจที่รับผิดชอบจะง่าย มองความล้มเหลวเป็นเรื่องใหญ่และน่าอับอาย แต่บุคคลที่มีโอกาสพบความสำเร็จต่ำจะเห็นว่าสิ่งที่กระทำอยู่เป็นเรื่องยาก มักหลีกเลี่ยงงานไม่ต้องการความเสี่ยงเลือกที่จะทำภารกิจง่าย ๆ ไม่ต้องรับผิดชอบ

นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับรับรู้ผลที่เกิดจากการกระทำ คือ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะพัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เกิดความภาคภูมิใจ และมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จ

1.3.3 แนวคิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ เรบิเดา (Rabidrau, 2007, อ้างถึงใน ศุภวดี บุญญวงษ์, 2560) สรุปได้ดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีพื้นฐานสำคัญอยู่ที่การบรรลุความสำเร็จในภารกิจและการประสบผลสำเร็จในชีวิตดังปรารถนา กล่าวคือ เป้าหมายแห่งความสำเร็จจะเป็นแรงผลักดันต่อแนวทางการปฏิบัติการกิจของบุคคล เกิดความต้องการที่จะประสบความสำเร็จที่ยอดเยี่ยม เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองผ่านวิธีการที่แตกต่างกันก็จะเป็นแรงผลักดันให้ไปสู่ผลของความสำเร็จด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน

2. พฤติกรรมมุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากแรงขับภายในที่มีบทบาทต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายในขั้นต้นที่กำหนดไว้เมื่อมีความพึงพอใจต่อผลที่เกิดจากการกระทำก็จะเพิ่มความพยายามและความท้าทายส่งผลต่อความคล่องแคล่วมากยิ่งขึ้น โดยมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จากภายนอกเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้ตนเองดูดีและได้รับการสนองการยอมรับจากบุคคลอื่นก่อให้เกิดความมั่นใจในตนเอง

3. รูปแบบของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยผนวกรวมทฤษฎีสำคัญ 2 ทฤษฎีเข้าด้วยกัน คือ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเป้าหมายความสำเร็จ กล่าวคือ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มุ่งเน้นความสำเร็จต่อการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล ส่วนทฤษฎีเป้าหมายความสำเร็จ จะส่งผลต่อความคิดที่มั่นคงโดยไม่เปลี่ยนแปลง มีอยู่ 3 ชนิด ได้แก่ 1) มุ่งแข่งขันเพื่อชนะคนอื่น 2) มุ่งหลีกเลี่ยง ไม่ต้องการเผชิญหน้าหรือการแข่งขัน 3) มุ่งเชี่ยวชาญ เพื่อพัฒนาตนเองและแข่งขันกับตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพในงาน โดยทั้งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเป้าหมายความสำเร็จจึงเป็นแรงผลักดันต่อพฤติกรรมมุ่งสู่ความสำเร็จ

4. เป้าหมายความสำเร็จกับการแสวงหาข้อสนเทศ เป้าหมายต่อความสำเร็จย่อมเกี่ยวข้องกับ เจตคติและพฤติกรรม คือ 1) ความผูกพันกับภารกิจ โดยมีเป้าหมายหลักสอดคล้องและสัมพันธ์กับทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับงาน 2) ความผูกพันกับตนเอง อยู่ที่การต้องการงานที่เหนือกว่าคนอื่นซึ่งความผูกพันต่อภารกิจมีผลต่อการสร้างความท้าทายและความพยายามมุ่งมั่นในการปฏิบัติการกิจ บุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้ จึงชอบแสวงหาข้อมูลเพื่อพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อเปรียบเทียบกับสังคมและการประเมินความสามารถของตนเองกับผู้อื่น

5. ทฤษฎีคุณค่าแห่งตน กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อธิบายถึงบุคคลที่เคยประสบความล้มเหลวว่า หากเกิดซ้ำๆ ก็จะไม่พยายามปฏิบัติงานใดๆ ให้ประสบความสำเร็จและที่ให้ความมั่นใจ ไม่เห็นคุณค่าแห่งตนทำให้ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และขาดความนับถือตนเองต่ำลงด้วย

1.3.4 แนวคิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์รูปแบบวงหัวหอม (Schuler et al., 2002, อ้างถึงใน ศุภวดี บุญญวงษ์, 2560) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์รูปแบบหัวหอมประกอบไปด้วย 17 มิติ ดังนี้

1. ความพยายามทดแทน หมายถึง ความเต็มใจปฏิบัติการกิจอย่างสุดความสามารถ เพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว แม้ว่าตนเองจะต้องมีการะงานมากขึ้นก็ตาม

2. การแข่งขัน หมายถึง ชอบแข่ง เปรียบเทียบความสำเร็จของงานกับผู้อื่นเพื่อเกิดแรงจูงใจที่ต้องการพัฒนาและเพิ่มความพยายามมากขึ้น

3. เชื่อมั่นในความสำเร็จ หมายถึง ความมั่นใจที่เกิดจากความเชื่อมั่นในความรู้ทักษะและความสามารถของตนเอง สามารถฟันฝ่าอุปสรรคให้ถึงเป้าหมายโดยไม่ยึดกับเรื่องของโชคกลาง

4. การมีอำนาจ หมายถึง ชอบแสดงบทบาทความเป็นผู้นำในการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลเหนือผู้อื่นชอบสร้างสรรค์งานและควบคุมงาน

5. กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ หมายถึง การทุ่มเทเวลาเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ตนเอง และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ แม้จะ โดนขัดขวางจากภายนอกก็ตาม

6. มีข้อผูกมัด หมายถึง การให้ความสำคัญกับงานที่ปฏิบัติอยู่เป็นลำดับแรกและสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานจนลืมชีวิตส่วนตัว

7. ไม่หวาดหวั่น หมายถึง ไม่กลัวต่องานหนัก ถึงมีเวลาที่จำกัด มีอารมณ์ที่มั่นคง

8. มีความยืดหยุ่น หมายถึง มีจิตใจกว้างขวางยอมรับการเปลี่ยนแปลง เปิดรับความรู้ใหม่ๆ และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้ดี

9. ตั้งใจมั่น หมายถึง การหมกมุ่น จดจ่อกับงานที่ทำไม่วอกแวกกับโลกภายนอกที่มารบกวน

10. ตั้งเป้าหมาย หมายถึง มีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายชัดเจนที่จะประสบความสำเร็จในอนาคต

11. เป็นอิสระ หมายถึง ชอบกำหนดเส้นของตนเองไม่พึ่งพาผู้อื่น

12. เชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง เชื่อว่าความสำเร็จเกิดจากความสามารถและความพยายามจากพฤติกรรมภายในของตนเอง

13. ความเพียรพยายาม หมายถึง มีความเพียรความอดุสาหะ จดจ่อต่อการทำงานเพื่อความสำเร็จของงานที่ปฏิบัติอยู่
14. พึงพอใจกับภารกิจที่ยาก หมายถึง ชอบเสี่ยง ชอบงานที่ท้าทายไม่กลัวต่อความล้มเหลว
15. ภูมิใจในผลงาน หมายถึง ความภูมิใจในความสำเร็จของงานที่เกิดจากความรับผิดชอบของตนเอง
16. การควบคุมตนเอง หมายถึง ความมีวินัยไม่ผัดวันประกันพรุ่งจดจ่อกับงาน มีการลำดับความสำคัญของงานและมีการวางแผนในระยะยาว
17. มุ่งสู่สถานภาพ หมายถึง มีความปรารถนาจะประสบความสำเร็จทั้งด้านชีวิตส่วนตัวและมีความก้าวหน้าด้านอาชีพ

1.3.5 แนวคิดทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2539) ได้สร้างทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะนี้ โดยการสังเกตสาเหตุพฤติกรรมที่แสดงออกของคนไทยเปรียบเทียบกับองค์ประกอบของต้นไม้ คือ ราก ลำต้น และดอกผล เป็นลักษณะทางจิต 8 ประการ โดยส่วนแรกคือ ดอกและผลไม้นั้น เป็นผลพวงของการรวมกันเข้าเป็นคนดี คนเก่ง ที่เป็นพลเมืองที่ปฏิบัติดีละเว้นความชั่ว ที่เอื้อต่อการพัฒนาของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า มาพฤติกรรมการทำงานที่เสียสละเพื่อส่วนรวมที่เปรียบเทียบกับลำต้นและลักษณะพื้นฐานของจิตใจดังเช่นส่วนรากของต้นไม้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแกนกลางของจิตลักษณะ 1 ใน 8 ด้าน ในบุคลิกภาพของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะในด้านอื่นของทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ความเชื่อในอำนาจตน และเหตุผลเชิงจริยธรรม กล่าวคือ ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง การให้ความสำคัญกับเป้าหมายของการทำงานในอนาคต โดยมีการวางแผนและคาดการณ์ในระยะยาวว่างานที่ทำจะส่งผลดีต่อไปในอนาคต มักจะปรากฏในผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ทำให้บุคคลมีแรงจูงใจมีพลังผลักดันทำกิจกรรมต่างๆอย่างมุ่งมั่นและไม่ลดละความเชื่อในอำนาจตน เป็นองค์ประกอบสำคัญหนึ่งของจิตลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นี้ ที่ส่งผลให้บุคคลมีความมุ่งมั่นมานะ มีความรับผิดชอบและพยายามลงทุลงแรงในการทำงานให้มีคุณภาพสูงและู้สึกตนเองมีอำนาจควบคุมสถานการณ์ในการที่จะนำไปสู่ความพยายามของการทำงานครั้งต่อไป

เหตุผลเชิงจริยธรรม บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงที่ต้องการประสบความสำเร็จมาก อาจทำผิดศีลธรรมได้ เช่น หลอกหลวง คดโกง เพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมาย ดังนั้นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงอย่างเดียวอาจเป็นคนเก่ง แต่ไม่ใช่คนดีจึงควรพัฒนาให้มีจริยธรรมสูงควบคู่ไปด้วย

1.4 องค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

อารี พันธุ์ณี (2542, น.192) กล่าวถึงที่มาของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ขึ้นกับองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ธรรมชาติของแต่ละบุคคลมีความแตกต่าง มีเอกลักษณ์ลักษณะจำเพาะแห่งตน ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1 ชั้นแรงขับซึ่งถือเป็นขั้นพื้นฐานเบื้องต้นของพฤติกรรม เช่น ภาวะความต้องการน้ำหรือหิวอาหาร เกิดความรู้สึกเจ็บปวดหรือความตึงเครียด ภาวะการขาดสมดุลดังกล่าวจะกระตุ้นให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระวนกระวายไม่มีความสุข ทำให้ร่างกายเกิดการตื่นตัวพร้อมที่จะทำกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใด

1.2 เมื่อเกิดความวิตกกังวลย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆ ในด้านการเรียนรู้หรือการแสดงออก โดยเฉพาะบุคคลที่วิตกกังวลมากจะมักแสดงพฤติกรรมที่ด้อยกว่ากลุ่มที่มีความวิตกกังวลน้อย

2. สิ่งแวดล้อมที่ต่างกันอย่างส่งผลให้บุคคลมีแรงจูงใจที่ต่างกันไป บุคคลจะมีความรู้สึกผ่อนคลายสับสนและวุ่นวายและผลของพฤติกรรมนี้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับว่าจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้อย่างไรย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมให้พัฒนาการของบุคคลที่ต่างกันไปตามวัฒนธรรมแต่ละสังคมและอื่นๆ

นิธิพัฒน์ เมฆจร (อ้างถึงใน ชนกนารถ บุญวัธนะกุล, 2559) อธิบายเพิ่มเติมถึงบุคคลอาจมีพฤติกรรมซ้ำได้อีกหากขาดความสมดุลในเรื่องต่างๆ ของการกระทำที่ดำเนินไปยังไม่อาจบรรลุถึงเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ แรงขับนี้ก็จะส่งผลทำให้บุคคลกระทำพฤติกรรมต่างๆ เป็นวงจรซ้ำๆ เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองต้องการ

1.5 ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ชนกนารถ บุญวัธนะกุล (2559) กล่าวถึงบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำ มักมีการแสดงออกของพฤติกรรม ดังนี้

1. ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

1.1 มีความทะเยอทะยานสูง

1.2 พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าอยู่เสมอ

1.3 กล้าเสี่ยงชอบทำงานที่ยากและท้าทาย

1.4 ไม่ชอบพึ่งพาคนอื่น มักทำอะไรด้วยตนเอง

1.5 มีการวางแผนล่วงหน้าเป็นลำดับขั้นตอน

1.6 ชอบแข่งขันและต้องการเป็นที่หนึ่ง

1.7 มีระดับความต้องการและความคาดหวังที่จะประสบความสำเร็จสูง

1.8 มีวินัยและความเพียรที่จะเอาชนะอุปสรรคต่างๆที่เผชิญอยู่

1.9 มีเป้าหมายปานกลางแต่มีความชัดเจนแน่นอน

1.10 มีความเป็นผู้นำ ไม่ชอบการเลียนแบบ

2 ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

2.1 ทำงานแบบไร้เป้าหมาย หรือขาดความชัดเจนในเป้าหมาย

2.2 ตั้งเป้าหมายไว้ต่ำเพื่อความสำเร็จได้ง่าย เพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว

2.3 ตั้งระดับความคาดหวังไว้ต่ำ เป็นคนที่ขาดความมั่นใจไม่กล้าคิดไม่กล้า

หวังหรือกลายเป็นคนที่ท้อแท้เบื่อหน่าย

1.6 การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผาสุก แก้วเจริญ และคณะ (2554, น.29-30) กล่าวว่า การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลสามารถกระทำผ่านกระบวนการฝึกฝนให้มีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในการเสริมสร้างวิถีคิดทางบวก มีดังนี้

1. การเสริมสร้างวิถีคิดทางบวก

1.1 การค้นหาข้อดี คิดบวกกับตนเอง ด้วยการทบทวนกิจกรรมในอดีตที่ทำให้ตนเองเกิดความประทับใจในสิ่งดีๆที่เป็นประโยชน์ต่อคนอื่น เช่น การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นที่ดียิ่งกว่าตนเอง กิจกรรมจิตอาสาที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือความสามารถส่วนตัวที่ช่วยแก้ปัญหาให้คนอื่นได้ ก่อให้เกิดพลังและความภาคภูมิใจที่สามารถพัฒนาตนเองได้ในระยะยาว

1.2 การถ่อมตน เช่นการไม่ยกตนข่มท่านจนเกิดความบาดหมางในความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอันทำให้เกิดผลเสียในการอยู่ร่วมกัน

1.3 สำนวญจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของตนเอง เช่น การขาดความรับผิดชอบ ความไม่มีวินัยในตนเองนั้นจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่องานที่ตนเองต้องรับผิดชอบ หรือนิสัยบางประการที่ผู้อื่นไม่ยอมรับ ด้วยการสังเกตทบทวนถึงพฤติกรรมที่ตนเองทำเป็นประจำว่านิสัยนั้นส่งผลให้เกิดผลลัพธ์เป็นอย่างไร ว่าเป็นผลดีต่อหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและผู้อื่นหรือไม่

1.4 การฝึกฝนให้ตนเองทำสิ่งดีๆ เช่น การตั้งเป้าหมายให้มีความชัดเจนว่าจะทำอะไรแล้วลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ทำอย่างต่อเนื่องจนสามารถพัฒนาศักยภาพทักษะความสามารถของตนเองจนติดตัว และมีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จจากการกระทำ

1.5 การมองสิ่งที่มีอยู่ไม่มองแต่สิ่งที่ขาดหาย กล่าวคือการมองเห็นทางออกของปัญหามากกว่าการจมอยู่กับปัญหาในสถานการณ์ที่เลวร้ายจนไม่สามารถแก้ปัญหาต่างๆได้ เช่น ในวิกฤตินั้นเรามีข้อดีอะไรที่แฝงอยู่แล้วนำมาเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไข

2. การเลียนแบบจากตัวแบบที่สัมฤทธิ์ผล มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เกิดแรงจูงใจในการฝึกฝนตนเอง โดยจากการสังเกตและเลียนแบบจนเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ตนเองตั้งเป้าประสงค์ไว้ เช่น บุคคลที่ประสบความสำเร็จในงานสาขานั้นๆเป็นตัวแบบ หรือการเรียนรู้ประวัติของบุคคลสำคัญต่าง ๆ นำมาประยุกต์เป็นแนวทางให้กับตนเอง เป็นต้น

3. การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง โดยการกำหนดเป้าหมายของตนเองไม่ให้สูงหรือต่ำจนเกินไปจนไม่สามารถที่จะทำสำเร็จได้ จากนั้นลำดับความสำคัญต่อภารกิจว่าควรทำอะไรก่อนหรือหลัง จากนั้นทำการประเมินผลย้อนกลับความน่าจะเป็นถึงโอกาสความสำเร็จได้มากน้อยแค่ไหน แล้วลงมือทำอย่างจริงจังไม่ลดละจนบรรลุเป้าหมายแรกจากนั้นจึงขยับขึ้นไปในงานที่ยากมากยิ่งขึ้น จนเกิดความมั่นใจในตนเองที่จะบรรลุเป้าหมายที่ใหญ่กว่าเดิม

4. การดูแลตนเอง คือสามารถที่จะจัดการตนเองให้มีประสิทธิภาพ ปรับปรุงและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม สามารถพัฒนาตนเองมีวิถีที่อยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้เป็นอย่างดี ก่อให้เกิดสมาธิเป็นเหตุให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นและทำภารกิจต่างๆให้ประสบความสำเร็จได้ โดยมีหลักการดังนี้

4.1 การตระหนักถึงความต้องการที่จำเป็นของร่างกายด้วย ได้แก่ การออกกำลังกายที่เหมาะสม ได้รับสารอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย และมีการพักผ่อนที่เพียงพอและสมดุลต่อความต้องการของมนุษย์

4.2 การมีวันหยุดพักผ่อนหรือเวลาในการทำกิจกรรมด้านอื่นๆ นอกเหนือจากงานประจำที่ทำอยู่ เพื่อให้เกิดความผ่อนคลาย และมีเวลาทบทวนถึงสิ่งต่างๆที่ได้กระทำมาในอดีตและสามารถวางแผนจะทำต่อไปอย่างไรในอนาคต

4.3 การแสวงหาและการเรียนรู้ให้เกิดมุมมองใหม่ทั้งทางสติปัญญาและอารมณ์ เพราะประสบการณ์ใหม่ๆจะกระตุ้นให้ตนเองอยากค้นหาศักยภาพในด้านอื่นเพื่อพัฒนาตนเองต่อไป

4.5 ความเป็นส่วนตัว และจำเป็นที่จะมีพื้นที่ที่เป็นของตัวเอง รู้สึกสดชื่น จนเกิดความผ่อนคลายลง สามารถตั้งหลักให้ตนเองจนเป็น โอกาสที่จะเปลี่ยน ไปมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกลุ่มอื่นๆต่อไป

4.6 ความรับผิดชอบในเรื่องเงิน บุคคลพึงแยกแยะและเรียนรู้จะใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นและยับยั้งในสิ่งที่อยากได้อย่างมีเหตุผลก็จะทำให้สามารถแยกแยะระหว่างความจำเป็นกับความต้องการได้เป็นอย่างดีจะทำให้ชีวิตมีคุณภาพมากขึ้น

4.7 การสร้างความสัมพันธ์ที่มีความหมาย กับคนที่มีความสนใจ หรือเห็นคุณค่าในสิ่งต่างๆใกล้เคียงกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของร่วมกัน รู้สึก

ชื่นชมเห็นคุณค่ากลับมาช่วยสร้างเสริมในมโนภาพแห่งตน ส่งผลให้เกิดความภูมิใจและความมั่นใจในตนเองอันเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งที่ทำให้บุคคลมีความปรารถนาที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ

4.8 การรับรู้ข้อจำกัดของตนเอง ว่าสามารถที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ต่างมากหรือน้อยเพียงใด

1.7 การวัดแรงจูงใจ

แมคเคลแลนด์ (McClelland อ้างถึงใน สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2541) ได้กล่าวถึงการวัดแรงจูงใจไว้ดังนี้

แมคเคลแลนด์ ใช้แบบทดสอบ TAT ซึ่งมีรูปภาพเป็นชุด โดยแต่ละภาพการวัดแรงจูงใจไฟส์สัมฤทธิ์ ได้ใช้วิธีการที่เรียกว่า เทคนิคการฉายออก (Projective Technique) ของเมอร์เรย์ ที่เรียกว่า แบบทดสอบทีมาติก แอปเพอเซ็ปชัน (Thematic Apperception Test) หรือเรียกย่อว่า ทีเอที (TAT) ซึ่งเป็นภาพชุด แต่ละภาพจะมีรูปคนอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ภาพผู้ชายและผู้หญิง

ตัวอย่างภาพที่ใช้ในการทดลอง ผู้ทดลองจะแสดงภาพให้ผู้ถูกทดลองดู และให้ตอบคำถาม 4 ข้อต่อไปนี้

1. ภาพที่ท่านเห็นแสดงอะไรบ้าง ใครคือบุคคลที่ท่านเห็นใจภาพ
2. ทำไมบุคคลนั้นจึงอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น มีเหตุการณ์อะไรที่เกิดก่อนหน้า
3. บุคคลที่ท่านเห็นในรูปกำลังคิดอะไร หรือต้องการอะไร
4. ต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น

การตอบคำถาม 4 ข้อของผู้ ที่มีแรงจูงใจไฟส์สัมฤทธิ์สูงและแรงจูงใจไฟส์สัมฤทธิ์ต่ำ จะแตกต่างกันในการตั้งจุดประสงค์ของงาน ความพยายามและความรับผิดชอบในการทำงานและผลงาน วิธีการวัดแรงจูงใจไฟส์สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland) โดยใช้ทีเอที (TAT) สรุปว่า คนที่มีแรงจูงใจไฟส์สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบและตั้งมาตรฐานการทำงานของตนเองไปสู่ความเป็นเลิศ
2. มีการตั้งวัตถุประสงค์ไว้ในระดับปานกลาง หลีกเลี่ยงความล้มเหลว
3. มีความมุ่งมั่น และมีความพยายามอย่างไม่ลดละที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่ตนวางไว้
4. มีการวางแผนในระยะยาว และสามารถลำดับความสำคัญของการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ต้องการรับรู้ข้อมูลย้อนกลับจากงานที่ทำไป

6. เมื่อประสบความสำเร็จมักจะเชื่อในความพยายามและความสามารถ

แห่งตน

วิภาพร มาพบสุข (2542, น.89) กล่าวถึงการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มี 4 ประการ คือ

1. วัดจากอัตราของการทำกิจกรรม เช่น วัดจากประสิทธิผลของการทำงานที่เราได้เสริมแรงจูงใจด้านต่างๆเข้าไป
2. วัดจากอัตราของการเคลื่อนไหวต่างๆ เช่น ความเครียดหรือความตื่นตัวของกล้ามเนื้อในการประกอบกิจกรรม
3. วัดจากการตอบสนองต่อเป้าประสงค์
4. วัดจากการจัดการกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภัสพร จำวิชา (2549) เรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียน การเรียนนอกชั้นเรียน ของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความมุ่งมั่นตามความคาดหวัง ด้านความกล้าตัดสินใจ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการรู้จักวางแผนงาน ของนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความกระตือรือร้น และด้านความมีเอกลักษณ์ของนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ฤทัยรัตน์ ชิดมงคล และคณะ (2555) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี อุตรธานี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนพยาบาล โดยเรียงจากความสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ 1)สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน 2) ทักษะคิดต่อการเรียน 3) การรับรู้คุณค่าในตนเอง 4) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง 5) ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อตัวนักศึกษา 6) บรรยากาศในการเรียนรู้ 7) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และ8) ทักษะคิดต่อวิชาชีพพยาบาล ปัจจัยหรือตัวแปรที่สามารถพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาล มี 6 ปัจจัย โดยที่ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เป็นตัวแปรพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาล ได้สูงสุด

รองลงมาเป็นตัวแปรการรับรู้คุณค่าในตนเองบรรยากาศในการเรียนรู้ ความคาดหวังของผู้ปกครอง ต่อตัวนักศึกษา ทัศนคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

สุขอรุณ วงษ์ทิม และคณะ (2555) เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเอง ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง

ลำเพา สุภะ (2556) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง พบว่า นักเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยต่างๆ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าสภาพแวดล้อมใน โรงเรียน ลักษณะครูผู้สอน และเจตคติต่อการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ และยังพบว่า สภาพแวดล้อมใน โรงเรียน ลักษณะครูผู้สอน และการสนับสนุนทางด้านการเรียนของผู้ปกครองมีอิทธิพลทางอ้อมต่อแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

ศศธร บริสุทธิ์นฤดม (2557) เรื่องคุณลักษณะของผู้ควบคุมงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในงานก่อสร้าง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบ่งเป็น 7 ด้าน ตามลักษณะผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พบว่า ผู้ควบคุมงานส่วนใหญ่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ในด้านความกล้าเสี่ยง, ความขยันขันแข็ง, ความต้องการทราบผลการตัดสินใจของตนเอง, การมีความภาคภูมิใจล่วงหน้า และการมีทักษะในการจัดระบบงาน ทั้งนี้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ปานกลาง ในด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และความชอบการแข่งขัน

เกียรติยศ จิตรโกศล (2559) เรื่องการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือใช้เทคนิคการจัดทีมแข่งขัน ทำให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาอาศัย ร่วมมือกันช่วยเหลือกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม และกล้าแสดงความคิดเห็น รวมทั้งมีความสนใจ และมีความกระตือรือร้นในการเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และคะแนนทดสอบความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเครือข่ายออนไลน์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน

2.1 ความหมายของการรับรู้

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530, น.89) การรับรู้ หมายถึง การใช้ประสบการณ์ในอดีตที่เคยรับรู้มาแปลความหมาย โดยมีสิ่งเร้าผ่านทางประสาทสัมผัสแล้วเกิดความรู้สึกความหมายว่าเป็นอะไร

จำเนียร ช่วงโชติ (2532, น.3) การรับรู้ หมายถึง การแปลหรือตีความสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการสัมผัสที่มีความหมาย (Sensation) ซึ่งในการแปลหรือตีความนี้จำเป็นที่อินทรีย์จะต้องใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์ในอดีตทำการแปลความหมายหากความรู้เดิมก็จะไม่มีการรับรู้สิ่งเร้านั้น ๆ จะมีแต่เพียงการสัมผัสสิ่งเร้าเท่านั้น

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2535, น.14) การรับรู้ หมายถึง ขบวนการแปลความหมายของสิ่งเร้าที่มากระทบกับประสาทสัมผัสทั้งห้าของเราและการแปลความหมายจากประสบการณ์ในอดีตของเราและสภาพจิตใจปัจจุบันเป็นการสร้างการรับรู้โลกภายนอกให้กับเราเอง

เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2540, น.6) การรับรู้ หมายถึง กระบวนการในการเลือกจัดระเบียบและการแปลความหมายของสิ่งเร้าที่บุคคลพบเห็นหรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมหนึ่งๆ

พรทิพย์ อุคมสิน (2556, น.6-10) การรับรู้ หมายถึง กระบวนการประมวลผลตีความและแปลความหมายของสารสนเทศจากการสัมผัสโดยมีสิ่งเร้ามากระทบประสาทสัมผัสทั้งห้าแล้วส่งข้อมูลไปยังส่วนกลางของสมองเพื่อแปลผลทำให้เกิดการได้รู้ได้เข้าใจที่อาจเกี่ยวข้องกับความต้องการ การคาดหวัง การเรียนรู้ แรงจูงใจและปัจจัยอื่นๆ

สรุปได้ว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการของสมองของบุคคลจัดระเบียบและรวบรวมข้อมูลมาทำการแปลความหมาย โดยมีสิ่งเร้าเข้ามาผ่านทางประสาทสัมผัสทางอินทรีย์แล้วเกิดปฏิกิริยาความรู้สึกต่อสิ่งนั้นๆหมายความว่า เป็นอะไร โดยมีประสบการณ์ในอดีตที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการ การคาดหวัง การเรียนรู้ แรงจูงใจและปัจจัยอื่นๆกับสภาพแวดล้อมหนึ่ง แล้วทำการแปลผลข้อมูลสารสนเทศที่ตนเองดำรงอยู่

2.2 อิทธิพลสิ่งเร้าและลักษณะของปัจจัย ต่อการรับรู้

พรทิพย์ อุคมสิน (2556, น.7-10) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสิ่งเร้าต่อการรับรู้มี 3 คุณลักษณะ ดังนี้

1. สิ่งเร้า สิ่งเร้าที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้อาจมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันบางอย่าง ผู้รับรู้สามารถรับรู้ได้เร็วแต่สิ่งเร้าบางอย่างกลับเพิกเฉยไม่สามารถจดจำได้ ขึ้นอยู่กับขนาด ความเข้ม ความเด่น ความถี่ ความคุ้นเคย การเคลื่อนไหวและความแปลกใหม่

2. ผู้รับรู้ การรับรู้ของแต่ละบุคคลมีความสามารถที่ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับสติปัญญา ประสบการณ์ในอดีต ความคุ้นเคย หรือข้อจำกัดทางร่างกาย บุคลิกภาพและค่านิยม ย่อมส่งผลต่ออารมณ์ ความต้องการ ความคาดหวัง ความตั้งใจต่อการรับรู้สอดคล้องกับสภาวะภายในของผู้รับรู้ในขณะนั้น

3. สภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่รับรู้ ที่แตกต่างกันไม่ว่าทางกายภาพ วัฒนธรรมและสังคมอาจทำให้การรับรู้บิดเบือนไปจากความจริงได้ เช่น การรับรู้ในด้านเดียวจากประสบการณ์เดิม การประเมินจากการมีรูปแบบเดียวผลกระทบจากการเปรียบเทียบ ประเมินว่าผู้อื่นคิดเช่นเดียวกับตนเอง รับรู้เฉพาะข้อมูล และบิดเบือนและป้องกันความรู้สึกตนเอง

สุมาลี สวายสอาด (2559, น.41-42) กล่าวถึงปัจจัยการรับรู้ที่มีผลมาจากลักษณะของผู้รับรู้ มี 2 ประเภท คือ

1. ด้านกายภาพ ได้แก่ ความสมบูรณ์ของอวัยวะในการรับสัมผัสทั้ง 5 ว่ามีความบกพร่องหรือเป็นปกติมากน้อยเพียงใด และขอบเขตความสามารถในการรับสัมผัสและแปลความหมาย

2. ด้านจิตวิทยา มีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ เช่น สภาวะอารมณ์ในขณะนั้น สติปัญญา ความสนใจ ทักษะ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต นอกจากนี้ยังมีด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้อีก 14 ข้อคือ

2.1 ความรู้และประสบการณ์ที่รับรู้จากอดีต

2.2 เจตคติ ที่ส่งผลต่อการแปลความหมายมีความถูกต้องหรือมีอคติต่อการ

รับรู้

2.3 แรงขับจากความปรารถนาและความต้องการ

2.4 สภาวะของอารมณ์ที่ดำรงอยู่ในขณะนั้นเป็นอย่างไร

2.5 ความแตกต่างของวัฒนธรรมและอิทธิพลของสังคม

2.6 คุณค่าและความสนใจ

2.7 ความสนใจและความตั้งใจต่อการรับรู้

2.8 แรงจูงใจที่มากระตุ้นการรับรู้

2.9 การดึงดูจากสังคมรอบข้างจะเพิ่มพูนต่อความสนใจ

2.10 ความเพ็ดเพลินช่วยเพิ่มความสนใจในการรับรู้

- 2.11 เซาว์และสติปัญญาีผลต่อความรวดเร็วในการรับรู้
- 2.12 ความละเอียดรอบคอบและการพิจารณาสังเกตช่วยให้อการแปลความรวดเร็วยั้งขึ้น
- 2.13 การคาดหวัง ทำให้อเกิดการจดจ่อและเตรียมพร้อมต่อการรับรู้
- 2.14 การเตรียมความพร้อมและความพร้อมต่อการรับรู้

2.3 องค์ประกอบของการรับรู้

พรทิพย์ อุดมสิน (2556) การรับรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ มีดังนี้คือ

1. สิ่งเร้าหรือสถานการณ์ มี 2 ประเภท ได้แก่ สิ่งเร้าภายใน ที่เกิดจากความต้องการทางกายภาพ เช่น ความหิว ฯลฯ ส่วนสิ่งเร้าภายนอก ได้แก่ การเสริมแรงทำให้อบุคคลเกิดความพึงพอใจ เช่น คำชมเชย การยอมรับจากบุคคลรอบข้าง เป็นต้น ส่วนการเสริมแรงทางด้านลบคือ สิ่งเร้าที่ทำความให้เกิดความไม่พึงพอใจเพื่อลดทอนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การลงโทษ ผู้กระทำผิดกฎของกลุ่ม เป็นต้น
2. ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และการสัมผัส จากอวัยวะสัมผัสส่งไปยังสมองส่วนกลางเพื่อตีความและแปลความหมายจากการรับรู้ เช่น การได้ยิน ได้เห็น ได้กลิ่น การได้ลิ้มรส และการได้สัมผัส
3. ประสบการณ์หรือความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเร้า เกิดจากบุคคลได้กระทำหรือพบเห็นบางสิ่งบางอย่าง ทำให้อเกิดการรู้สึกสัมผัส การรับรู้ การจำ การคิด ตลอดจนอารมณ์ต่างๆทำให้อสมองส่วนกลางแปลความจากประสบการณ์ทำให้อการรับรู้ได้ตีและเร็วขึ้น
4. การแปลความหมายของสิ่งที่สัมผัส โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตาทำหน้าท่อมองเห็น หูได้ยิน ลิ้นสัมผัส จมูกได้กลิ่น ผิวหนังรับรู้การสัมผัสโดยสิ่งต่างๆนี้อยู่ในความทรงจำของสมองเมื่อได้รับสิ่งเร้า สมองก็จะทบทวนความรู้เดิมกระบวนการรับรู้ก็จะสมบูรณ์

2.4 กระบวนการรับรู้

กันยา สุวรรณแสง (2540, น.129) ได้อธิบายขั้นตอนของกระบวนการรับรู้มีดังนี้

- ขั้นที่ 1 สิ่งเร้ามากระทบประสาทสัมผัสของบุคคล อาจเป็นสิ่งที่ของหรือสิ่งมีชีวิตมาเร้าให้อบุคคลเกิดการสัมผัส
- ขั้นที่ 2 กระแสประสาทสัมผัสวิ่งไปยังสมองเพื่อส่งการระบบประสาทส่วนกลาง
- ขั้นที่ 3 สมองแปลความหมาย ตีความ โดยมีความจำจากความรู้และประสบการณ์ในอดีต ร่วมกับความต้องการ เจตคติ และเซาว์ปัญญา ที่มาเร้าให้อประสาทเกิดการตื่นตัว จะเกิดมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสมองเพื่อแปลการสัมผัสนั้นว่าคืออะไร

2.5 การวัดการรับรู้

แสงสุริย์ สำอางค์กุล (2528, น.130-135) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความแม่นยำในการรับรู้ มีดังนี้

1. ด้านผู้รับรู้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความแม่นยำในการรับรู้ ได้แก่ เพศ อายุ สภาพะของอารมณ์ขณะนั้น รวมทั้งบุคลิกภาพ สติปัญญาและความสามารถพิเศษ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้รับรู้ เช่น ความต้องการ ความหิว เจตคติ และประสบการณ์ เป็นต้น
2. ด้านผู้ถูกรับรู้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความแม่นยำในการรับรู้ ได้แก่ ความเต็มใจในการเปิดเผยต่อสาธารณะ ลักษณะเอกลักษณ์ประจำกลุ่มหรือบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
3. ด้านความสัมพันธ์ของผู้รับรู้และผู้ถูกรับรู้ เช่น ความคุ้นเคย สัมพันธภาพของบุคคลภายในกลุ่ม
4. ด้านสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เป็นอยู่ มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความแม่นยำในการรับรู้ ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในของตัวบุคคล เช่น ท่าทีของท่าทาง สีหน้ารวมถึงการแต่งตัว ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น ความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น

2.6 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางอาชีพ

กินซ์เบิร์ก (Ginsberg, 1951, อ้างถึงใน นิรนาท แสนสา, 2558) ได้ทำการแบ่งการพัฒนาด้านอาชีพออกเป็น 3 ระยะ คือตั้งแต่ช่วงวัยเด็กตอนต้นที่อยู่ในช่วงวัยของความคิดจินตนาการ สู่วัยรุ่นที่เริ่มมีการค้นหาตนเองหรือระยะทดลองอาชีพ จนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ที่เป็นวัยพิจารณาเลือกตามความเป็นจริงอย่างสอดคล้องกับวัยของแต่ละบุคคล

ซูเปอร์ (Super, 1957, อ้างถึงใน นิรนาท แสนสา, 2558) เสนอการพัฒนาทางอาชีพด้วยการจัดกิจกรรมงานแนะแนวเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์กับบทบาทของตนเองออกเป็น 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ช่วงวัยเด็กถึงวัยรุ่นตอนต้น (ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 14 ปี) ด้วยการสร้างมโนทัศน์เกิดจินตนาการรับรู้ศักยภาพของคนมีความสัมพันธ์กับอาชีพต่างๆรอบตัวอย่างไร

ขั้นที่ 2 ช่วงวัยรุ่นตอนกลางจนถึงวัยผู้ใหญ่ (อายุประมาณ 15-24 ปี) เป็นช่วงที่มีความชัดเจนในตนเองเกี่ยวกับตนเองว่ามีความสามารถ ความถนัด และสนใจอาชีพอะไรควรมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้สัมผัสอาชีพต่างๆได้อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 3 ช่วงวัยผู้ใหญ่ (อายุประมาณ 25-44 ปี) เป็นวัยทำงานที่สร้างหลักฐาน มีความก้าวหน้า มั่นคงในอาชีพการงานกิจกรรมแนะแนวจึงเน้นไปที่การพัฒนาและพัฒนาตน เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ช่วงวัยผู้ใหญ่ก่อนก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ (อายุ 45-64 ปี) เป็นช่วงวัยที่บุคคลอยู่ในภาวะที่ต้องดูแลหน้าที่การงานให้มั่นคงและดำรงอยู่กิจกรรมแนะแนวจึงเน้นไปที่การปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเสมอ

ขั้นที่ 5 ช่วงวัยผู้สูงอายุ (อายุ 65 ปีขึ้นไป) ซูเปอร์กล่าวว่าเป็นช่วงวัยการเสื่อมถอยของการทำงาน มีการวางแผนรูปแบบการใช้ชีวิตหลังวัยเกษียณอยู่ร่วมกับครอบครัวและทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจมากขึ้น

2.7 ความหมายการแนะแนวด้านอาชีพ

แฟรงค์ พาร์สันส์ (Frank Parsons, 2012 อ้างถึงใน นิรินาท แสนสา, 2558) การแนะแนวด้านอาชีพ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้รับบริการรู้จักและเข้าใจตนเองด้านโลกของอาชีพและตัดสินใจเลือกได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

ฮอลแลนด์ (Holland, 2013 อ้างถึงใน นิรินาท แสนสา, 2558) มีความคิดเห็นต่อการแนะแนวด้านอาชีพคล้ายคลึงกับ พาร์สันส์ โดยเพิ่มจุดเน้นให้ผู้รับบริการสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับลักษณะตนเองออกเป็น 6 ประเภท คือ บุคคลมีลักษณะ 1) ชอบสภาพเป็นจริง 2) ชอบค้นคว้า 3) ชอบศิลปะ 4) ชอบสังคม 5) กล้าคิดกล้าทำ ชอบวางแผน และ 6) ชอบระเบียบแบบแผน

วัชร ทรัพย์มี (2538) การแนะแนวอาชีพ หมายถึง กระบวนการให้คำปรึกษาและแนะแนวช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมของงานที่บุคคลมีความต้องการ คาดหวังที่จะได้ทำในอนาคต มีคุณภาพเหมาะสมตามลักษณะบุคลิกภาพของตน ค้นพบและสามารถพัฒนาศักยภาพของตน ให้มีทักษะการดำเนินชีวิต รู้จักตัดสินใจ แก้ปัญหาในช่วงวิกฤติ วางแผนและสามารถปรับตัวในการประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขในชีวิต

สรุปได้ว่า การแนะแนวด้านอาชีพช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจโลกของอาชีพอย่างละเอียดลึกซึ้งและรู้จักตนเองในด้านอาชีพ นำมาพิจารณาใคร่ครวญเพื่อวางแผนและตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

2.8 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ

แฟรงค์ พาร์สันส์ (Frank Parsons, อ้างถึงใน นิรินาท แสนสา, 2558) ได้ให้แนวคิดทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลว่าจะสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

1. การรู้จักและเข้าใจลักษณะของตนเองอย่างแจ่มแจ้ง
2. การมีความรู้รอบ และรู้ลึกใน โลกของอาชีพ
3. การพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับลักษณะของตน

สำหรับแนวคิดทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ มีมิติมุมมองที่ละเอียดยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกล่าวถึงลักษณะของบุคคล และลักษณะของอาชีพที่สามารถวิเคราะห์และจำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ

ประเภทที่ 1 Realistic (R) ชอบงานที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ ได้แก่ งานการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร เช่น วิศวกร ครู และช่างฝีมือในด้านต่างๆ เป็นต้น

ประเภทที่ 2 Investigative (I) ชอบคิดและแสวงหาความรู้ต่างๆเหมาะสมกับงานแก้ไขปัญหา งานค้นคว้า หรืองานทางวิชาการ เช่น หมอ นักวิชาการ หรือผู้ออกแบบและพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ประเภทที่ 3 Artistic (A) รักอิสระชอบงานสร้างสรรค์ในด้านศิลปะ ภาษาและดนตรี เช่น สถาปนิก ดีไซน์เนอร์หรือนักออกแบบ นักประพันธ์ดนตรีและเพลง เป็นต้น

ประเภทที่ 4 Social (S) ชอบช่วยเหลือผู้อื่นและดูแลสังคม นักจิตวิทยา นักปกครอง พนักงานต้อนรับในองค์กรต่างๆ ฯลฯ

ประเภทที่ 5 Enterprising (E) ชอบวางแผน มีความเป็นผู้นำ และโน้มน้าวคนอื่นได้เก่ง ผู้บริหาร เซลหรือพนักงานขายสินค้า ผู้พิพากษา ทนายความ เป็นต้น

ประเภทที่ 6 Conventional (C) ชอบงานที่เป็นระบบและระเบียบมีแบบแผน ชอบจดบันทึก นักการธนาคาร นักบัญชี เลขานุการ เป็นต้น

2.9 ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ

นิรนาท แสนสา (2558) กล่าวถึงความสำคัญของการแนะแนวมีต่อ 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ความสำคัญต่อผู้รับบริการที่เป็นผู้เรียนในสถานศึกษา คือ 1) ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและโลกของอาชีพต่างๆ โดยใช้แบบทดสอบ สอบถาม สัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการแนะแนวให้คำปรึกษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องตรงตามความจริงกับตัวผู้เรียน เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจบุคลิกภาพ และค่านิยม เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปวางแผนและตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคต 2) ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักลักษณะของโลกอาชีพต่างๆที่ตนสนใจอย่างรอบด้าน 3) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกและวางแผนเข้าสู่อาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง 2. ความสำคัญต่อบุคลากรในองค์กร เพราะหัวใจของการดำเนินงานที่สำคัญในองค์กรทุกแห่ง คือ บุคลากร หากได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถให้สอดคล้องกับทักษะและสมรรถภาพของตนเองแล้วจะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หรือเกิดนวัตกรรมใหม่มาต่อ ยอดคุณภาพของงานให้สูงขึ้นไป นำมาความภาคภูมิใจของตนเองและส่วนรวม 3. ความสำคัญต่อประชาชนทั่วไป ที่อาจกำลังประสบปัญหาว่างงานหรือกำลังหางานทำ

ได้รับรู้ข้อมูลด้านอาชีพ แหล่งงาน การรับสมัคร และการคัดเลือกตลอดจนการพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่อาชีพนั้นๆ

2. ความสำคัญต่อผู้ให้บริการ ซึ่งรวมถึงครูแนะแนวในสถานศึกษา หรือนักแนะแนวในหน่วยงานขององค์กรต่างๆสามารถนำแนวคิดของทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ มาประยุกต์ปรับใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เข้ามาใช้บริการอย่างมีคุณภาพ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แล้วนำผลย้อนกลับมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. ความสำคัญต่อครอบครัว ชุมชน สังคม บุคคลที่ประกอบอาชีพที่เหมาะสมสอดคล้องกับตนเองประสบความสำเร็จย่อมตระหนักในความสำคัญของอาชีพ และคำนึงถึงคุณค่าของตนเองต่อครอบครัว ชุมชน ย่อมจะละเว้นงานทุจริตที่เบียดเบียนสังคม

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกรินทร์ สุภรณ์พานิช (2557) ทำการศึกษาภาวะทางอาชีพของผู้จบการศึกษาในระดับระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคล บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่ตอบสนองความต้องการของเขาได้มากที่สุด ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยปัจจัยส่วนบุคคลมีองค์ประกอบดังนี้คือ ความถนัดและสติปัญญา ความสนใจ ค่านิยม บุคคลแวดล้อม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครอบครัว บุคลิกภาพและการปรับตัว ถิ่นที่อยู่และค่านิยมในชุมชน 2) ปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่น ผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่ออาชีพของบุตรหลานทั้งทางตรงและทางอ้อม 3) ปัจจัยข้อมูลข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับอาชีพนั้นๆมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ สื่อต่างๆที่อยู่รอบตัวมีอิทธิพลทางความคิด รวมไปถึงการตัดสินใจประกอบอาชีพต่างๆ 4) ตลาดแรงงานมีความแตกต่าง จึงต้องการแรงงานที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน

ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์ และคณะ (2559) เรื่องอิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงาน และการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า แรงจูงใจในการทำงานและการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง คุณลักษณะของบุคลากรอันเป็นที่ต้องการขององค์กรสมัยใหม่และความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนแรงจูงใจในการทำงานมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณลักษณะของบุคลากรอันเป็นที่ต้องการขององค์กรสมัยใหม่ คือ การส่งเสริมความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณลักษณะของบุคลากรอันเป็นที่ต้องการขององค์กรสมัยใหม่ คือ ด้านความมั่นคงในการทำงาน และด้านการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การสนับสนุนจาก

องค์การออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1. การรับรู้การสนับสนุนจากองค์การด้านผลตอบแทนและสวัสดิการ หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับค่าตอบแทน เงินเดือน นโยบายและสวัสดิการในด้านต่างๆ ที่ได้รับจากองค์การ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงานในองค์การและครอบครัว 2. การรับรู้การสนับสนุนจากองค์การด้านความรู้ในงานและโอกาสก้าวหน้า หมายถึง การรับรู้ที่องค์การให้โอกาสแก่พนักงานในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง ความก้าวหน้าตามสายงาน การจัดให้มีการศึกษาอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะ ความสามารถต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์แก่การทำงานและความก้าวหน้าในสายอาชีพ 3. การรับรู้การสนับสนุนจากองค์การด้านความมั่นคงในการทำงาน หมายถึง การรับรู้ที่องค์การให้โอกาสและจะยังคงจ้างพนักงานให้ทำงานต่อไป ไม่ปลดออกหรือเลิกจ้าง 4. การรับรู้การสนับสนุนจากองค์การด้านจิตอาารมณ์ หมายถึง การรับรู้ที่องค์การได้ให้การยอมรับให้ความสำคัญ และเห็นคุณค่า ยกย่องให้เกียรติพนักงาน เมื่อเขาทำงานประสบความสำเร็จ และให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการทำงานในองค์การ ตลอดจนเข้าใจเห็นใจเมื่อพนักงานตัดสินใจหรือทำงานผิดพลาด 5. การรับรู้การสนับสนุนจากองค์การด้านการปฏิบัติ หมายถึง การรับรู้ที่ฝ่ายบริหารและผู้บังคับบัญชาให้การส่งเสริมสนับสนุน สอนงาน ให้ความไว้วางใจ และให้ความช่วยเหลือแก่พนักงานเมื่อมีปัญหา เพื่อให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในองค์การ เช่น เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้พนักงานสามารถทำงานได้อย่างสะดวกสบาย และสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี น่าพึงพอใจและปลอดภัย

จิรพันธ์ ไวยศรีแสง (2552) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ บริษัทหรือห้างร้านเอกชนเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ อาชีพทำงานส่วนตัวหรือประกอบอาชีพอิสระ อาชีพราชการ อาชีพรัฐวิสาหกิจ อาชีพองค์กรระหว่างประเทศ และอันดับสุดท้าย คือ อาชีพอื่นๆ เช่น งานบริการ ตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ คณะ ภูมิฐานะและบิดามารดา หรือผู้ปกครองในการประกอบอาชีพของนักศึกษา

นเรศ กันชะวงศ์ และคณะ (2556) ศึกษาผลกลุ่มทดลองโปรแกรมการเตรียมตัวสู่โลกแห่งอาชีพเพื่อเพิ่มความพร้อมในการสมัครงานของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตรมหาวิทาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า โปรแกรมทำให้นักศึกษา เรียนรู้ในด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ทักษะ ความถนัด ค่านิยมทางอาชีพและความรู้เรื่องโลกอาชีพ ตลอดจนเทคนิคและวิธีการสมัครงาน สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการสมัครงานและมีแนวทางในการพัฒนาตนเอง

ล่อ สมใจ (2556) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ พบว่า 1. ปัจจัยที่มีสัมพันธกับวุฒิภาวะทางอาชีพของทั้งสององค์ประกอบนั้นแตกต่างกันดังนี้ 1.1) องค์ประกอบด้านทัศนคติทางอาชีพ พบว่าค่านิยมทางอาชีพนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติด้านอาชีพ แต่เพศ ผลการเรียนรู้ อาชีพของผู้ปกครองและการบริการแนะแนวอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางอาชีพ 1.2) องค์ประกอบด้านความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ พบว่า ระดับผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แต่เพศ อาชีพของผู้ปกครอง การบริการแนะแนวอาชีพ และค่านิยมทางอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของทั้งสององค์ประกอบนั้นแตกต่างกันโดย 2.1) องค์ประกอบด้านทัศนคติทางอาชีพไม่พบว่า มีตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ เพศ ระดับผลการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง การบริการแนะแนวอาชีพ และค่านิยมทางอาชีพ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางอาชีพของผู้เรียน 2.2) องค์ประกอบด้านความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ พบว่า ระดับผลการเรียนมีอิทธิพลกับความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แต่เพศ อาชีพของผู้ปกครอง การบริการแนะแนวอาชีพ และค่านิยมทางอาชีพ ไม่มีอิทธิพลกับความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

นพอนันต์ เพ็ชรมันคง (2559) ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกอาชีพของนักศึกษาสาขาการจัดการการบิน สถาบันเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตบางพระ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานมากที่สุด โดยเลือกหน่วยงานที่เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นและยอมรับซึ่งกันและกันมากที่สุด ด้านความมั่นคงในการทำงาน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกหน่วยงานที่ให้สวัสดิการที่เหมาะสมมากที่สุด ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกหน่วยงานที่มีระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนในการเลื่อนตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการทำงานต่างสาขาหรือต่างประเทศ เพื่อเพิ่มทักษะและศักยภาพในการทำงานมากที่สุด

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของครอบครัว

3.1 ความหมายของความคาดหวัง

สุรางค์ จันท์ธอม (อ้างถึงใน มณฑิรา เขียวยิ่ง และคณะ, 2540) กล่าวถึงความคาดหวัง หมายถึง การคาดการณ์ถึงโอกาสความน่าจะเป็นของสิ่งต่างๆที่ตนเองเชื่อว่าจะเกิดขึ้นได้ ถูกต้องหรือไม่ โดยใช้ความรู้เดิมคาดเดาคความเป็นไปได้

สกาวเดือน ปชนสมิทธิ (2540, น.64) กล่าวถึงความคาดหวัง หมายถึง การแสดงออกของบุคคลต่อกิจกรรมต่างๆผ่านการพูดหรือการเขียนขึ้นอยู่กับทัศนคติที่มาจากพื้นฐานประสบการณ์ทางสังคม และสภาพที่เป็นอยู่ เป็นปฏิกิริยาโต้ตอบที่เข้ามากระทบต่ออารมณ์ในรูปของการเห็นด้วยหรือต่อต้าน

เบญจา นิลบุตร (2540, น.10) กล่าวถึงความคาดหวัง หมายถึง การคาดเดาถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีความประสงค์ที่จะประสบความสำเร็จจากการกระทำนั้นๆ

แบลร์ (Blair, 1998 อ้างถึงใน วิภาดา วัฒนามกุล, 2539, น.13) กล่าวถึงความคาดหวัง หมายถึง ค่านิยมส่วนบุคคลที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ที่อาจกระทบต่องานของตนเองทั้งด้านที่เป็นคุณหรือเป็นโทษ

สรุปได้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ค่านิยมในการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อโอกาสหรือผลสำเร็จของกิจกรรมต่างๆ ที่ขึ้นอยู่กับทัศนคติที่มาจากพื้นฐานประสบการณ์ทางสังคม และสภาพที่เป็นอยู่ เป็นปฏิกิริยาโต้ตอบที่เข้ามากระทบต่ออารมณ์ในรูปของการเห็นด้วยหรือต่อต้าน ส่งผลต่อความรู้สึก ด้านการรับรู้และความต้องการเพื่อให้ได้มาถึงสิ่งที่ปรารถนาจากการกระทำที่เกิดขึ้นในอนาคต

3.2 ความหมายของครอบครัว

สุพัตรา สุภาพ (2534, น.37) ให้ความหมายของครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนที่มาก่อนร่างสร้างครอบครัวด้วยความสัมพันธ์ในฐานะสามีภรรยา และสืบสายเลือดเกี่ยวข้องกับทางการสมรสหรือเกิดจากการรับเลี้ยงดูในฐานะเป็นพ่อแม่ เป็นลูก เป็นพี่น้อง ด้วยการดำรงค่านิยมดั้งเดิมไว้หรือสร้างสรรค์เป็นวัฒนธรรมสังคมใหม่เพิ่มเติม

สนิท สมักรการ (2519, น.4) ให้ความหมายของครอบครัว หมายถึง กลุ่มญาติสนิทที่ได้มาอาศัยอยู่ร่วมกันภายใต้ขอบอาณาเขตหรือรอบรั้วบ้านเดียวกัน

ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ (2540, น.57) ให้ความหมายของครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจในการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งการพึ่งพิงกันทางสังคมและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมายและทางสายโลหิต และบางครอบครัวมีลักษณะยกเว้นบางประการที่กล่าวมา

คิงสลิย์ เดวิส (1966, p.392 อ้างถึงใน วรรณภรณ์ โภคภิรมย์, 2545, น.6) ให้ความหมายของครอบครัว หมายถึง สถาบันเริ่มต้นและเป็นพื้นฐานของทุกสถาบันทางสังคมสามารถแบ่งแยกเป็น 2 แนวทางดังนี้

1. แนวทางจิตวิทยา เห็นว่าเป็นกลุ่มคนที่มาพบปะปฏิบัติสัมพันธ์ด้วยความสนิทสนมใกล้ชิดกัน ภายใต้ครอบครัวเดียวกัน

2. แนวสังคมวิทยา ถือว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมของสมาชิกในครอบครัว ที่มุ่งถ่ายทอดพฤติกรรมประจำกลุ่มในฐานะที่เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับประสบการณ์ด้วยกัน

สรุปได้ว่า ครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เป็นหน่วยเล็กสุดในสังคม ที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด ด้วยการแต่งงานหรือยินยอมทางกฎหมาย มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ โดยสมาชิกภายในกลุ่มมีความสำคัญต่อการกำหนดพฤติกรรมเป็นบรรทัดฐานทางสังคมของตนเอง

3.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom หรือ VIE Theory (1964, อ้างถึงใน เจตน์ ดวงสงค์, 2557) ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าการที่บุคคลใดจะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะมีความคาดหวังว่าจะได้รับความสำเร็จเป็นผลตอบแทนการกระทำ ความคาดหวังจึงเป็นสิ่งที่เกิดก่อนการกระทำ และเป็นเหตุของการกระทำ เพราะพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากความคาดหวังที่จะได้รับผลสำเร็จจากการกระทำนั้น โดยองค์ประกอบของความคาดหวังได้แก่

$V = \text{Valence}$ หมายถึง ระดับความรุนแรงของความต้องการของบุคคลในเป้าหมาย รางวัล หรือความพึงพอใจของมนุษย์ที่มีต่อผลลัพธ์ (Outcomes) ของการกระทำ

$I = \text{Instrumentality}$ หมายถึง วิธีการที่มนุษย์เชื่อว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่น่าพอใจ และสามารถนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

$E = \text{Expectancy}$ ได้แก่ ความคาดหวังถึงความเป็นไปได้ของการได้ซึ่งผลลัพธ์หรือรางวัลที่ต้องการเมื่อแสดงพฤติกรรมบางอย่าง (การเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายาม)

3.4 ปัจจัยที่มีต่ออิทธิพลต่อความคาดหวัง

วรูม (Vroom, 1964 อ้างถึงใน เจตน์ ดวงสงค์, 2557) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังของบุคคลที่จะกระทำสิ่งใดขึ้นกับ ตัวแปร 4 อย่างได้แก่

1. ผลตอบแทนที่จะได้รับนั้นเหมาะสมกับบทบาทที่ครอบครองอยู่เพียงใด
2. ความพอใจหรือไม่พอใจต่อผลที่จะได้รับ
3. เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่นแล้ว บุคคลนั้นเชื่อว่า เขาจะต้องเป็นผู้ได้รับผลอัน

นั้น

4. เขามีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวังหรือได้รับล่วงหน้า

โดยความพอใจต่อสิ่งเหล่านี้ จะเพิ่มขึ้นถ้าได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น แต่จะลดลงถ้าได้รับผลตอบแทนลดลง แต่ถ้าบุคคลนั้นไม่สนใจต่อผลตอบแทนต่างๆ ความสัมพันธ์ทั้งหมดนี้จะหายไป

3.5 องค์ประกอบและลักษณะของครอบครัว

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2554) กล่าวถึงองค์ประกอบของแนวคิดเกี่ยวกับระบบครอบครัว มีมุมมองดังนี้

1. มุมมองในแง่ขององค์ประกอบภายใน ประกอบด้วยระบบย่อยของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ในสมาชิกแล้วพัฒนาการไปเป็นระบบใหญ่ที่มีขอบเขตที่แตกต่างไปจากลักษณะของแต่ละบุคคล ตามบทบาทหน้าที่ โดยแต่ละระบบย่อยทำหน้าที่เฉพาะ ได้แก่

1.1 ระบบย่อยคู่สามีภรรยา เป็นระบบที่บุคคลมีความสัมพันธ์ร่วมกันในทางการสมรส

1.2 ระบบย่อยบิดามารดาและบุตร เป็นระบบที่พ่อแม่และบุตรต่างพึงแสดงบทบาทหน้าที่ต่อกัน

1.3 ระบบย่อยพี่น้อง เป็นระบบย่อยที่ลูกๆแสดงบทบาทหน้าที่ทางความสัมพันธ์ต่อกัน

1.4 ระบบย่อยอื่นๆ เป็นระบบย่อยที่มีความสัมพันธ์เฉพาะ เช่น ปู่กับหลานหรือน้องสาวสามีกับพี่สะใภ้

2. มุมมองในแง่ของกระบวนการทำงาน ได้แก่

2.1 บังคับนำเข้า ได้แก่ จำนวนสมาชิก ทรัพยากรของครอบครัว ทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเป้าหมายของการดำรงชีวิต

2.2 กระบวนการดำเนินชีวิตครอบครัว เป็นการทำงานตามสถานภาพบทบาทหน้าที่ของตน มีปฏิสัมพันธ์หรือร่วมในการตัดสินใจของทรัพยากรในระบบครอบครัว

2.3 ผลลัพธ์ มองในความสมดุลของการปรับตัว ที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว

2.4 การย้อนกลับ กับการเปลี่ยนแปลงทั้งความก้าวหน้าและการเผชิญกับปัญหาเพื่อความก้าวหน้าของครอบครัว

3.6 ลักษณะพลวัตรของครอบครัว

ฟิลลิส ไมเคิลจอห์น (Phillis J. Meiklejohn ม.ป.ป. อ้างถึงใน พรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์, 2538, น.38) กล่าวถึงลักษณะพลวัตรของครอบครัวหรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า วงจรชีวิตครอบครัว แบ่งออกเป็น 9 ขั้นตอนดังนี้

1. ระยะเริ่มสมรสสร้างครอบครัว เป็นระยะการปรับตัวเข้าหากันถ้าปรับตัวเข้าหากันได้ดีย่อมทำให้ทั้งคู่รักกันมากยิ่งขึ้น

2. ระยะแรกตั้งครรภ์ เป็นระยะความเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจของภรรยามากที่สุด การทำหน้าที่ของแม่บ้านอาจมีข้อบกพร่องทำได้ไม่ครบถ้วน หากขาดการวางแผนทารกที่เกิดมาอาจทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคู่ไม่ดี

3. ระยะเริ่มเป็นบิดามารดาในช่วงแรก อาจตื่นเต้นหรือมีความกังวลต่อภาระที่เพิ่มขึ้น อาจส่งผลต่อชีวิตคู่ได้

4. ปีที่รุ่น หากมีการวางแผนไม่ให้มีบุตรให้ใกล้กันเกินไปจะทำให้สภาพครอบครัวดีขึ้น เพราะเป็นระยะที่มีค่าใช้จ่ายสูงสุดกับการเลี้ยงดูบุตร การวางแผนครอบครัวที่ดีก็จะทำให้คู่สามีภรรยามีเวลาในกิจกรรมนันทนาการและเรื่องอื่นๆเพื่อรักษาสัมพันธภาพของชีวิตคู่ที่ดีไว้ได้

5. ระยะบุตรเข้าโรงเรียน เป็นระยะที่ผู้ปกครองต้องมีค่าใช้จ่ายทางการศึกษาสำหรับบุตรหลานมากที่สุด

6. ระยะบุตรเข้าสู่วัยรุ่น เป็นช่วงเวลาที่เปราะบางของสัมพันธภาพภายในครอบครัว จากการที่สามีต้องหาเงินเข้ามาให้พอกับค่าใช้จ่าย ส่วนมารดาจะวุ่นกับบุตรที่เข้าสู่ระยะของวัยรุ่น จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สมาชิกมีเวลาอยู่ร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ น้อยลง ชีวิตจึงราบเรียบ ขาดความตื่นเต้นจนน่าเบื่อหน่าย

7. ระยะบุตรแยกครอบครัว อาจเป็นเวลาเกษียณของพ่อแม่ ทำให้ปู่ย่าหรือตายายมีโอกาสดูแลหลานช่วยให้เกิดรู้สึกตนเองมีคุณค่าที่ได้ทำประโยชน์แก่ครอบครัว

8. ระยะบ้านว่างเปล่า จากขนาดครอบครัวขนาดใหญ่เมื่อมีสมาชิกย้ายออกไปหมดแล้ว หากคู่สามีภรรยาไม่มีการเตรียมตัวไปทำกิจกรรมด้านอื่นๆก็จะเกิดความรู้สึกอ้างว้างว่างเปล่าเกิดขึ้นภายในบ้าน

9. ระยะปัจฉิม เป็นระยะเสื่อมถอยทั้งทางกายภาพและสติปัญญา อาจรวมถึงภาวะเจ็บป่วยของคู่สมรสจึงขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตนในวัยผู้ใหญ่

3.7 บทบาทและหน้าที่ของครอบครัว

สุพัตรา สุภาพ (2534) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของครอบครัวไว้ดังนี้

1. สร้างสรรค์สมาชิกใหม่ เพื่อการดำรงอยู่ของสังคมเพราะการมีสมาชิกใหม่เป็นการทดแทนสมาชิกเดิมที่จากไปให้เกิดสมดุลทางทรัพยากร

2. บำบัดความต้องการทางเพศ เพราะการแต่งงานเป็นการควบคุม จัดระเบียบทางความสัมพันธ์ให้อยู่ในกรอบ เพื่อลดปัญหาการข่มขืนที่อาจเกิดขึ้นได้

3. เลี้ยงดูผู้เยาว์ให้เจริญเติบโตขึ้นในสังคม ครอบครัวมีหน้าที่เลี้ยงดูและเป็นสถานที่อบรมเป็นแบบอย่างที่สำคัญต่อการพัฒนาการทั้งทางร่างกายและจิตใจให้โตขึ้นเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม

4. ให้การอบรมสั่งสอนแก่เด็กให้รู้จักระเบียบของสังคม ที่อิทธิพลต่อเด็กมากที่สุดในการเตรียมตัวให้เด็กรู้จักปรับตัวและพร้อมเผชิญกับสภาพแวดล้อมทางสังคมได้อย่างเหมาะสม

5. กำหนดสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว

6. ให้ความรักความอบอุ่นที่ให้ความคุ้มครองปกป้องและกำลังใจสามารถผ่านอุปสรรคสร้างความมั่นคงทางจิตใจให้แก่สมาชิก

การดูแลและอบรมนักเรียนเป็นหน้าที่หลักของพ่อแม่หรือผู้ปกครองซึ่งมีบทบาทและอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาการของตัวนักเรียนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ อัจฉรา สุขารมณ์ (2543) อ่างใน ประเมศว วัฒน โอภาส นภาพร วัฒน โอภาส และนิทรา ปัญญาสา: 2548) กล่าวว่า บิดามารดาเลี้ยงดูลูก มักมุ่งหวังหรือคาดหวังให้ลูกเป็นเด็กฉลาดและเก่งมาก่อนเป็นอันดับหนึ่ง บิดามารดา มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาด้านสติปัญญาให้แก่ลูก พยายามเสริมสร้างทุกวิถีทางเพื่อให้ลูกฉลาดและเก่ง

นิภา นิชยาน (2530: 134) กล่าวว่า บิดามารดาที่มีความทะเยอทะยานใฝ่สูงสำหรับชีวิตในอนาคตของลูก ซึ่งการกระทำของบิดามารดามีผลให้เด็กบางคนมั่นใจหรือเกิดอารมณ์ดีรีงเครียดได้ และความรู้สึกในจิตใจมักเกิดจากบิดามารดา 2 ประเภท คือ

1) บิดามารดาที่เป็นผู้ประสบความสำเร็จรุ่งโรจน์ในชีวิตและการทำงานมาแล้ว จึงผลักดันขั้วอายุให้ลูกก้าวไปสู่ความสำเร็จในระดับเดียวกับตน

2) บิดามารดาที่ประสบความสำเร็จล้มเหลวหรือไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน และแสดงความสามารถในวัยที่ผ่านมา จึงผลักดันลูกโดยหวังจะให้ลูกประสบความสำเร็จอย่างสูงในชีวิต เพื่อเป็นการชดเชยความรู้สึกที่ขาดแคลนในชีวิตของตน

ดังนั้นบทบาทและหน้าที่ของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการของตัวนักเรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการเข้าสังคม รวมถึงการตัดสินใจต่อประเด็นปัญหา โดยพ่อแม่ต้องสังเกตความต้องการของนักเรียนแล้วให้การอบรมที่สนองความต้องการนั้นๆ และส่งผลต่อการอบรมมีขั้นตอนวิธีการตามลำดับดังนี้ 1) ประเมินความต้องการการอบรมของนักเรียน 2) เลือกวิธีอบรมที่เหมาะสม 3) ใช้เวลาที่เหมาะสม 4) ติดตามผล และ 5) เมื่อติดตามผลแล้ว ผลจะดีหรือไม่ก็ตาม พ่อแม่ต้องจัดการอบรมซ่อมเสริมเสมอ

3.8 การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

สตีเนนเบิร์ก (Steinberg, 2014, อ้างถึงใน กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2560) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน เกิดเป็นรูปแบบการเป็นพ่อแม่ (parent style) จำแนกได้ 4 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 พ่อแม่ที่เลี้ยงลูกด้วยเหตุผล เป็นพ่อแม่ที่จิตใจมั่นคง ให้ความสำคัญกับลูก มีความเป็นประชาธิปไตย ยืดหยุ่น อ่อนน้อม และมีวินัย สนับสนุนให้นักเรียนร่วมตัดสินใจ ให้รับผิดชอบตนเองโดยอิสระเต็มที่ ซึ่งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการความเป็นตัวของตัวของตัวเองให้กับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกจะเป็นไปด้วยดีเพราะต่างเข้าใจกันด้วยเหตุผล

รูปแบบที่ 2 พ่อแม่ที่เลี้ยงลูกแบบเผด็จการ เป็นพ่อแม่ที่เน้นตัวเองเป็นใหญ่ วางอำนาจ เข้มงวด ชอบตัดสินใจแทนลูก คาดหวังในตัวลูกไว้สูง ไม่ชอบสื่อสาร ทำให้ลูกเกิดความเครียดมากและสร้างความขัดแย้งระหว่างกันสูง

รูปแบบที่ 3 พ่อแม่ที่เลี้ยงลูกแบบตามใจ เป็นพ่อแม่ที่ใส่ใจลูกและให้ในสิ่งที่ต้องการ ไม่มีระเบียบ ไร้กติกา ไม่คาดหวังอะไรจากลูก ทำให้ลูกเจริญเติบโตเป็นคนไม่มีวินัย ขาดความรับผิดชอบ

รูปแบบที่ 4 พ่อแม่เลี้ยงลูกแบบปล่อยปละละเลย เป็นพ่อแม่ที่มีปฏิสัมพันธ์กับลูกน้อยมาก ไม่สนใจว่าลูกจะทำอะไร ว่าเป็นอย่างไร สนใจแต่เรื่องตนเอง ไม่สื่อสารกันมีเวลาให้ลูกน้อยมาก ทำให้ลูกรักคนอื่นไม่เป็น

3.9 ความสำคัญของสถาบันครอบครัว

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2560) กล่าวถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวตามบทบาทหน้าที่หลัก ดังนี้

1. ด้านสังคม ครอบครัวเป็นสถาบันแรกของมนุษยชาติที่สำคัญในการทำหน้าบ่มเพาะอบรม ให้แก่ลูกหลาน มีร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา บุคลิกภาพ และสังคมให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ในด้านสังคม คือ การทำหน้าที่สั่งสอนขัดเกลาให้สมาชิกมีการเรียนรู้ทางสังคมควบคู่ไปกับคุณธรรม มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข ทั้งนี้การทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่และผู้ใหญ่ในครอบครัวจะเป็นการเรียนรู้ที่ดีสำหรับเด็ก

2. ด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ ในด้านผู้ผลิตสมาชิกอาจเป็นผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบการหรือผู้ลงทุน หากสมาชิกได้รับการขัดเกลาที่ดี มีวินัย มีความซื่อสัตย์รักในอาชีพที่ตนเองทำอยู่ มีความคิดที่สร้างสรรค์ก็จะเป็นผู้ผลิตที่มีคุณภาพในเชิงเศรษฐศาสตร์ และในฐานะผู้บริโภค คือ รู้ทันรู้จักเลือกสรรในการบริโภคอย่างมีเหตุผลและมีคุณภาพย่อมเป็นพลังในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจโดยรวมต่อไป

3. ด้านการเมืองการปกครอง เพราะครอบครัวเป็นหน่วยสังคมแรกที่มีบทบาทในการบ่มเพาะให้สมาชิกรู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีกติกา มีความเอื้ออาทร และ เคารพซึ่งกันและกัน เป็นสมาชิกที่ดีต่อครอบครัวและส่งผลต่อส่วนรวมในวงกว้างได้ ดังนี้

3.1 ความสำคัญต่อการวางรากฐานคุณภาพบุคคล เพราะครอบครัวเป็นหน่วยสังคมแรกที่เป็นที่ให้กำเนิด อาศัยเป็นแหล่งพักพิง เป็นเหมือน โรงเรียนแห่งแรกที่ทำหน้าที่ฟูมฟักหล่อหลอม ถ่ายทอดแบบแผนวัฒนธรรมและคุณค่าของชีวิตให้แก่สมาชิก

3.2 ความสำคัญต่อการเกื้อหนุนชุมชน ความใกล้ชิดและความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวนี้เป็นเครือข่ายของชุมชนที่มีความสำคัญในการดำเนินชีวิตและดำรงอยู่ของชุมชนนั้นๆ

3.3 ความสำคัญต่อการอยู่รอดของสังคม ในฐานะเป็นตัวกลางเชื่อมสมาชิกหลอมรวมเข้ากับสังคม โดยครอบครัวทำหน้าที่ขัดเกลาให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

3.4 ความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศชาติ เนื่องด้วยประเทศชาติประกอบด้วยสถาบันต่างๆ ได้แก่ สถาบันทางการเมืองการปกครอง สถาบันศาสนา สถาบันทางเศรษฐกิจ สถาบันการศึกษา รวมทั้งสถาบันทางครอบครัวถึงจะหน่วยที่เล็กที่สุดแต่หากสถาบันครอบครัวมีความเป็นปึกแผ่นย่อมสะท้อนความเข้มแข็งย่อมเป็นดัชนีชี้วัดมั่นคงของประเทศชาติ

ความสำคัญของผู้ปกครองต่อตัวนักเรียน พอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ให้ความรู้แก่นักเรียน ที่จำเป็นต้องรู้หรือต้องการ ให้ข้อชี้แนะ ในฐานะผู้มีประสบการณ์มากกว่าต่อประเด็นที่นักเรียนสนใจเป็นหลัก

2. ผู้ให้คำปรึกษา เพื่อนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจโดยเฉพาะจากพ่อแม่ ซึ่งเป็นคนที่นักเรียนไว้วางใจมากกว่าผู้อื่น

3. ผู้พัฒนาสมรรถภาพทางสังคม การเข้ากลุ่มเพื่อนเป็นการเรียนรู้สังคมและการพัฒนาทักษะทางสังคม จึงเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ที่ต้องเป็นผู้สร้างให้นักเรียนได้เข้าใจสังคม ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการเข้าสังคมนำมาปรับใช้กับตนเองในทางที่ถูกต้อง

ดังนั้นความคาดหวังของครอบครัว จึงเป็นค่านิยมในการแสดงออกของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดหรือการยินยอมทางกฎหมาย ถึงความต้องการ รู้ลึก รั้งรู้ กับความปรารถนาต่อโอกาสหรือความน่าจะเป็นในกิจกรรมใดๆที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอนาคตของสมาชิกกลุ่ม

3.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรายุทธ เพ็ชรชีก (2553) ทำการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับปัจจัยทางครอบครัวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมเลี้ยงดูในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยรูปแบบการเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก แบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวดอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง โดยความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาอยู่ในระดับดี ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดาและระหว่างนักเรียนกับพี่น้องอยู่ในระดับปานกลาง บิดามารดาได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษากลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างมีสภาพแวดล้อมทางด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับดี โดยมีสภาพของบ้านอยู่ในระดับดี สำหรับที่ตั้งของบ้านอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยวิชาที่ได้คะแนนมากที่สุดคือ วิชาภาษาไทย รองลงมา คือ วิชาสังคมศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ ตามลำดับ

มะแอน ราโอบ (2550) ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า 1)ความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยคาดหวังว่าจะศึกษาต่อด้านสามัญและศาสนาตามความถนัด จุดมุ่งหมายของการศึกษาต่อเพราะว่าต้องการจะมีหน้าที่การงานและอาชีพที่มั่นคงได้ในอนาคต รวมทั้งคาดหวังที่จะประกอบอาชีพในอนาคตตามสาขาที่เลือกศึกษา ผู้ปกครองให้บุตรตัดสินใจด้วยตนเองในการเลือกอาชีพ สำหรับนักเรียนที่คาดหวังว่าจะไม่ศึกษาต่อ จะออกมาทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัวก่อน ถ้ามีโอกาสก็จะศึกษาต่อ 2)ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนเกิดจาก 5 ปัจจัย คือปัจจัยด้านผู้เรียน เกิดจากการได้รับรู้ข่าวสารที่หลากหลาย และได้รับแรงจูงใจจากครอบครัวปัจจัยที่สองด้านครอบครัว เกิดจากการพักอาศัยอยู่กับครอบครัว ผู้ปกครองสนับสนุนให้บุตรได้รับการศึกษา และมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียน ปัจจัยที่สามด้านเศรษฐกิจ เกิดจากอาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง ปัจจัยที่สี่ด้านสังคมและวัฒนธรรม เกิดจากค่านิยมของบุคคลในชุมชน การมีส่วนร่วมของกลุ่มเพื่อน บทบาทของสื่อ และพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อ และปัจจัยสุดท้ายด้าน โรงเรียน เกิดจากจุดมุ่งหมายของการแนะแนว ความสนใจกิจกรรม วิธีการแนะแนวการบริการแนะแนว การให้คำปรึกษาของครูประจำชั้น ความใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียน นโยบายทางการศึกษาของโรงเรียน การมุ่งเน้นให้ศึกษาต่อทั้งศาสนาและสามัญ ทุนการศึกษา การติดตามผลนักเรียน และการเก็บข้อมูลทางสถิตินักเรียนที่ศึกษาต่อ

ขนิษฐา ชมชาติ และคณะ (2560) รายงานวิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในระดับความรู้ในระดับมาก และจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังให้นักศึกษาเป็นนักบัญชีที่มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถปฏิบัติงานได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เรียนไปประกอบอาชีพในอนาคตได้

สุพรรณิการ์ ชนะนิต (2560) ศึกษาถึงความคาดหวังของผู้ปกครองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ต่อหลักสูตรครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านการสอนมีความคาดหวังสูงสุด คือ การดูแลให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาจนจบการศึกษา มีกระบวนการเรียนการสอนที่หล่อหลอมให้นักศึกษาเป็นคนดี สามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาในหลักสูตรและมีความภาคภูมิใจต่อสถาบันที่จบการศึกษามากที่สุด

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชื่อเสียงของสถาบัน

4.1 ความหมายชื่อเสียงของสถาบัน

ฟอมบรุน (Fombrun, 1996 อ้างถึงใน รุ่งนภา พิตรปรีชา, 2556) ได้ให้ความหมายของชื่อเสียงองค์กร หมายถึงการรับรู้ ภาพลักษณ์ขององค์กรจากผลการดำเนินงานในอดีต ที่ก่อภาพลักษณ์เกิดขึ้นในใจของกลุ่มบุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้องกัน และมีส่วนได้เสียของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อองค์กรนั้น แวน เลียน (Van Riel, 2004 อ้างถึงใน รุ่งนภา พิตรปรีชา, 2556) ชื่อเสียงหมายถึง ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อภาพลักษณ์การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สถานะทางการเงิน มาตรฐานและคุณภาพของตัวสินค้า สิ่งแวดล้อมในด้านการบริการที่เป็นมิตร และมีความเป็นผู้นำที่ดี

ก๊อทลี และ วิลสัน (Gotsi and Wilson, 2001 อ้างถึงใน รุ่งนภา พิตรปรีชา, 2556) ได้ให้ความหมายของชื่อเสียงขององค์กร หมายถึง ชื่อเสียงขององค์กรเป็นการสังมภาพลักษณ์ที่ได้รับการประเมินค่าโดยรวมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างสม่ำเสมอจนเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง

พรทิพย์ วรกิจโกคาทร (2537, น. 81) ได้ให้ความหมายของชื่อเสียงองค์กร หมายถึง ภาพลักษณ์ที่ได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบของหน่วยงานนั้นที่สามารถรับรู้และไม่สามารถรับรู้ได้ก่อนขึ้นเป็นภาพหรืองานเกิดขึ้นในใจ

วิรัช สภิรตันกุล (2546, น.77) ได้ให้ความหมายของชื่อเสียงขององค์กร หมายถึง ภาพลักษณ์ที่มีความรู้สึกเกิดขึ้นในใจ จากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากส่วนตัว คำบอกเล่า ถึงชื่อเสียงในด้านต่างๆ

รุ่งนภา พิตรปรีชา (2551) ได้ให้ความหมายของชื่อเสียงขององค์กร หมายถึง ผลผลิตของการองค์กรในการปฏิบัติงานในอดีตที่สามารถประกอบการและดำเนินงานที่ดี จนเป็นที่ยอมรับมีความน่าเชื่อถือ และสร้างความพึงพอใจให้กับทุกภาคส่วน

สรุปได้ว่า ชื่อเสียงของสถาบัน หมายถึง ภาพลักษณ์ของสถาบันจากผลการดำเนินการในอดีตที่ดี ที่สั่งสมมาเป็นภาพประจักษ์หรือยังไม่สามารถรับรู้ได้จากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เกิดความคาดหวังและความรู้สึกชื่นในใจ ทางมาตรฐานของตัวผลิตภัณฑ์หรือสินค้า ว่าเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถประเมินค่าอย่างสม่ำเสมอจนเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง

4.2 องค์ประกอบของชื่อเสียง

รุ่งนภา พิตรปรีชา (2556) มีความเห็นว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของชื่อเสียงมี 4 ประการ คือ

1. องค์ประกอบเชิงการรับรู้ เกิดจากการที่บุคคลจดจำหรือสังเกตสิ่งรอบๆตัว เช่น บุคคล เหตุการณ์ สถานที่ ความคิดความรู้สึกหรือสิ่งของ แล้วนำไปสู่การรับรู้
2. องค์ประกอบเชิงความรู้ เป็นความสามารถของการแยกแยะเกี่ยวกับลักษณะประเภทของสิ่งของต่างๆที่ได้จากการสังเกตและรับรู้
3. องค์ประกอบเชิงความรู้สึก เป็นความรู้สึกถึงความผูกพันที่ชอบหรือไม่ชอบของบุคคลต่อสิ่งต่างๆว่ายอมรับหรือไม่ยอมรับ
4. องค์ประกอบเชิงกระทำ เป็นปฏิกิริยาเชิงตอบสนองต่อสิ่งเร้าของบุคคลขององค์ประกอบเชิงความรู้และความรู้สึก

พรทิพย์ พิมลสินธุ์ (2540, น.75) ได้อธิบายว่าภาพลักษณ์ของชื่อเสียง เป็นภาพที่ปรากฏขึ้นในใจของบุคคลที่มาจากความประทับใจเดิม ทั้งในด้านลบและบวกทั้ง 2 ทางคือ

1. เป็นไปโดยธรรมชาติ ไม่มีการปรุงแต่ง
2. เกิดจากการโน้มน้าว การสื่อสารทั้งสองทาง โดยอาศัยการปรุงแต่งที่มีพื้นฐานจากการสื่อสารและประชาสัมพันธ์

เสรี วงษ์มณฑา (2540, อ้างถึงใน อริสรา บุญรัตน์, 2557) สรุปว่า ภาพลักษณ์ของชื่อเสียงขององค์กร มาจากการรับรู้หรือความรู้สึกมากกว่าข้อเท็จจริงที่อาจตรงตามข้อเท็จจริงหรือเป็นไปในทางตรงกันข้ามกันก็ได้ดังแผนภาพ

ภาพที่ 2.1 การเกิดขึ้นของภาพลักษณ์

ที่มา: เสรี วงษ์มณฑา (2540, อ้างถึงใน อริสรา บุญรัตน์, 2557). ครอบคลุมเรื่องการสื่อสาร การตลาด. กรุงเทพฯ: วิสิทธ์พัฒน์

ฟิลิป คอตเลอร์ (Philip Kotler, 1996 อ้างถึงใน อัญมณี ฤาชา, 2551) ชื่อเสียง หมายถึง นักวิชาการด้านการตลาดที่มีชื่อเสียงได้อธิบายถึงภาพลักษณ์ว่า เป็นองค์รวมของความเชื่อ ความคิดและความประทับใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทัศนคติและการกระทำใดๆ ที่คนเรามีต่อสิ่งนั้น จะมีความเกี่ยวพันอย่างยิ่งกับภาพลักษณ์ของสิ่งนั้นๆ เราเกิดภาพลักษณ์ต่อสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมเราได้จากการที่เราถ่ายภาพ (form) ขึ้นในความคิดของเราจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การได้เห็น (seeing) การได้ยิน (hearing) การลิ้มรส (taste) การดมกลิ่น (smell) และการสัมผัส (touch) เราอาจถ่ายภาพในความคิดของเราจากการสัมผัสกับประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่างในเวลาเดียวกันก็ได้ ดังนั้นภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นในใจของแต่ละคนจึงไม่เหมือนกันหรือแม้ว่าการได้สัมผัสในลักษณะเดียวกันก็สามารถถ่ายภาพลักษณ์ในใจที่แตกต่างกันขึ้นได้ในแต่ละปัจเจกบุคคล

4.3 ความสำคัญของภาพลักษณ์และชื่อเสียงขององค์กร

ดวงพร คำบุญวัฒน์ และวาสนา จันทร์สว่าง (อ้างถึงใน ตราจิตต์ เมืองคล้าย, 2556) ได้ให้ความสำคัญของภาพลักษณ์อาจมีสาเหตุมาจาก

1. เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารที่รวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางวงการสื่อสารทำให้ผู้คนรับข่าวสารทั้งทางด้านลบและบวกต่อองค์กรอย่างรวดเร็ว เหตุการณ์ต่างๆ ย่อมส่งผลทั้งด้านดีหรือร้ายได้ตลอดเวลา และอาจส่งผลเสียต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กรถ้าเป็นข่าวด้านลบอาจนำมาถึงความเสียหายทางเศรษฐกิจได้

2. ถ้าองค์กรใดมีภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดีและได้รับการยอมรับจากสาธารณะย่อมได้รับความสนใจ มีความน่าเชื่อถือส่งผลให้ได้รับการสนับสนุนร่วมมือทำให้ง่ายต่อการประกอบการและดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ

3. เป็นการเตรียมความพร้อมแม้ยามเกิดวิกฤติก็จะสามารถแก้ไขและข้ามอุปสรรคได้อย่างทันท่วงที เพราะชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีย่อมเป็นเสมือนภูมิคุ้มกันที่มั่นคงขององค์กร

วิจิตร อวาทกุล (2534, น.150) ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีย่อมสร้างสัมพันธที่ดีกับประชาชน ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ ศรัทธาและดึงดูดให้เป็นที่นิยมของผู้คนทั่วไป

วิรัช ฤทธิรัตนกุล (2535, น.77-78) หากหน่วยงานหรือองค์กรใด มีชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ในทางไม่ดี ย่อมไม่ได้รับความเชื่อถือหรือการยอมรับจากประชาชน และในด้านกลับกันหากองค์กรหรือหน่วยงานใดมีภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดีย่อมส่งผลให้ได้รับความเชื่อถือยอมเป็นภาพจดจำที่ดีต่อสาธารณะองค์กรนั้นย่อมมีความเจริญงอกงาม

4.4 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์องค์กร

แวน เรียน (Van Reil, 2004 อ้างถึงใน รุ่งนภา พิตรปรีชา, 2557) ได้สรุปถึงการสร้างชื่อเสียงไว้ได้เป็น 3 แนวคิด ดังนี้

แนวคิดแรก มาจากพื้นฐานความคาดหวังของสังคม ที่มีต่อองค์กรชั้นนำและมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของสาธารณะ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ความคาดหวังในด้านสิ่งแวดล้อมมีความเป็นมิตรตอบสนองต่อผู้คน สถานะทางการเงินที่โปร่งใสขององค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม แต่จากการวิจัยพบว่ายังขาดองค์ประกอบดังกล่าว โดยทั่วไปจะประกอบด้วย ด้านสินค้าและบริการที่เป็นเลิศมีความเป็นผู้นำในอุตสาหกรรม เป็นต้น

แนวคิดที่สอง ชื่อเสียงองค์กรอยู่บนพื้นฐานของบุคลิกลักษณะภาพที่สร้างขึ้นในองค์กรเพื่อตอบสนองด้านบวกจากความคาดหวังของทุกภาคส่วนของสังคม ที่ได้จากการเปรียบเทียบในบุคลิกภาพของมนุษย์

แนวคิดที่สาม ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กร ที่เกิดจากความผูกพันระหว่างองค์กร ที่มีการสะท้อนมาจากความคาดหวัง ความศรัทธาจากผู้คน โดยมีสององค์ประกอบหลัก คือ ความเชื่อมั่นและความเต็มใจ ในขณะที่ความซื่อสัตย์ คือ พันธะขององค์กรที่มีต่อประชาชนในการสร้างความเชื่อมั่น ความพึงพอใจในองค์กรทำให้เกิดความไว้วางใจต่อมา

บูร์สติน (Boorstin, 1973 อ้างถึงใน วิจารณ์ อารมิตร์, 2541, น.24-27) ได้กล่าวถึง
ภาพลักษณ์ ไว้ดังนี้

1. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่สังเคราะห์ขึ้นมาหรือถูกจำลอง ภายใต้อาณัติที่กำหนดมา เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์
 2. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เชื่อถือและไว้วางใจได้
 3. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งอยู่หนึ่งและรับรู้ได้ แต่ต้องให้สอดคล้องกับความเป็นจริง
 4. ภาพลักษณ์เป็นรูปธรรม สัมผัสทางอารมณ์ได้
 5. ภาพลักษณ์มีความชัดเจน ง่ายต่อความเข้าใจและจดจำง่าย
 6. ภาพลักษณ์แปลความหมายได้หลายแง่ ระหว่างจินตนาการกับความเป็นจริง
- เขาสรุปว่า ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นในวัตถุประสงค์ที่เป็นทั้งมิติส่วนตัว และมิติเชิงสาธารณะเพื่อให้เกิดภาพเฉพาะตัวหรือเป็นสาธารณะ

4.5 ประเภทของชื่อเสียงที่เกิดจากภาพลักษณ์

แฟรงค์ เจบกิน (Frank Jefkins, 1993 อ้างถึงใน อริสรา บุญรัตน์, 2557) ได้ทำการ
จำแนกภาพลักษณ์ไว้ดังนี้

1. ภาพลักษณ์กระฉกเงา ซึ่งเปรียบเสมือนตัวสะท้อนที่ดีขององค์กรในด้านดี หรือด้านที่ขาดเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงองค์กร
2. ภาพลักษณ์ปัจจุบัน เป็นภาพเสมือนจริงในความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่มีต่อองค์กร
3. ภาพลักษณ์ซ่อน เป็นภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นในส่วนงานย่อยภายในองค์กรที่ปรากฏต่อสาธารณะทั้งด้านดีและด้านลบในการปฏิบัติงานของหน่วยย่อยที่แตกต่างกัน
4. ภาพลักษณ์ที่พึงปรารถนา เป็นภาพลักษณ์ที่มีความจำเป็นสำหรับองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นใหม่เพื่อให้เกิดความยอมรับในวงกว้าง
5. ภาพลักษณ์ของสินค้า ที่อาศัยการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจต่อหน่วยงานหนึ่ง
6. ภาพลักษณ์ขององค์กร เป็นการเสนอเอกลักษณ์ขององค์กรให้ปรากฏต่อสาธารณะได้จดจำ
7. ภาพลักษณ์สูงสุด เป็นการกำหนดภาพลักษณ์ขององค์กรให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ที่ต้องสร้างให้ปรากฏภายใต้ข้อจำกัดที่เป็นไปได้

วิรัช ลภีรัตนกุล (2546) ได้จำแนกภาพลักษณ์ออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

1. ภาพลักษณ์ของบริษัท เพื่อให้เกิดการยอมรับและเป็นภาพในใจของผู้คนที่ทั่วไปที่มีต่อองค์กรนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านผลิตภัณฑ์ การบริหาร และรวมถึงหน่วยงานส่วนย่อยภายในองค์กร

2. ภาพลักษณ์ของสถาบันหรือองค์กร โดยเน้นไปเฉพาะที่เกิดขึ้นในความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อองค์กร

3. ภาพลักษณ์ของสินค้าและบริการ มุ่งเน้นเฉพาะไปยังตัวสินค้าและบริการ

4. ภาพลักษณ์ที่มีต่อสินค้าตราใดตราหนึ่ง เพื่อให้เกิดการจดจำต่อสินค้ายี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง เพื่อให้เกิดการรับรู้โดยผ่านการประชาสัมพันธ์ด้านการโฆษณา

อำนาจ วิรวรธรรม (อ้างถึงใน พรทิพย์ พิมลสินธุ์, 2540, น.107-108) กล่าวถึงภาพลักษณ์ขององค์กรที่สังคมต้องการ คือ

1. เป็นองค์กรที่สามารถเจริญก้าวหน้าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกได้
2. มีบริการและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า
3. มีการจัดการและระบบงานบริหารที่มีประสิทธิภาพสูง
4. สร้างผลผลิตและทำคุณประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ปฏิบัติงานภายใต้กรอบระเบียบของกฎหมายอย่างเคร่งครัด
6. มีความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับสูง

4.6 การสร้างชื่อเสียงจากภาพลักษณ์ที่มีต่อองค์กร

วิรัช ลภีรัตนกุล (2546) กล่าวถึงการสร้างชื่อเสียงจากไว้ดังนี้

1. ค้นหาจุดอ่อนและจุดแข็งขององค์กรเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาในการสร้างภาพลักษณ์ต่อองค์กรในขั้นต่อไป

2. วางแผนกำหนดกรอบวิธีคิดในการดำเนินงานเพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้ปรากฏว่า องค์กรคือใคร ทำอะไร และมีความชัดเจนในการกำหนดทิศทางไปทางไหน

3. คิดหัวข้อที่เป็นแกนหลัก ไปเป็นแนวทางของการสื่อสารและประชาสัมพันธ์

4. ใช้เครื่องมือทุกประเภทที่มีอยู่ดำเนินการสร้างภาพลักษณ์เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้และสามารถขยายออกไปยังวงกว้าง

4.7 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์

วิจิตร อวาทกุล (2534, น.153) ทำการแบ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ได้ 5 ประการคือ

1. ภาพลักษณ์ที่ดี เกิดจากพฤติกรรมที่แสดงออกของการกระทำที่ดี ของพนักงานและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานนั้นๆ
2. การสร้างความเชื่อถือและศรัทธา จากการปฏิบัติงานที่สร้างสรรค์ ไม่โกหก หลอกลวง มีความซื่อสัตย์และสุจริตเป็นที่ตั้ง
3. มีความเสียสละ เข้าร่วมแก้ไขปัญหาของสังคม
4. การบริการที่ดีและมีคุณภาพ ให้เป็นประจักษ์ต่อสังคม
5. ไม่ประชาสัมพันธ์ถึงองค์กรในแง่ที่เกินความเป็นจริง

4.8 การวัดความมีชื่อเสียงองค์กร

คาร์เมอร์อน (Cameron, 2008 อ้างถึงใน รุ่งนภา พิตรปรีชา, 2557) ได้นำเสนอปัจจัยพื้นฐานที่นำมาเป็นดัชนีวัดชื่อเสียงขององค์กร เป็น 3 แนวทาง ประกอบด้วย

1. ผลประกอบการด้านการเงิน (Economic Performance)
2. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsiveness)
3. ความสามารถขององค์กรในการให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น (the Ability to Deliver Valuable Outcome to Stakeholders)

วิลค็อก (Wilcox, 2007, อ้างถึงใน รุ่งนภา พิตรปรีชา, 2557) ได้นำเสนอการวัดความมีชื่อเสียงขององค์กรไว้เป็น 3 แนวทางคือ

1. การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือชี้วัด (Scoreboard Approach)
2. การประเมินผลเชิงปริมาณและคุณภาพในส่วนของผู้ถือหุ้น
3. การประเมินผลเชิงแบบสำรวจ

นิตยสารฟอร์จูน (Fisher, 2007, อ้างถึงใน รุ่งนภา พิตรปรีชา, 2557) ทำการกำหนดตัวชี้วัดความมีชื่อเสียงที่ดีขององค์กรไว้ 8 ประการดังนี้

1. คุณภาพของการบริหารงาน (Quality of Management)
2. คุณภาพของสินค้าและบริการ (Quality of Products and Service)
3. เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ (Innovation)
4. ความคุ้มค่าในการลงทุนในระยะยาว (Long-term Investment Value)
5. สถานภาพทางการเงินของบริษัท (Financial Soundness)

6. ความสามารถของพนักงาน (People Management: Ability to Attract, Develop and Keep Talent People)

7. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility to Community and/or Environment)

8. การใช้ทรัพยากรของบริษัทอย่างเป็นประ โยชน์ต่อองค์กรและส่วนรวม (Use of Corporate Assets)

ดังนั้นองค์กรที่ดีและมีชื่อเสียงจึงควรประกอบด้วยระบบการบริหารงานและการบริการที่ดีและมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนพัฒนาระบบให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอ มีการนำนวัตกรรมใหม่มาใช้พัฒนาบุคลากรด้านๆเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง มีความรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคำนึงถึง ส่วนรวม

4.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อริสรา บุญรัตน์ (2557) เรื่องภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย และหาแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย พบว่าภาพลักษณ์ที่ดี ควรประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านนวัตกรรมของหลักสูตร 2) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 3) ด้านความคุ้มค่าทางวิชาการ 4) ด้านคุณภาพบัณฑิต และ 5) ด้านความเป็นนานาชาติ โดยมีแนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้าน นวัตกรรมของหลักสูตร ต้องมีองค์กรทางวิชาชีพรับรอง และผู้เรียนสามารถนำไปต่อยอดในระดับ ที่สูงขึ้นได้ และมหาวิทยาลัยต้องจัดหลักสูตรตามสภาพจริง โดยมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและ ทรัพยากรต่างๆและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลเพื่อเอื้อให้กับผู้เรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ สามารถกู้ยืมได้ 2) ความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการเรียน การสอน การผลิตผลงานวิจัยที่มี คุณภาพออกสู่สังคม การช่วยเหลือสังคมโดยการสร้างจิตสำนึกสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็กด้อย โอกาสให้ได้รับความรู้เพื่อไปพัฒนาชุมชนบ้านเกิดต่อไป 3) ด้านความคุ้มค่าทางวิชาการ การสร้าง มูลค่าเพิ่มให้ กับบัณฑิต เช่น มีความเชี่ยวชาญพิเศษ มีทักษะทางวิชาชีพที่สามารถนำไปประกอบ อาชีพได้จริง พัฒนาศักยภาพของอาจารย์ตามศาสตร์ที่ถนัดเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาผู้เรียนต่อไป 4) ด้านคุณภาพบัณฑิต คุณภาพวิชาการควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมทักษะทางวิชาชีพให้กับ บัณฑิตตั้งแต่เรียนอยู่ปี 1 การได้งานทำของบัณฑิตในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียง และความพึง พอใจของสถานประกอบการในการรับบัณฑิตเข้าไปทำงาน 5) ด้านความเป็นนานาชาติ การสร้าง บรรยากาศเป็นนานาชาติในมหาวิทยาลัยเน้นสื่อการเรียน การสอนที่สอดคล้องภาษาต่างประเทศใน ทุกสาขาวิชา มีหลักสูตรระยะสั้นที่รองรับนักศึกษาชาวต่างชาติและสามารถ โอนหน่วยกิตการเรียน

ได้จริง และให้ทุนแลกเปลี่ยนแก่นักศึกษา อาจารย์ เพื่อสร้าง MOU ระหว่างมหาวิทยาลัยในไทย และมหาวิทยาลัยต่างประเทศ

สุวารีย์ วงศ์วัฒนา และคณะ (2559) เรื่องการวิจัยภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามในทัศนะอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามและหัวหน้าหน่วยงานในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า มีการรับรู้ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์โดยภาพรวมสูงสุดมีค่าเฉลี่ย 3.73 ซึ่งอยู่ในระดับมากรองลงมา ได้แก่ มีการรับรู้ ปัจจัยด้านพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีการรับรู้ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของอาจารย์เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา อยู่ในระดับมาก และลำดับสุดท้ายมีการรับรู้ปัจจัยด้านการบริหารจัดการโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

โจชนก ภาคอืด (2556) เรื่องปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพราะต้องการพัฒนาตัวเองมากที่สุด รองลงมาตัดสินใจศึกษาต่อเพราะต้องการพัฒนาอาชีพ และตัดสินใจศึกษาต่อเพื่อต้องการพัฒนาสถานภาพทางสังคม ตัดสินใจศึกษาต่อเพื่อสร้างเครือข่าย และตัดสินใจศึกษาต่อด้วยเหตุผลอื่นๆ และเมื่อศึกษาถึงปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคณาจารย์ ด้านการบริการด้านกายภาพของสถาบัน และด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านปรัชญา ปณิธาน และอัตลักษณ์ของสถาบัน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านรูปแบบการเรียนการสอน ด้านการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการวิจัย ด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม และด้านผู้นำและการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือก

5.1 ความหมายของการเลือก

ฮันท์ (Hunt, 2002 อ้างถึงใน จินตนา ธนวิบูลย์ชัย, 2559) ให้ความหมายการเลือก หมายถึง กิจกรรมทางสมองในการให้เหตุผลโดยการประมวลผลของข้อมูลไปสู่การสรุป เป็นทักษะความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แซนทร็อก (Santrock, 2003 อ้างถึงใน จินตนา ธนวิบูลย์ชัย, 2559) ให้ความหมายการเลือก หมายถึง การประเมินทางเลือกต่างๆเพื่อการตัดสินใจ

สเทิร์นเบิร์ก (Sternberg, 2006 อ้างถึงใน จินตนา ธนวิบูลย์ชัย, 2559) ให้ความหมาย การเลือก หมายถึง กระบวนการให้เหตุผลโดยอาศัยกฎเกณฑ์และหลักฐานนำไปสู่ผลของการสรุป

เคิร์ต (Kurtz, 1999 อ้างถึงใน จินตนา ธนวิบูลย์ชัย, 2559) ให้ความหมายการเลือก หมายถึง กระบวนการให้เหตุผลถึงข้อสรุปที่ต่างไปจากการรับข้อมูลเบื้องต้น

โกลด์สไตน์ (Goldstein, 2008 อ้างถึงใน จินตนา ธนวิบูลย์ชัย, 2559) ให้ความหมาย การเลือก หมายถึง การตัดสินใจของบุคคลที่ต้องกระทำในทางเลือกที่แตกต่างกัน

โกวาลสกี้ และ เวสเทิน (Kowalski and Westen , 2009, อ้างถึงใน จินตนา ธนวิบูลย์ชัย, 2559) ให้ความหมายการเลือก หมายถึง กระบวนการที่บุคคลให้น้ำหนักต่อทางเลือกใด ทางเลือกหนึ่งเพื่อนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจ

โกวิทย์ กังสนันท์ (2522, น. 3) ให้ความหมายการเลือก หมายถึง ภาวะของผู้ที่ทำการตัดสินใจมีทางเลือกหลายทางเลือกนำมาเปรียบเทียบทางเลือกที่เกิดผลมากที่สุดเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างที่ต้องการ

ถวัลย์ วรเทพพิพิงศ (2530, น. 2) ให้ความหมายการเลือก หมายถึง กระบวนการเลือกที่อาศัยกฎเกณฑ์บางประการเพื่อพิจารณาตัดสินใจจากทางเลือกต่าง ๆ เพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2540, น. 231) ให้ความหมายการเลือก หมายถึง การกำหนดปัญหาหรือระหว่างทางเลือกที่คาดหวังทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง นำสู่ผลลัพธ์ที่พึงพอใจจึงจะตัดสินใจเพื่อนำไปปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การเลือก หมายถึง กระบวนการคิดการให้เหตุผลที่ต้องอาศัยสารสนเทศ และหลักฐานนำมาประมวลประเด็นต่างๆเพื่อกำหนดปัญหาจากกฎเกณฑ์บางประการ แล้วดำเนินการประเมินทางเลือกต่างๆและเลือกทางเลือกจากทางเลือกเหล่านั้นนำไปสู่การตัดสินใจ

5.2 องค์ประกอบของการเลือก

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2559) ได้แบ่งองค์ประกอบของการเลือกออกได้เป็น 5 กิจกรรมดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายในการเลือก ผู้ที่ทำการตัดสินใจต้องทำแผนให้เห็นถึงหลักเกณฑ์ คุณค่าและลำดับความสำคัญก่อนหลัง จากนั้นนำมาพัฒนาเป็นคำตอบว่าเรื่องใดที่เป็นเป้าหมายที่ตนเองพยายามไปสู่ความสำเร็จของแผนที่วางไว้ในอนาคต

2. การรวบรวมสารสนเทศ นำมาตรวจสอบว่าจะส่งผลในทางปฏิบัติในแต่ละทางเลือกทั้งระยะสั้นและระยะยาว สามารถเป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยทุกๆทางเลือกควรทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกนั้นด้วย

3. การทำโครงสร้างการตัดสินใจ หลังจากที่ทำกรรวบรวมข้อมูลของสารสนเทศในทางเลือกแล้วจำเป็นที่จะต้องมีความชัดเจนในการจัดโครงสร้างของสารสนเทศเพื่อพิจารณาถึงจำนวนของทางเลือกเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ จึงดำเนินการกำหนดรายการเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ของการเลือก

4. การเลือกทางเลือกสุดท้าย กระบวนการนี้จะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลของสารสนเทศในทางเลือกต่างๆ ได้มากเพียงพอแล้ว นำมาคัดแยกสารสนเทศใดที่มีความเกี่ยวข้องและน่าเชื่อถือได้มากที่สุดแล้ว นำมาตรวจสอบและตัดสินใจอย่างระมัดระวังภายใต้สภาพแวดล้อมและเงื่อนไขต่างๆ นั้น

5. การประเมินทางเลือกในการตัดสินใจ เป็นกระบวนการสุดท้ายในการประเมินว่าทางเลือกใดที่สะท้อนกระบวนการใดเป็นไปได้อย่างดีเพื่อค้นหาข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงอันเป็นประโยชน์เพื่อนำมาใช้ในการเลือกทางเลือกในสถานการณ์ที่คล้ายกันในอนาคต

5.3 หลักในทางเลือกของการตัดสินใจ

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2559) กล่าวว่า หลักพื้นฐานในการเลือกของบุคคลมักมาจากการพิจารณาทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ ส่วนมากมักเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่ได้รับและต้นทุน ที่เกิดจากการตัดสินใจ เรียกว่า อรรถประโยชน์ และเกี่ยวข้องกับ ความน่าจะเป็น ที่จะเกิดกับผลลัพธ์ในแต่ละทางเลือก กล่าวคือ

1. อรรถประโยชน์เป็นหลักทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ทางอรรถประโยชน์ของการตัดสินใจ ซึ่งมีข้อตกลงว่า แต่ละบุคคลมีความคิดและเหตุผลส่วนตัวเป็นพื้นฐาน ดังนั้น ถ้าบุคคลมีข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกทั้งหมด ก็สามารถนำมาเป็นประโยชน์ในการพิจารณาตัดสินใจเพื่อเกิดอรรถประโยชน์สูงสุดที่เลือกหรือเกิดผลลัพธ์ดีที่สุดในตนเองต้องการ นักเศรษฐศาสตร์ เรียกว่า เป็นการหาทางเลือกที่ทำให้เกิดผลตอบแทนที่ให้คุณค่าสูงสุด

2. ความน่าจะเป็น เป็นการประเมินถึงโอกาสที่จะได้จากผลลัพธ์ในแต่ละทางเลือก จะมีความเป็นจริงได้มากหรือน้อยเพียงใดซึ่งรวมถึงอรรถประโยชน์ที่เกิดจากการตัดสินใจในเหตุการณ์นั้นๆ

5.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือก

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2559) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเลือกและตัดสินใจ ไว้ดังนี้

ทฤษฎีพรรณนา (Descriptive Theory) เป็นกระบวนการตัดสินใจในเหตุการณ์ทั่วไปของบุคคลในชีวิตประจำวัน โดยการพรรณนาให้เหตุผลให้เหลือเพียงทางเลือกเดียวหรือสองทางที่ผู้ตัดสินใจสามารถนำไปปฏิบัติได้ตามแผนงาน หรือจุดมุ่งหมายในวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ทฤษฎีบรรทัดฐาน (Normative Theory) เป็นกระบวนการตัดสินใจภายใต้กฎเกณฑ์ที่ผู้คนยึดถือปฏิบัติเพื่อมิให้เกิดความเสียหายจากข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะทางธุรกิจในการตัดสินใจภายใต้ภาวะความเสี่ยงและความไม่แน่นอนในผลลัพธ์ของแวดล้อมสิ่งต่างๆ

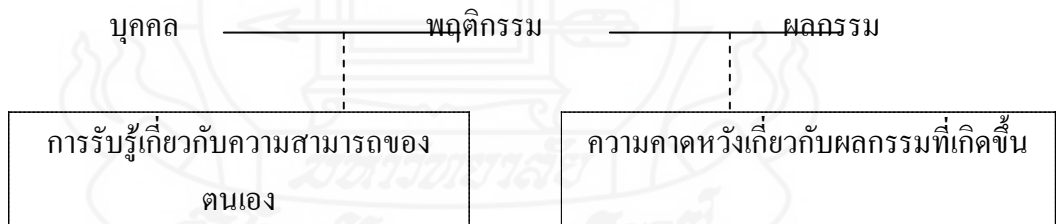
ทฤษฎีอรรถประโยชน์คาดหวังตามความรู้สึกรู้สึกของคน (Subjective expected utility theory) จากทฤษฎีการตัดสินใจ คือ บุคคลจะใช้ความน่าจะเป็นเพื่อหาคาดหวังมาทำการตัดสินใจ หากค่าเป็นบวกจะเลือกทางเลือกนั้น ในหากความคาดหวังเกิดในด้านลบก็ว่าจะไม่เลือกทางเลือกนั้น

ทฤษฎีการรู้คิดทางสังคม

แบนดูรา (Bandura อ้างถึงใน วัลภา สบายยิ่ง, 2559) เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างองค์ประกอบ 3 อย่างที่มีอิทธิพลเชิงเหตุผลกัน ได้แก่ พฤติกรรม ปัญญาองค์ประกอบส่วนบุคคล และอิทธิพลของสภาพแวดล้อม

โดยทฤษฎีกลุ่มนี้อธิบายว่า กระบวนการเรียนรู้ การคิด ความเข้าใจ มีสิ่งเร้าเข้ามาทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกับประสบการณ์ในอดีตมากระตุ้นกับเหตุการณ์ในปัจจุบันที่ต้องอาศัยกระบวนการทางปัญญาเข้ามาเป็นส่วนผสมในการเรียนรู้

บุคคลจะเลือกหรือตัดสินใจจากกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ส่วนหนึ่งขึ้นกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง และอีกส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับผลกรรมที่เกิดจากความคาดหวัง ดังภาพประกอบ

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองและความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้น

ที่มา: Bandura. (1986, อ้างถึงใน วัลภา สบายยิ่ง, 2559)

5.5 อิทธิพลที่มีผลต่อการเลือก

แบนดูรา (Bandura อ้างอิงถึงใน วัลลา สบายยิ่ง, 2559) มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ และเรียกการเรียนรู้จากการสังเกตว่า “การเรียนรู้โดยการสังเกต” หรือ “การเลียนแบบ” แบ่งออกเป็น 4 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการใส่ใจ บุคคลไม่สามารถเรียนรู้ได้หากไม่มีความตั้งใจและรับรู้ถึงพฤติกรรมของตัวแบบแสดงออก เพราะตัวแบบเป็นแรงดึงดูดให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และมีอิทธิพลต่อการรับรู้ความเด่นชัดของตัวแบบ ทิศทางของอารมณ์ ความรู้สึก ผู้รับที่มีต่อตัวแบบทำให้ผู้สังเกตเกิดความประทับใจ นอกนั้นยังรวมถึงองค์ประกอบของผู้สังเกต ได้แก่ ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และความสามารถในการรับรู้ ความสามารถทางปัญญาและระดับความตื่นตัวและความชอบที่เคยเรียนรู้เดิม

2. กระบวนการจดจำ อาจเป็นภาพ คำพูด ด้วยการแปลงข้อมูลจากตัวแบบเป็นสัญลักษณ์หรือจัดทำเป็น โครงสร้างในง่ายต่อการจดจำ

3. กระบวนการกระทำ เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตแปลงข้อมูลเดิมเพื่อเป็นสารย้อนกลับเทียบเคียงจากกระทำของผู้สังเกตกับภาพที่จดจำได้ของตัวแบบ

4. กระบวนการจูงใจ ย่อมมาจากสิ่งเร้าจากภายนอกมาล่อใจ กระตุ้นการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้และแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา

ดังนั้นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ และเรียกการเรียนรู้จากการสังเกตว่า “การเรียนรู้โดยการสังเกต” หรือ “การเลียนแบบ” เนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวอยู่เสมอ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการกำกับตนเองว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ ทำให้บุคคลจะเลือกจะทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองและอีกส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรม เป็นเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อหรือตัดสินใจของการทำงานหรือพฤติกรรมที่จะกระทำ กิจกรรมต่างๆที่เขาแน่ใจว่าสามารถที่จะทำได้ การใช้ประโยชน์จากความสามารถที่เป็นผลของแต่ละคน เช่น การเลือกในความสามารถที่เป็นผลและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมีความแตกต่างกัน เนื่องมาจากความเชื่อว่าการกระทำอย่างใดโดยเฉพาะจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่แน่นอนแต่กลับไม่ปฏิบัติตามความเชื่อเพื่อความขงใจว่าจะปฏิบัติได้จริง ดังนั้น ความคาดหวังในคะแนนสูงๆ ของนักเรียนที่จะเข้าโรงเรียนแพทย์ได้ และความเชื่อว่าอาชีพทางแพทย์จะให้รายได้สูง จะไม่ช่วยผลักดันให้นักเรียนเข้าเรียนในระดับเตรียมแพทย์ได้ หากมีความขงใจในตัวอย่างมากอาจจะสามารถเรียนวิชาต่างๆที่กำหนด (วัลลา สบายยิ่ง, 2542) ทำให้เกิดความลังเล ไม่แน่นอนส่งผลให้การเลือกศึกษาต่อในสาขาที่ตัวเองคาดหวังไว้ไม่เป็นไปอย่างที่คิด

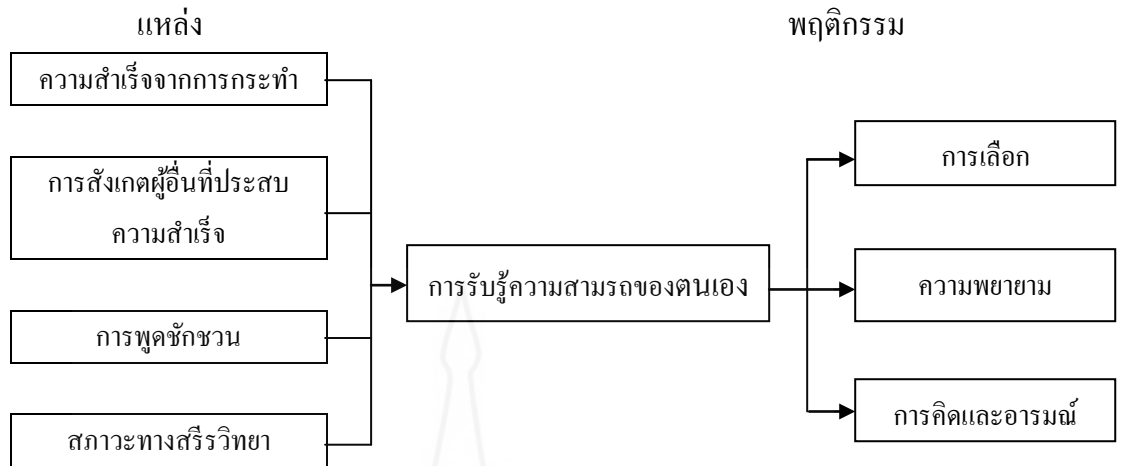
การเลือกของบุคคลจึงเกิดจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง ที่สามารถพัฒนา มาสู่การเลือกตัดสินใจมาจากปัจจัยหลัก 4 ด้าน ดังนี้

1) ความสำเร็จจากการกระทำ (enactive attainment) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของบุคคลมากที่สุด เนื่องจากความสำเร็จจากการกระทำนั้น เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับโดยตรงและเป็นข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงสูง การที่บุคคลทำงานแล้ว ประสบความสำเร็จซ้ำๆ กันหลายๆ ครั้ง จะทำให้บุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น

2) การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่นที่ประสบความสำเร็จ (vicarious experience) การรับรู้ความสามารถของบุคคลนั้น ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลมาจากได้เห็น ประสบการณ์ของผู้อื่นที่ประสบความสำเร็จจากการกระทำ การที่บุคคลได้เห็นผู้อื่นกระทำ พฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแล้วประสบความสำเร็จ ก็จะทำให้บุคคลรับรู้เกี่ยวกับ ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นได้

3) การพูดชักชวนจากผู้อื่น (verbal persuasion) หมายถึงการที่ผู้อื่นใช้ความ พยายามในการพูดกับบุคคลเพื่อให้เขาเชื่อว่า เขามีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่าง หนึ่งให้ประสบความสำเร็จได้ การพูดเกลี้ยกล่อมจากผู้อื่น จะเป็นสิ่งที่มีส่วนช่วยให้บุคคลมี กำลังใจ มีความเชื่อมั่นในการกระทำพฤติกรรมต่างๆ มากยิ่งขึ้น เช่น พ่อ แม่ ครู เพื่อน หรือบุคคลที่ มีอิทธิพลพูดเกลี้ยกล่อม เป็นต้น จะต้องพูดในสิ่งที่บุคคลนั้นๆ แต่หากผู้เกลี้ยกล่อมพูดในสิ่งที่เกิน ความสามารถของบุคคลจะทำให้การกระทำนั้นล้มเหลวได้

4) สภาวะทางสรีระวิทยา (physiological state) การรับรู้ความสามารถบุคคลจะ สูงหรือต่ำนั้น ส่วนหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับสภาวะทางสรีระวิทยาของเขา นั่นก็คือ ในสภาวะที่ร่างกายเกิด ความตื่นตัว เช่น เกิดความเครียด ความวิตกกังวล ตื่นเต้น มีอาการอ่อนเพลีย เมื่อยห่อหรือเมื่ออยู่ ในสภาพการณ์ที่ถูกดูว่ากล่าวตักเตือน หรือในสภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นมากๆ เป็นต้น มักจะทำ ให้บุคคลกระทำพฤติกรรมได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร จะเห็นได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนนั้นเกิด จากปัจจัยหลายประการดังที่กล่าวมาแล้ว แบนดูรา ได้กล่าวไว้ว่าการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถ ของตนเองนั้น อาจเกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง หรือเกิดจากปัจจัยหลายประการมาผสมผสานกันก็ ได้ (Bandura, 1986, อ้างถึงใน วัลภา สบายยิ่ง, 2559) ดังแผนภาพ

ภาพที่ 2.3 แผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งการรับรู้ความสามารถของตนเองและพฤติกรรม

5.6 การวัดทางเลือกของบุคคลจากการตัดสินใจ

เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2560) กล่าวว่าการใช้ข้อมูลของบุคคลในการตัดสินใจ อาจจัดได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การเลือกตัดสินใจอยู่ในบริเวณที่มืด (Dark area) หมายถึง การเลือกตัดสินใจที่ไม่มีหรือไม่เพียงพอ ทำให้ผลของการตัดสินใจไม่แน่นอน (Uncertainty) ทำให้ก่อผลเสียหายและเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย
2. การเลือกตัดสินใจที่อยู่ในบริเวณที่สลัว (Gray area) หมายถึง การเลือกตัดสินใจที่มีข้อมูลอยู่บ้างแต่ก็ไม่เพียงพอจึงต้องยอมเสี่ยงเพื่อให้เกิดทางเลือก (Risk) ซึ่งความผิดพลาดย่อมเกิดขึ้นได้
3. การเลือกตัดสินใจที่อยู่ในบริเวณสว่าง (Light area) หมายถึง การเลือกตัดสินใจภายใต้ภาวะที่มีความแน่นอน (Certainty) ที่มีข้อมูลมากและมีความสมบูรณ์ ความผิดพลาดจึงย่อมเกิดขึ้นได้ยาก

5.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนินทร์ เลิศประภากรณ์ (2553) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางการบัญชี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มากที่สุดคือ ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา รองลงมาคือปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยทางด้านครอบครัว ตามลำดับ ก่อนตัดสินใจศึกษาต่อ โครงการปริญญาโททางการบัญชี กลุ่มตัวอย่างไม่มีความสนใจที่จะสมัครสอบในโครงการอื่นเลย และสนใจศึกษาในช่วงวันหยุดประจำสัปดาห์ (วันเสาร์ – วันอาทิตย์) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบแบบสอบถามว่ามีความสนใจจะศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

ทางการบัญชีที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทราบข้อมูลการศึกษาต่อปริญญาโททางการบัญชีจากเว็บไซต์ จะนารายได้จากการประกอบอาชีพของตนมาใช้จ่ายในระหว่างช่วงศึกษาต่อและมีค่าเฉลี่ยแนวโน้มระดับปานกลางที่จะศึกษาต่อปริญญาโททางการบัญชีภายใน 1 – 2 ปีข้างหน้า นอกจากนี้แล้วยังมีความคาดหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทจะได้งานใหม่ที่ดีกว่าเดิม

เมธาวิ สุขปาน (2556) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักเรียน วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับปัจจัยรายชื่อทางด้านความพอใจเฉลี่ย ได้แก่ ความชอบและความถนัดส่วนตัวมากที่สุด รองลงมา ชื่อเสียงของสถาบันศึกษาที่เป็นที่รู้จักมาอย่างยาวนานและเป็นของรัฐบาล รวมทั้งการชักชวนจากเพื่อนตามลำดับ ส่วนปัจจัยข้อที่นักเรียนให้ความสำคัญน้อยที่สุด 3 อันดับในการเลือกศึกษาต่อที่นี้ ได้แก่ อันดับแรกทางด้านห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนการสอน รองลงมาข่าวสารประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆและกฎระเบียบข้อบังคับและการแต่งกายที่เข้มงวดตามลำดับ

เหมือนฝัน ธัญญศรีชัย (2558) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า มีทั้งหมด 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับ จากมากไปน้อย คือ ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขายและภาพลักษณ์ ปัจจัยด้านราคาและสถานที่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านความสะดวก และปัจจัยด้านบุคลากรและกระบวนการ ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษา แผนการศึกษา เกรดเฉลี่ย และรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ธันยากร ช่วยทุกข์เพื่อน (2558) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า 1) นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ 1.ปัจจัยด้านหลักสูตร 2.ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอนและ 3.ปัจจัยด้านสวัสดิการและการบริการ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ ก่อนเข้าเรียนและหลังเข้าเรียนมีความคิดเห็นของปัจจัย ไม่สอดคล้องกัน แต่เมื่อจำแนกตามคณะที่สังกัดมีความคิดเห็นของปัจจัยสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ 3) เมื่อพิจารณาในภาพรวม ทั้งจำแนกตามเพศ คณะที่สังกัด ก่อนและหลังเข้าเรียนพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตคือปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน

ภักตศุตา เสรีรัตน์ (2560) เรื่องปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาของนักเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พบว่า 1) ปัจจัยที่สามารถจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาของนักเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การสนับสนุน/ความคาดหวังของผู้ปกครอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง คุณภาพสถานศึกษา เงินเดือน/ค่าตอบแทน และสิ่งแวดลอมของสถานศึกษาตามลำดับ โดยสามารถพยากรณ์การตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนได้ ร้อยละ 64.60 2) ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการที่จะให้นักเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยสนใจศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นตามปัจจัยจำแนก แนวการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาของนักเรียน มีประเด็นสำคัญตามปัจจัยจำแนก ดังนี้ 1.ปัจจัยการสนับสนุน/ความคาดหวังของผู้ปกครองมีแนวทางบริหารจัดการแนะแนวการศึกษาต่อ และประชาสัมพันธ์ ด้านการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ด้านข้อมูลสารสนเทศความต้องการตลาดแรงงาน และด้านการปลูกฝังเจตคติการศึกษาต่อสายอาชีพ 2. ปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวทางบริหารจัดการด้านพัฒนาหลักสูตรให้หลากหลายและด้านความสนใจด้านอาชีพ 3.ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง มีแนวทางบริหารจัดการด้านการส่งเสริมรายได้ระหว่างเรียนด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างรายได้ และด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา 4. คุณภาพสถานศึกษามีแนวทางบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์คุณภาพสถานศึกษา ผลงานเด่นๆด้านการพัฒนาหลักสูตรทวิศึกษา การสนับสนุนด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อสร้างมาตรฐานวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับ 5. เงินเดือน/ค่าตอบแทน มีแนวทางบริหารจัดการด้านการสร้างงานและด้านการสร้างเครือข่ายการทำงานทำ 6. สิ่งแวดลอมของสถานศึกษา มีแนวทางบริหารจัดการด้านสิ่งแวดลอมในสถานศึกษาและสิ่งแวดลอมทางสังคม และด้านการบริหารจัดการด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านนโยบายว่ามีความสำคัญในการบริหารจัดการที่จะให้นักเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยสนใจศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ได้แก่ นโยบายด้านการเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา โครงสร้างหลักสูตรอาชีวศึกษา การใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถภาพแบบ Benchmarking และการสนับสนุนงบประมาณเพิ่ม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย “เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย” มีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัย “เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย” เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation Research) ที่ศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจในการพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และสถาบันที่จะศึกษาต่อ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 21 จำนวน 17,128 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย จำนวน 392 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

สูตรการคำนวณตัวอย่างของยามานะ

$$n = N \frac{z^2}{1 + Nz^2}$$

n = กลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

$e =$ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ (.05)

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 392 คน แล้วจึงใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเทียบอัตราส่วนโควตาแซมปีง จากนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.3 ตัวแปรอิสระ

2.3.1 **ปัจจัยภายใน** ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้โลกอาชีพและการทำงาน

2.3.2 **ปัจจัยภายนอก** ได้แก่ ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ

2.4 ตัวแปรตาม การเลือกศึกษาต่อ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาดังนี้

3.1 **ศึกษาแนวคิดทฤษฎี** เกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

3.2 **ออกแบบเครื่องมือที่ต้องการพัฒนา** โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

3.2.1 **แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล**

3.2.2 **แบบสอบถามปัจจัยภายในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน**

3.2.3 **แบบสอบถามปัจจัยภายนอกด้านความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ**

3.2.4 **แบบสอบถามการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย**

3.3 **กำหนดนิยามของตัวแปรที่ต้องการศึกษา**

3.3.1 **แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์** หมายถึง พลังขับเคลื่อนจากภายในของบุคคลที่ปรารถนาจะกระทำกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จยังเป้าหมายสูงสุดดังเกณฑ์มาตรฐานที่ตนเองตั้งเอาไว้

3.3.2 การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน หมายถึง การที่บุคคลจัดระเบียบและรวบรวมข้อมูลของโลกอาชีพและการทำงานนำมาแปลความหมายแล้วเกิดปฏิกิริยาความรู้สึกต่อประเด็นนั้นๆว่าเป็นอะไร แล้วทำการแปลผลข้อมูลจากประสบการณ์เดิมเทียบเคียงตรงกับความต้องการหรือความคาดหวังของตนเอง

3.3.3 ความคาดหวังของครอบครัว หมายถึง ความต้องการที่แสดงออกของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือการยินยอมทางกฎหมาย ที่ปรารถนาต่อโอกาสความเป็นไปได้ในกิจกรรมใดๆจะส่งผลต่อความสำเร็จในอนาคตของสมาชิกภายในกลุ่ม

3.3.4 ชื่อเสียงของสถาบัน หมายถึง ภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษาที่สั่งสมมาจากการดำเนินงานที่ดีในอดีตเป็นที่ปรากฏต่อความรู้สึกเกิดขึ้นในใจและสามารถประเมินค่าเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง

3.3.5 การเลือกศึกษาต่อ หมายถึง กระบวนการคิดการให้เหตุผลที่ใช้สารสนเทศและหลักฐานนำมาประมวลประเด็นต่างๆเพื่อกำหนดปัญหาจากกฎเกณฑ์บางประการ แล้วดำเนินการประเมินทางเลือกต่างๆและเลือกทางเลือกจากทางเลือกเหล่านั้นนำไปสู่การตัดสินใจ

3.4 กำหนดหลักการวัดตัวแปร ตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการเลือกศึกษาต่อ เป็นตัวแปรที่อยู่ในระดับการวัดแบบอันตรภาคชั้น

3.5 สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่ต้องการศึกษา

ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามจำนวน 54 ข้อ โดยแบ่งข้อคำถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งหมด ดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 11 ข้อ
2. การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน จำนวน 18 ข้อ
3. ความคาดหวังของครอบครัว จำนวน 5 ข้อ
4. ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ จำนวน 7 ข้อ
5. การเลือกศึกษาต่อ จำนวน 13 ข้อ

3.6 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.6.1 เสนอข้อคำถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพความตรง (Validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไปแสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเท่ากับ 1.00

3.6.2 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 คนเพื่อนำผลมา
วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Corrected Item) และค่าความเที่ยง (Reliability)

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมีค่าระหว่าง .13- .42

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .88

3.7 ลักษณะของแบบสอบถาม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแบบ
วัดประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่

มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลก
ของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการ
เลือกศึกษาต่อมากที่สุด

มาก หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของ
อาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการเลือก
ศึกษาต่อมาก

ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลก
ของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการ
เลือกศึกษาต่อปานกลาง

น้อย หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของ
อาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการเลือก
ศึกษาต่อน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลก
ของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการ
เลือกศึกษาต่อน้อยที่สุด

3.8 เกณฑ์ในการให้คะแนน ทุกข้อคำถามจะให้คะแนน 5-4-3-2-1 สำหรับการตอบ
มากที่สุดตามลำดับไปจนถึงน้อยที่สุด

3.9 การแปลผลจากคะแนน ใช้การแปลผลจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.21 - 5.00 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลก
ของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการ
เลือกศึกษาต่อมากที่สุด

3.41 - 4.00 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการเลือกศึกษาต่อมาก

2.61 - 3.40 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการเลือกศึกษาต่อปานกลาง

1.81 - 2.60 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการเลือกศึกษาต่อน้อย

1.00 - 1.80 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการเลือกศึกษาต่อน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์					
1. ฉันอยากสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนเก่า โดยเข้าเรียนสถาบันชั้นนำของประเทศ					
2. ฉันต้องการลบคำสบประมาทคนที่ว่าฉันไม่สามารถเรียนจบมหาวิทยาลัยได้					
3. ฉันคาดหวังที่จะเรียนต่อมหาวิทยาลัย แต่ก็ยังลังเลในการเลือกสาขาอาชีพ					
4. ฉันรู้สึกที่ตัวเองคำต้อย ต้องการพิสูจน์คุณค่าตัวเองให้ผู้อื่นยอมรับ					
5. ครอบครัวฉันต่างเรียนจบมหาวิทยาลัย จึงเป็นแรงกดดันที่ฉันต้องทำให้สำเร็จ					

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน					
1. ลักษณะของงานตรงกับบุคลิกภาพและความถนัด(ด้านอาชีพ)ของฉัน					
2. งานที่ต้องใช้ทักษะขั้นสูง มีความเชี่ยวชาญ และต้องพัฒนาตัวเอง					
3. ตลาดงานมีความต้องการสูงเนื่องจากกำลังขาดแคลนแรงงานในด้านนี้					
ความคาดหวังของครอบครัว					
1. ครอบครัวหวังว่าอาชีพที่ฉันเลือกมีโอกาสก้าวหน้าและมั่นคง					
2. ครอบครัวต้องการให้ช่วยเหลืองาน อาชีพจึงต้องสอดคล้องกับงานที่มีอยู่					
3. ครอบครัวสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ จึงต้องเลือกตามที่กำหนด					
ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ					
1. สถาบันมีประวัติและชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม					
2. สถาบันมีหลักสูตรและอาจารย์ที่มีคุณภาพตรงตามสาขาที่เลือกเรียน					
3. สถาบันมีเทคโนโลยีของสื่อการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและทันสมัย					
การเลือกศึกษาต่อ					
1. ฉันเลือกตามผลการสอบและคะแนนของฉันที่ได้					
2. ฉันเลือกตามความสนใจของตนเอง					
3. ฉันเลือกโดยคุณแนวโน้มรายได้ของประเทศมาจากภาคเศรษฐกิจหรือตัวอุตสาหกรรมใด					

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย และประสานขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนปทุมเทพ จ.หนองคาย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 39 คน นำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อนักเรียนตอนปลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาทดลองใช้ (Try out) เพื่อนำผลมาวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม

4.3 ให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน ทำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อนักเรียนตอนปลาย

4.4 นำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์หาระดับตัวแปร ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร อำนาจพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อ และสรุปผลวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

5.1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม ใช้สูตร

ค่าดัชนีความสอดคล้อง = ผลรวมคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ / จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

5.1.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Corrected Item) และค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Validity) โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ด้วยการใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบัก (α -coefficient)

5.2 การวิเคราะห์ผลการวิจัย

5.2.1 วิเคราะห์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ และการเลือกศึกษาต่อ ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าร้อยละ (Percent)

5.2.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ กับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

5.2.3 วิเคราะห์อำนาจพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย” ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ผลการวิเคราะห์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพ และการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ กับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาอำนาจในการพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพ และการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จ.หนองคาย จำนวน 374 คน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	120	32.1
หญิง	254	67.9
รวม	374	100
2. แผนการเรียน		
แผนการเรียนสายวิทย์	250	66.8
แผนการเรียนสายศิลป์	124	33.2
รวม	374	100
3. คะแนนเกรดสะสมเฉลี่ย (GPA)		
ต่ำกว่า 2.00	3	0.8
ระหว่าง 2.00-2.50	57	15.2
ระหว่าง 2.51-3.00	89	23.8
ระหว่าง 3.01-3.50	150	40.1
ระหว่าง 3.51-4.00	75	20.1
รวม	374	100
4. การวางแผนเรียนต่อมหาวิทยาลัย		
วางแผนเรียนต่อ	361	96.5
ไม่ได้วางแผนเรียนต่อ	13	3.5
รวม	374	100
5. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 30,000 บาท	147	39.3
ระหว่าง 30,000-50,000 บาท	183	48.9
มากกว่า 50,000 บาท	44	11.8
รวม	374	100
6. ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	93	24.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	102	27.3
ปวส./อนุปริญญา	57	15.2
ปริญญาตรี	86	23.0
สูงกว่าปริญญาตรี	36	9.6
รวม	374	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 ที่เหลือเป็นเพศชาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านแผนการเรียน พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในแผนการเรียนสายวิทย์ จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 และอยู่ในแผนการเรียนสายศิลป์ จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านคะแนนเกรดสะสมเฉลี่ย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีคะแนนเกรดสะสมเฉลี่ยระหว่าง 3.01-3.50 จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 รองลงมา ได้แก่ คะแนนเกรดสะสมเฉลี่ยเกรดระหว่าง 2.51-3.00 จำนวน 89 คน คะแนนเกรดสะสมเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.00 จำนวน 74 คน คะแนนเกรดสะสมเฉลี่ยระหว่าง 2.00-2.50 จำนวน 57 คน และต่ำกว่า 2.00 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8, 20.1, 15.2 และ 0.8 ตามลำดับ

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีแผนที่จะศึกษาต่อ จำนวน 361 คน คิดเป็นร้อยละ 96.5 และมีเพียงจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 ที่ไม่วางแผนที่จะศึกษาต่อ

รายได้ของผู้ปกครองหรือของครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 30,000-50,000 บาท จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 48.9 มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 และมีรายได้มากกว่า 50,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 ตามลำดับ

การศึกษาของบิดาและมารดาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 รองลงมา ได้แก่ ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 93 คน ระดับปริญญาตรี จำนวน 86 คน ระดับ ปวส./อนุปริญญา จำนวน 57 คน และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9, 23.0, 15.2 และ 9.6 ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 4.2 แสดงระดับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

การเลือกศึกษาต่อ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ฉันเลือกตามเกณฑ์คะแนนสถาบันเปิดรับ และสามารถเข้าเรียนต่อได้	4.27	.75	มากที่สุด
2. ฉันเลือกตามผลการสอบและคะแนนของฉันที่ได้	4.01	.94	มาก
3. ฉันเลือกตามความสนใจของตนเอง	4.48	.74	มากที่สุด
4. ฉันเลือกโดยดูแนวโน้มรายได้ของประเทศมาจากภาคเศรษฐกิจหรือตัวอุตสาหกรรมใด	3.69	.99	มาก
5. ฉันเลือกจากการจ้างงาน โดยดูการรับสมัครในสื่อต่างๆ	3.31	.99	ปานกลาง
6. ฉันเลือกตามตลาดงานในอนาคต ภายหลังจากการเปิดของ AEC	3.62	1.02	มาก
7. ฉันเลือกตามลักษณะงาน และคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ	3.96	.93	มาก
8. ฉันเลือกจากรายได้ของเงินเดือน สวัสดิการและ โอกาสก้าวหน้าของงาน	4.11	.86	มาก
9. ครอบครัวของฉันให้เลือก	2.77	1.38	ปานกลาง
10. ฉันเลือกที่สถาบันการศึกษา	3.22	1.17	มาก
11. ฉันได้รับทุนการศึกษา/หรือได้รับโควตาเรียนต่อ	2.86	1.23	ปานกลาง
12. ฉันเลือกตามคำแนะนำของครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวจากโรงเรียนเดิม	3.14	1.21	ปานกลาง
13. ฉันเลือกเรียนตามเพื่อนๆ	1.89	1.19	น้อย
รวม	3.49	.53	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการเลือกศึกษาต่อโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ ฉันทเลือกตามความสนใจของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$) ฉันทเลือกตามเกณฑ์คะแนนสถาบันปีครึ่ง และสามารถเข้าเรียนต่อได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$) และฉันทเลือกจากรายได้ของเงินเดือน สวัสดิการและโอกาสก้าวหน้าของงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครอบครัวของฉันทให้เลือก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.77$)

1.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ

ตารางที่ 4.3 แสดงระดับปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ฉันอยากสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนเก่า โดยเข้าเรียนสถาบันชั้นนำของประเทศ	3.54	1.03	มาก
2. ฉันต้องการลบคำสบประมาทคนที่ว่าฉันไม่สามารถเรียนจบมหาวิทยาลัยได้	4.31	.99	มากที่สุด
3. ฉันชอบที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบาก	4.06	.78	มาก
4. การได้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยจะช่วยเพิ่มความมั่นใจในตนเองให้แก่ฉัน	4.17	.87	มาก
5. เป้าหมายชีวิตของฉัน คือ การเรียนต่อจนจบมหาวิทยาลัย	4.43	.96	มากที่สุด
6. ฉันคาดหวังที่จะเรียนต่อมหาวิทยาลัย แต่ก็ยังลังเลในการเลือกสาขาอาชีพ	3.80	1.23	มาก
7. ฉันมุ่งมั่นเรื่องเรียนและอ่านหนังสืออย่างหนัก เพื่อการสอบเรียนต่อ	3.51	.88	มาก
8. ฉันต้องการเป็นผู้นำในทุกๆ เรื่อง	3.12	.95	ปานกลาง
9. ฉันรู้สึกที่ตัวเองต่ำต้อย ต้องการพิสูจน์คุณค่าตัวเองให้ผู้อื่นยอมรับ	3.28	1.21	ปานกลาง
10. ฉันต้องการเอาชนะเพื่อนๆ ที่ไม่ยอมรับความสามารถของฉัน	3.25	1.24	ปานกลาง
11. ครอบครัวฉันต่างเรียนจบมหาวิทยาลัย จึงเป็นแรงกดดันที่ฉันต้องทำให้สำเร็จ	2.93	1.36	ปานกลาง
รวม	3.67	.53	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ เป้าหมายชีวิตของฉัน คือ การเรียนต่อจนจบมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$) ฉันต้องการลบคำสบประมาทคนที่ว่าฉันไม่สามารถเรียนจบมหาวิทยาลัยได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) และการได้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยจะช่วยเพิ่มความมั่นใจในตนเองให้แก่นั่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครอบครัวฉันต่างเรียนจบมหาวิทยาลัย จึงเป็นแรงกดดันที่ฉันต้องทำให้สำเร็จ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$)

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับปัจจัยทำนายด้านการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน

การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ลักษณะของงานตรงกับบุคลิกภาพและความถนัด(ด้านอาชีพ)ของมัน	3.98	.79	มาก
2. งานที่ต้องใช้ทักษะขั้นสูง มีความเชี่ยวชาญ และต้องพัฒนาตัวเอง	4.09	.76	มาก
3. งานที่มีสวัสดิการที่ดี และมีวันหยุด	4.12	.93	มาก
4. งานที่ทำมีความจำเจ ไม่ต้องใช้ทักษะแต่ต้องทำงานล่วงเวลา	3.08	1.09	ปานกลาง
5. ตลาดการจ้างงานมีเฉพาะในบางเขตพื้นที่	3.04	1.16	ปานกลาง
6. การสื่อสารระหว่างการทำงานต้องใช้ภาษาต่างประเทศ	3.71	1.11	มาก
7. ตลาดงานมีความต้องการสูง เนื่องจากกำลังขาดแคลนแรงงานในด้านนี้	3.42	1.04	มาก
8. การจ้างเป็นงานประจำ มีรายได้ที่แน่นอนและมั่นคง	4.07	1.04	มาก
9. การจ้างงานเป็นแบบชั่วคราวไม่แน่นอน ค่าแรงคิดเป็นรายวันหรือเหมาจ่าย	2.74	1.33	ปานกลาง
10. การทำงานมีความอิสระ เป็นส่วนตัวไม่จำกัดเวลาและสถานที่	3.66	1.24	มาก
11. มีตารางเวลาของการทำงานที่แน่นอน	4.09	1.05	มาก
12. งานที่ทำมีความท้าทายต้องใช้นวัตกรรม และมีความคิดสร้างสรรค์	3.83	1.07	มาก
13. สถานที่การทำงานอยู่ในที่ร่ม สะดวกสบายและมีความปลอดภัย	4.29	.85	มากที่สุด
14. สถานที่ทำงานอยู่กลางแจ้ง เป็นงานต้องใช้กำลัง มีความเสี่ยงและเป็นอันตราย	2.53	1.34	น้อย
15. งานที่ทำมีเกียรติได้รับการยกย่องนับถือเป็นที่ยอมรับในสังคม	4.03	.96	มาก
16. งานมีความก้าวหน้า มีโอกาสแสดงศักยภาพและความสามารถของตน	4.32	.83	มากที่สุด
17. ทำงานเป็นทีมเวิร์ก และต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน	4.08	1.01	มาก
18. ทำงานเดี่ยว ต้องรับผิดชอบแต่เพียงลำพังคนเดียว	3.01	1.27	ปานกลาง
รวม	3.67	.42	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ งานมีความก้าวหน้า มีโอกาสแสดงศักยภาพและความสามารถของตน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) สถานที่การทำงานอยู่ในที่ร่ม สะดวกสบาย และมีความปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) และงานที่มีสวัสดิการที่ดี และมีวันหยุด

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานที่ทำงานอยู่กลางแจ้ง เป็นงานต้องใช้กำลัง มีความเสี่ยงและเป็นอันตราย อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.53$)

ตารางที่ 4.5 แสดงระดับปัจจัยทำนายด้านความคาดหวังของครอบครัว

ความคาดหวังของครอบครัว	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ครอบครัวของฉันต้องการให้ฉันเรียนจบมหาวิทยาลัย	4.53	.83	มากที่สุด
2. ครอบครัวหวังว่าฉันเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเอง	4.45	.86	มากที่สุด
3. ครอบครัวหวังว่าอาชีพที่ฉันเลือกมีโอกาสก้าวหน้า	4.55	.76	มากที่สุด
4. ครอบครัวต้องการให้ช่วยเหลืองาน อาชีพจึงต้องสอดคล้องกับงานที่มีอยู่	3.54	1.27	มาก
5. ครอบครัวสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ ต้องเลือกตามที่สั่ง	3.90	1.14	มาก
รวม	4.19	.61	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคาดหวังจากครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 3 อันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ครอบครัวหวังว่าอาชีพที่ฉันเลือกมีโอกาสก้าวหน้า ($\bar{X} = 4.55$) ครอบครัวของฉันต้องการให้ฉันเรียนจบมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.29$) และครอบครัวหวังว่าฉันเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเอง ($\bar{X} = 4.45$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ครอบครัวต้องการให้ช่วยเหลืองาน อาชีพจึงต้องสอดคล้องกับงานที่มีอยู่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$)

ตารางที่ 4.6 แสดงระดับปัจจัยทำนายด้านชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ

ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ฉันชื่นชมประวัติและชื่อเสียงของสถาบันเป็นที่ยอมรับในสังคม	4.24	.79	มากที่สุด
2. สถาบันมีหลักสูตรและอาจารย์ที่มีคุณภาพตรงตามที่ต้องการ	4.39	.75	มากที่สุด
3. ผู้ประสบความสำเร็จในสาขาอาชีพ ที่ฉันจะเรียนต่อแนะนำให้เลือก	4.36	.72	มากที่สุด
4. ผู้ปกครอง, รุ่นพี่, และศิษย์เก่า จบจากที่นี่แนะนำให้เลือก	4.34	.75	มากที่สุด
5. สถาบันมีทุนให้เปล่าและเงินกู้ยืม รวมทั้งการช่วยเหลือด้านการเงินอื่นๆ	4.04	.94	มาก
6. เพื่อนๆของฉัน ต่างก็มาเรียนต่อที่นี่	4.27	..81	มากที่สุด
7. สถาบันมีสายสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ประกอบการทำให้ง่ายต่อการได้ฝึกงานและมีงานทำ	4.34	.80	มากที่สุด
รวม	4.28	.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยที่จะศึกษาต่อ มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อ ต่อนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 3 อันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สถาบันมีหลักสูตรและอาจารย์ที่มีคุณภาพตรงตามที่ต้องการ ($\bar{X} = 4.39$) ผู้ประสบความสำเร็จในสาขาอาชีพ ที่ฉันจะเรียนต่อแนะนำให้เลือก ($\bar{X} = 4.36$) และผู้ปกครอง รุ่นพี่ และศิษย์เก่า จบจากที่นี่แนะนำให้เลือก ($\bar{X} = 4.34$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถาบันมีทุนให้เปล่าและเงินกู้ยืม รวมทั้งการช่วยเหลือด้านการเงินอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 4.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X ₁)	1.00	.45*	.33*	.25*	.45*
การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน (X ₂)		1.00	.29*	.22*	.49*
ความคาดหวังของครอบครัว (X ₃)			1.00	.33*	.37*
ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ (X ₄)				1.00	.27*
การเลือกศึกษาต่อ (X ₅)					1.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ตัวแปรทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อกับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ ตัวแปรด้านการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ .49 รองลงมา ได้แก่ ตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ .45, .37 และ .27 ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาอำนาจในการพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพ และการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ

ตารางที่ 4.8 แสดงอำนาจพยากรณ์ของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ ที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัจจัย	β	b	SE _b	T
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X ₁)	.23	.23	.05	4.61*
การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน(X ₂)	.32	.40	.06	6.62*
ความคาดหวังครอบครัว(X ₃)	.18	.15	.04	3.74*
ชื่อเสียงสถาบันที่จะศึกษาต่อ(X ₄)	.09	.08	.04	1.91

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ค่าคงที่ = .38

R = .587 R² = .345

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน และความคาดหวังของครอบครัว สามารถร่วมกันพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ร้อยละ 34.5 (R² = .345) เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน (X₂) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X₁) และความคาดหวังของครอบครัว (X₃) โดยมีค่าความสำคัญ เท่ากับ .32, .23 และ .18 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ} \quad Y = .38 + .40X_2 + .23X_1 + .15X_3$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน} \quad Z = .32ZX_2 + .23ZX_1 + .18ZX_3$$

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย” สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. การดำเนินการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการรับรู้โลกของอาชีพ และการทำงาน ความคาดหวังครอบครัว และด้านชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ

1.1.2 เพื่อศึกษาระดับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อกับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1.4 เพื่อศึกษาอำนาจการพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจากปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ สามารถพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบสหสัมพันธ์ (correlation research)

1.3.2 ประชากร นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัด สพม.เขต 21 จำนวน ประชากรเท่ากับ 17,128 คน

1.3.3. กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย จำนวน 392 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ .05

1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .88

1.3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และประสานขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จ.หนองคาย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นจึงให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน ทำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อนักเรียนตอนปลาย ก่อนนำผลข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร อำนาจการพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ SPSS โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ

2. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย” มีข้อค้นพบสำคัญที่สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

2.1 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ เป้าหมายชีวิตของฉัน คือ การเรียนต่อจนจบมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด นั่นต้องการลบคำสบประมาทคนที่ว่าฉันไม่สามารถเรียนจบมหาวิทยาลัยได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และการได้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยจะช่วยเพิ่มความมั่นใจในตนเองให้แก่ฉัน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ งานมีความก้าวหน้า มีโอกาสแสดงศักยภาพและความสามารถของตน อยู่

ในระดับมากที่สุด สถานที่การทำงานอยู่ในที่ร่ม สะดวกสบายและมีความปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด และงานที่ทำมีสวัสดิการที่ดี และมีวันหยุด อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคาดหวังจากครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 3 อันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ครอบครัวหวังว่าอาชีพที่ฉันเลือกมีโอกาสก้าวหน้า ครอบครัวของฉันต้องการให้ฉันเรียนจบมหาวิทยาลัย และครอบครัวหวังว่าฉันเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเอง ตามลำดับ

ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยที่จะศึกษาต่อ มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อ ต่อ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 3 อันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ สถาบันมีหลักสูตรและอาจารย์ที่มีคุณภาพตรงตามที่ต้องการ ผู้ประสบความสำเร็จในสาขาอาชีพ ที่ฉันจะเรียนต่อแนะนำให้เลือก และผู้ปกครอง รุ่นพี่ และศิษย์เก่า จบจากที่นี่แนะนำให้เลือก ตามลำดับ

2.2 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการเลือกศึกษาต่อโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 3 อันดับแรก ได้แก่ ฉันเลือกตามความสนใจของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ฉันเลือกตามเกณฑ์คะแนนสถาบันปีตรีบ และสามารถเข้าเรียนต่อได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และฉันเลือกจากรายได้ของเงินเดือน สวัสดิการและโอกาสก้าวหน้าของงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48, 4.27, 4.11$) ตามลำดับ

2.3 ตัวแปรทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อกับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ ตัวแปรด้านการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน มีความสัมพันธ์ เท่ากับ .49 รองลงมา ได้แก่ ตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ มีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ .45, .37 และ .27 ตามลำดับ

2.4 ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน และ ความคาดหวังของครอบครัว สามารถร่วมกันพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ร้อยละ 34.5 เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านการรับรู้โลกของอาชีพและ

การทำงาน (X_2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_1) และความคาดหวังของครอบครัว (X_3) โดยมีค่าความสำคัญเท่ากับ .32, .23 และ .18 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสามปัจจัย

3. อภิปรายผล

3.1 ศึกษาปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังครอบครัว และด้านชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ

จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน และความคาดหวังของครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67, 3.67 และ 4.19 ตามลำดับ ส่วนชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน และความคาดหวังของครอบครัว อยู่ในระดับมากทั้งสามปัจจัย ทั้งนี้สืบเนื่องจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแรงจูงใจเกิดจากภายในที่จะทำให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เกิดวินัย มีความมุ่งมั่นตั้งใจและทุ่มเท พยายามฝึกฝนทักษะทางการเรียนและสามารถฝ่าฟันสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในสาขาที่ตนเองสนใจหรือได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แอทกินสัน (Atkinson, 1966 อ้างถึงใน สุภวดี บุญญวงษ์, 2560) พบว่านักเรียนที่ทุ่มเทความพยายามต่อการเรียนอย่างหนัก ถึงแม้จะไม่ใช้วิชาเรียนที่ตนเองชอบหรือสนใจ ก็สามารถทำคะแนนได้ดีจากเจตคติที่ดีต่อความสำเร็จ มีความเพียรพยายามที่จะประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมของบุคคลที่ประสบความสำเร็จเกิดจาก 3 ประการ คือ 1) มีแรงจูงใจและความคาดหวังที่จะบรรลุความสำเร็จจากการกระทำ 2) เมื่อกระทำแล้วมีโอกาสสำเร็จ 3) รับรู้คุณค่าของความสำเร็จที่จะได้รับ ดังนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงเป็นชีวิตอีกด้านหนึ่งที่นำมาประกอบการศึกษาการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในครั้งนี้

ด้านการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงานช่วยทำให้นักเรียนทราบว่าจะงานหรืออาชีพที่ตนเองเลือกจะศึกษาต่อ มีความสอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมตรงตามลักษณะความเป็นจริงที่คาดหวังหรือต้องการทำงานนั้นๆ ในอนาคต สอดคล้องกับ วัชร ทรัพย์มี (2538) กล่าวว่า การช่วยให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเองด้าน โลกของอาชีพและการงานนั้นจะเป็นประโยชน์ทำให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลต่างๆ เหล่านั้นนำมาเทียบเคียงงานที่บุคคลมีความต้องการ คาดหวังที่จะได้ทำในอนาคต มีคุณภาพเหมาะสมตามลักษณะบุคลิกภาพของตน ค้นพบและสามารถพัฒนาศักยภาพของตน เพื่อเข้าสู่โลกของอาชีพอย่างเต็มตามศักยภาพและประสิทธิภาพของตน สามารถปรับตัวในการ

ประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขในชีวิต ดังนั้นการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงานจึงเป็นข้อมูลที่นำมาพิจารณาว่ามีความถูกต้องตรงตามความต้องการในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายว่าเป็นจริงเพียงใด

ความคาดหวังของครอบครัว ทั้งนี้ครอบครัวเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการวางรากฐานและส่งเสริมให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านแก่ตัวนักเรียนเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนดีมีความเจริญงอกงามและประสบความสำเร็จตามศักยภาพแห่งตน สอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2560) กล่าวว่า ความสำคัญของผู้ปกครองต่อตัวนักเรียน พอสรุปได้ดังนี้ 1.เป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียน จำเป็นต้องรู้หรือต้องการและให้ข้อชี้แนะในด้านต่างๆ 2.เป็นผู้ให้คำปรึกษาในเรื่องที่นักเรียนประสบปัญหา เพื่อนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจเพราะพ่อแม่ เป็นคนที่นักเรียนไว้วางใจมากกว่าผู้อื่น 3.เป็นผู้พัฒนาสมรรถภาพทางสังคม หน้าที่ของพ่อแม่ที่ต้องเป็นผู้สร้างให้นักเรียนได้เข้าใจสังคม ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการเข้าสังคมนำมาปรับใช้กับตนเองในทางที่ถูกต้อง ดังนั้นความคาดหวังของครอบครัวจึงมีอิทธิพลและบทบาทหน้าที่โดยตรงต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของตัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

สำหรับปัจจัยในด้านชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้สืบเนื่องจาก ชื่อเสียง ภาพลักษณ์ที่ดีของสถาบันการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับในสังคมก็ย่อมจะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นที่นิยมชมชอบ เกิดทัศนคติด้านบวกมีภาพจดจำที่ดีและได้รับการยอมรับจากตัวนักเรียน สอดคล้องกับ วิรัช ลภีรัตนกุล (2546) กล่าวว่า ภาพลักษณ์จะเน้นไปเฉพาะที่เกิดขึ้นในความรู้สึกของประชาชนที่ทำให้เกิดการยอมรับและเป็นภาพในใจของผู้คนทั่วไปที่มีต่อองค์กรนั้นๆ มุ่งเน้นเฉพาะไปยังตัวสินค้าและบริการ เพื่อให้เกิดการจดจำ การรับรู้โดยผ่านการประชาสัมพันธ์ด้านการโฆษณา ดังนั้นเมื่อสถาบันทางการศึกษาที่ได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับของนักเรียนจึงย่อมส่งผลต่อความรู้สึกที่ดี มีอิทธิพลดึงดูดต่อความปรารถนา ความคาดหวัง และมีความต้องการสนใจจะตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษานั้นๆ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2 ศึกษาระดับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกลุ่มตัวอย่างมีระดับการเลือกศึกษาต่อ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ ได้แก่ เลือกตามความสนใจของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด เลือกตามเกณฑ์คะแนนสถาบันปิดรับ และสามารถเข้าเรียนต่อได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และเลือกจากรายได้ของเงินเดือนสวัสดิการและ โอกาสก้าวหน้าของงาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะเพราะนักเรียนพิจารณาทางเลือกศึกษาต่อ

จากต้นทุน ได้แก่ ความสนใจที่ตนมีอยู่ โดยใช้ความคิดและเหตุผลส่วนตัวเป็นพื้นฐาน ก่อนพิจารณาตัดสินใจเลือกศึกษาในคณะหรือสถาบันที่คิดว่าน่าจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองหรือเกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดตามที่ตนต้องการ โดยใช้ความคาดหวังจากความรู้ที่ชื่นชอบหรือสนใจของตนเป็นหลักในการตัดสินใจ สอดคล้องกับ จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2559) ที่อธิบายถึงหลักในทางเลือกของการตัดสินใจว่ามักเกี่ยวข้องกับปัจจัยหรือผลประโยชน์ที่ได้รับ โดยแต่ละบุคคลย่อมมีความคิดและเหตุผลส่วนตัวเป็นพื้นฐาน ทั้งนี้ถ้าบุคคลมีข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกทั้งหมดก็จะสามารถนำมาใช้ประกอบกับเหตุผลส่วนตัวเพื่อการตัดสินใจเลือกแนวทางที่ทำให้เกิดผลตอบแทนต่อตนเองอย่างสูงสุด และเมธาวี สุขปาน (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญด้านความพอใจ ได้แก่ ความสนใจและความถนัดส่วนตัวมากที่สุด

3.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า เมื่อปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันการศึกษาต่อสูงขึ้น การเลือกศึกษาต่อของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็จะสูงเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้สืบเนื่องจาก แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงจูงใจเสริมที่ทำให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียนอย่างมุ่งมั่นและฝึกฝนอย่างมุมานะ มีความรับผิดชอบต่อการเรียนในระยะยาว ทำให้ผลทางสัมฤทธิ์การเรียนสูงขึ้น มีความทะเยอทะยานและเชื่อว่าตัวเองสามารถทำได้ดีกว่าเดิม โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค สามารถเอาชนะปัญหาต่างๆ จนบรรลุถึงเกณฑ์การเรียนที่สูงขึ้นกว่าเดิม ทำให้นักเรียนสามารถวางแผนและตั้งเป้าหมายในการเลือกศึกษาต่อได้ สอดคล้องกับ แมคเคลแลนด์ (McClelland 1962 อ้างถึงใน สุรางค์ ไคว่ตระกูล, 2541) มีความเห็นว่าบุคคลที่มีแรงเสริมด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะทำงานด้วยความมุมานะ มีความรับผิดชอบและพยายามทำผลงานออกมาให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนางานในครั้งต่อไปให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และ สมัย พันธุ์สะอาด (2553) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเห็น

ความสำคัญของการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และมีแรงจูงใจให้ตนเองเพียรพยายามจนสามารถเข้าไปศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาที่ตนเองต้องการได้

การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน เป็นกระบวนการที่นักเรียนรวบรวมข้อมูลเพื่อความเข้าใจและรับรู้โลกของอาชีพต่างๆว่ามีความสัมพันธ์กับความสนใจ ความต้องการ และความคาดหวังของตน จากนั้นจึงศึกษาข้อมูลสารสนเทศร่วมกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ก่อนตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ โดยจะเลือกศึกษาสาขาที่ตนสนใจ และมีความถนัด เพื่อการประกอบอาชีพที่ตนเองต้องการในอนาคต สอดคล้องกับ แฟรงค์ พาร์สันส์ (Frank Parsons, 2012 อ้างถึงใน นิรินาถ แสนสา, 2558, น.6-5) มีแนวคิดว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพของบุคคลจะต้องประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1. รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างแจ่มแจ้ง 2. รู้รอบและรู้ลึกใน โลกของอาชีพ และ 3. สามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตน

ความคาดหวังของครอบครัว เป็นการแสดงออกถึงความปรารถนาและความคาดหวังของพ่อแม่ที่ต้องการให้บุตรหลานของตนประสบความสำเร็จทางการศึกษา พ่อแม่ นอกจากจะมีหน้าที่เลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนให้บุตรของตนเป็นคนดีแล้ว ยังมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนด้านการศึกษาเล่าเรียนแก่บุตรของตน ทั้งยังจะต้องช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่างๆที่บุตรของตนพบอยู่เสมอๆ โดยเฉพาะปัญหาด้านการเลือกศึกษาต่อ ดังนั้นพ่อแม่จึงเป็นบุคคลที่ไว้วางใจและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับ สุพัตรา สุภาพ (2534) ซึ่งกล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของบิดามารดามีหน้าที่อบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก และสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมทางการศึกษาของบุตรหลานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จดังที่ได้ตั้งไว้ และ ขนิษฐา ชมชาติ และคณะ (2560) ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้บุตรหลานของตนเป็นนักบัญชีที่มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่เรียนไปประกอบอาชีพตามความต้องการของตนเองได้ และ อนเนก ณะชัยวงศ์ (2553) ศึกษาความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษา ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อคำแนะนำของบิดามารดาอยู่ในระดับมาก และการให้ความสำคัญต่อความชอบ ความถนัด ความสนใจของตนเองเป็นเหตุผลรองลงมา รวมถึงการให้ความสำคัญต่อคำแนะนำของครู อาจารย์ รุ่นพี่ที่สำเร็จการศึกษา ในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป

ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ เป็นค่านิยมซึ่งได้รับการยอมรับจากสังคมถึงความสำคัญของการศึกษาในสถาบันที่มีชื่อเสียง ค่านิยมดังกล่าวส่งผลให้เกิดการแข่งขันกันอย่างสูงของนักเรียน เพื่อผลักดันตนเองไปสู่ระดับของผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพที่เรียนมา

จากสถาบันที่ตนเองใฝ่ฝัน อันจะนำมาซึ่งชื่อเสียง เกียรติยศ หน้าที่การงาน และการยอมรับในสังคม ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อจึงเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนมัธยมปลายต้องตั้งใจเสาะแสวงหาความรู้ให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อการสอบแข่งขันเข้าเรียนในสถาบันที่ตนเองปรารถนา สอดคล้องกับ วิจิตร อาวะกุล (2534, น.150) ซึ่งกล่าวว่าชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีย่อมสร้างสัมพันธที่ดีให้เกิดขึ้น ทำให้เกิดความน่าเลื่อมใส ศรัทธาและดึงดูดให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป และ กุสุมา ปักปั้นเพชร (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับการตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในด้านชื่อเสียงของสถาบันเป็นอันดับแรก เนื่องจากชื่อเสียงของสถาบันมีส่วนสำคัญในเรื่องความน่าเชื่อถือ และการเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป รวมถึงโอกาสในการเลือกประกอบอาชีพที่ตนเองต้องการเมื่อสำเร็จการศึกษา

3.4 ศึกษาอำนาจการพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จากปัจจัยทำนายด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน ความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ

จากผลการวิจัยพบว่า ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน และความคาดหวังของครอบครัว สามารถร่วมกันพยากรณ์การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ร้อยละ 34.5 เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความคาดหวังของครอบครัว โดยมีค่าความสำคัญเท่ากับ .32, .23 และ .18 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนนั้นสามารถศึกษาได้จากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน และความคาดหวังของครอบครัว เมื่อนักเรียนมีความตั้งใจเรียนอย่างมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบในการเรียน มีความขยันหมั่นเพียรไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนก็จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อว่าตนเองสามารถเลือกเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาและสถาบันที่ตนเองต้องการได้ สอดคล้องกับ ศุภวดี บุญญวงส์ (2560) ซึ่งกล่าวว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นพลังผลักดันให้นักเรียนประสบผลสำเร็จทางการเรียน นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน มุ่งมั่น ใฝ่รู้ ขยันหมั่นเพียร และส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นอกจากนี้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ยังสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานและการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคล โดยที่ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะสนใจเลือกอาชีพที่มีความรับผิดชอบสูง ซึ่งต้องมีผลตอบแทนสูงตามไปด้วย และเมื่อนักเรียนค้นพบตัวเอง รู้จักตนเองในด้านความรู้ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจในอาชีพต่างๆ เช่น ลักษณะของงาน ความก้าวหน้าและความมั่นคงของงาน ตลอดจนความ

ต้องการของตลาดแรงงาน ย่อมส่งผลให้นักเรียนสามารถเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพที่ตนเองคาดหวังและต้องการได้ สอดคล้องกับ นิรนาท แสนสา (2558) ที่มีแนวคิดว่าการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงานทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในโลกของอาชีพต่างๆว่ามีความเหมาะสมกับบุคลิกภาพ ความถนัด ความสนใจ สอดคล้องและตรงตามความต้องการของตนหรือไม่ อันจะเป็นประโยชน์ในด้านการวางแผนและตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคต ช่วยให้นักเรียนตัดสินใจเลือกและวางแผนเข้าสู่อาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง รวมถึงนักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางการศึกษาเป็นอย่างดีจากครอบครัว ซึ่งส่งเสริม ผลักดัน และให้คำแนะนำปรึกษาในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อให้ตรงตามศักยภาพของนักเรียน โดยทั้งตัวนักเรียนเองและครอบครัวต่างมีส่วนร่วมในการตั้งความคาดหวังและตัดสินใจร่วมกัน ดังนี้แล้วนักเรียนก็จะสามารถเลือกแนวทางการศึกษาต่อได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับทั้งตนเองและครอบครัวได้ สอดคล้องกับ นิภา นิชชายน (2530) ที่กล่าวว่าบทบาทและหน้าที่ของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนมีความสำคัญต่อพัฒนาการของตัวนักเรียนในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะต่างๆ รวมถึงการตัดสินใจต่อประเด็นปัญหา โดยพ่อแม่ที่มีความคาดหวังต่อผลการเรียนของลูกจะให้การสนับสนุน มีส่วนร่วม หรือเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาของลูก ทำให้ลูกมีแนวโน้มที่จะมีผลลัพธ์ทางการศึกษาที่ดีขึ้น กล่าวได้ว่าพ่อแม่ที่สนับสนุนและส่งเสริมทางการศึกษาค่อนข้างที่จะมีอิทธิพลโดยตรงต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 การนำผลของการวิจัยไปใช้

4.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลของการวิจัยไปใช้ในการหาแนวทางเพื่อพัฒนา บัณฑิตภายในของนักเรียน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้โลกของอาชีพและทำงาน ซึ่งย่อมจะส่งผลถึงการพัฒนาการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน เช่นเดียวกัน

4.1.2 สามารถนำแบบสอบถามบ่งชี้การเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการศึกษาหาแนวทางการพัฒนาด้านอื่นๆของนักเรียน ต่อไป

4.1.3 จากผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์การเลือกการศึกษาต่อของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้จึงควรที่โรงเรียนต่างๆจะหาแนวทางในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพื่อเพิ่มระดับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน

4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

4.2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่อาจส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

4.2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพัฒนาการด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการเลือกศึกษาต่อให้แก่ นักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กันยา แสงสุวรรณ. (2532). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- กิตติรัตน์ ชัยรัตน์. (2547). *ประสบการณ์ในการเข้าค่ายวิทยาศาสตร์และลักษณะจิตใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการเรียนสาระวิทยาศาสตร์*. ปรินญา นิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- กุลกานต์ อภิวัฒน์ลังการ. (2559). ปัจจัยด้านมนุษย์นิเวศกับพัฒนาการและพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่น*. (หน่วยที่ 13). นนทบุรี: (พิมพ์ครั้งที่ 2) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: บริษัทเอดิสันเพลสโปรดักส์ จำกัด.
- เกียรติยศ จิตรโกศล. (2559). *การเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนการพลินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับเครือข่ายสังคมออนไลน์* หลักสูตรปรัชญาดุษฎีศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กุสุมา ปักปิ่นเพชร. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง, กองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*
- โกวิท กังสนันท์. (2549). *กระบวนการการตัดสินใจในด้านการบริหารและกรอบความคิดทั่วไป*. กรุงเทพฯ: บรรณสารการพัฒนา.
- ขนิษฐา ชมชาติ. (2560). *เรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด, รายงานวิจัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*.
- จิตตินันท์ เฉชะคุปต์. (2545). มนุษย์ในระบบครอบครัวและชุมชน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชามนุษย์กับระบบนิเวศ*. (หน่วยที่ 1). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จินตนา ชนวิบูลย์ชัย. (2559). *การคิด การคิดแก้ปัญหา และการตัดสินใจ. ใน ประมวลสาระชุดวิชาจิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต*. (หน่วยที่ 11). นนทบุรี: (พิมพ์ครั้งที่ 2) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- จิรนนท์ ไวยศรีแสง. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร* หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จำเนียร ช่วงโชติ และคณะ. (2515). *จิตวิทยาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เจตชาติ ดวงสงค์. (2557). *ทฤษฎีความคาดหวัง*. เชียงใหม่: วิทยาลัยบริหารศาสตร์.
- โจชนก ภาคอืด. (2556). *ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพของสถาบันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. งานวิจัยพัฒนาคุณภาพสถาบัน. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชนกนารถ บุญวิวัฒนะกุล และคณะ. (2559). แรงจูงใจมนุษย์. ใน *ประมวลสารจิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต*. (หน่วยที่ 5). นนทบุรี: (พิมพ์ครั้งที่ 2) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ซัชพล ทรงสุนทรวงษ์ และคณะ. (2559). อิทธิพลของแรงจูงใจในการทำงานและการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 1(6), น.133-150.
- ชนินทร์ เลิศประภากรณ์. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางการบัญชี ปริญญาโทบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2556). *ครูกับการเสริมสร้างจริยธรรมแก่นักเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- ตราจิตต์ เมืองคล้าย. (2556). *ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยตามทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ มหาวิทยาลัยบูรพา*. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ถวัลย์ วรเทพพุดพิงศ์. (2540). *แนวคิด กระบวนการและโครงสร้างการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เทพ สงวนกิตติพันธ์. (2560). การตัดสินใจ. *บทความอิเล็กทรอนิกส์*. สืบค้นจาก <https://www.Stou.ac.th/Offices/udon/upload/societies.html>.
- เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ. (2529). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธันยากร ช่วยทุกข์เพื่อน. (2558). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, (29) 90, น.256-271 .

- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2544). *พัฒนาการทางอาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นเรศ กัณฐะวงศ์ และคณะ. (2556). *ศึกษาผลของโปรแกรมการเตรียมตัวสู่โลกแห่งอาชีพเพื่อเพิ่มความพร้อมในการสมัครงาน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- นิภา นิธยาน. (2530). *การปรับตัวและบุคลิกภาพ: จิตวิทยาการศึกษาและชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นรินาถ แสนสา. (2558). *การแนะแนวด้านอาชีพ*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ การแนะแนว*. (หน่วยที่ 6). นนทบุรี: (พิมพ์ครั้งที่ 1) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นพอนันต์ เพ็ชรมั่นคง. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกอาชีพของนักศึกษาสาขาการจัดการการบิน สถาบันเทคโนโลยีการบินมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ*. *งานประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 7*, มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.
- เบญญา นิลบุตร. (2540). *ความคาดหวังของข้าราชการตำรวจต่อรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาศึกษากรณีศึกษากองบัญชาการศึกษา*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2533). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรเมศน์ วัฒนโอภาส นภาพร วัฒนโอภาส และนิทรา ปัญจมาศ. (2548). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสุกกรี*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสุกกรี.
- ประดินันท์ อุปรมัย. (2544). *การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพื่อการแนะแนว*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการแนะแนว*. (หน่วยที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ผาสุก แก้วเจริญ, กิตติพงษ์ อุบลสะอาด, สุธีร์ บัวพิมพ์, ธวัชชัย นาคสนอง, มณฑา ภู่อ้อย, สุวพิชญ์ ช่อมจันทา, และปิยพันธ์์ ถาคี. (2554). *โครงการ “รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่และวัยรุ่นในการป้องกันปัญหาเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี” ชุดโครงการ “โครงการสำนักประสานงานการวิจัยและพัฒนาเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)”*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

- พรจันทร์ โปธินาค. (2554). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรทิพย์ วรกิจโกคาทร. (2529). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรทิพย์ พิมลสินธุ์. (2540). ภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง: การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- พรทิพย์ อุดมสิน. (2556). การรับรู้การจูงใจและจิตวิทยาการเรียนรู้อันงานส่งเสริมการเกษตร. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการเป็นผู้นำ มนุษย์สัมพันธ์และจิตวิทยาสำหรับการเกษตร. (หน่วยที่ 10). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญชัย. (2538). จิตวิทยาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณปพร ศรีเจริญ ชนิตา จุลวนิชย์พงษ์ และวารการ ทรัพย์วิระปกรณ์. (2556). ผลการปรึกษา กลุ่มทฤษฎีอัตถิภาวะนิยมต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักกีฬาเทนนิสเยาวชนไทย. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา, 13(1), น.137-144.
- ภักศุดา เสรีรัตน์. (2560). ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาของนักเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ปรินญาศึกษาศาสตร์คุษภักดิ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, จังหวัดสงขลา.
- ภัสพร ขำวิชา. (2550). พฤติกรรมการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์. วารสารการพยาบาลและการศึกษา, 1(1), น.45-61.
- มะแอน ราโอบ. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มณฑิรา เขียวยิ่ง และคณะ. (2540). ความคาดหวังและความเป็นจริงในการดูแลผู้สูงอายุจากครอบครัว. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เมธาวี สุขปาน. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)ของนักเรียนกรณีศึกษาวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี หลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.

- เหมือนฝัน ชาญศรีชัย. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน โรงเรียนกวดวิชาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รุ่งนภา พิตรปรีชา. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อความมีชื่อเสียงของธุรกิจเอกชนในประเทศไทย วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา, 7(1), น.1-11.
- รวีพัชร งามพัทวิชย์. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานตำแหน่งผู้ช่วยสอบบัญชีกับบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี. บริหารธุรกิจบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฤทัยรัตน์ ชิดมงคล และคณะ (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 22(1), น.98-108.
- ลออ สมใจ. (2556). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ลำภา สุกะ. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง. วารสารวิทยาศาสตร์ลาดกระบัง, 22(2), น.38-50.
- วัชร ทรัพย์มี. (2556). ทฤษฎีให้บริการปรึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลภา สบายยิ่ง. (2542). ปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมาย การรู้ความสามารถของตนเอง และบุคลิกภาพที่ส่งผลการปฏิบัติงานของผู้จำหน่ายตรง. (ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- _____. (2559). การเรียนรู้. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาจิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต*. (หน่วยที่ 8) นนทบุรี (พิมพ์ครั้งที่ 2) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2560). จิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่น. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาจิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้*. (หน่วยที่ 2). นนทบุรี (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2560). สังคมกับวัยรุ่น. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่น*. (หน่วยที่ 9). นนทบุรี: (พิมพ์ครั้งที่ 2) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วิจิตร อาทรมิตร. (2541). *ภาพลักษณ์นักการเมืองสตรีที่ถูกลำเสื่อนผ่านทางหนังสือพิมพ์ในปี พ.ศ.2541*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการประชาสัมพันธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร อาวะกุล. (2541). *เทคนิคการประชาสัมพันธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภาดา วัฒนนามกุล. (2539). *ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้เกี่ยวกับการดูแล ผู้สูงอายุ ในครอบครัวของผู้สูงอายุและผู้ดูแลในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิภาพร มาพบสุข. (2542). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. (2540). *การประชาสัมพันธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณภรณ์ โภคภิรมย์. (2545). *การศึกษาการดำรงชีวิตสมรสที่ยั่งยืน*. วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.
- ศุภวดี บุญดวงศรี. (2560). *แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. ใน ประมวลสาระชุด วิชาการแนะแนวกับคุณภาพชีวิต*. (หน่วยที่ 10). นนทบุรี: (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศุภรางค์ อินทუნห์. (2552). *การส่งเสริมโรงเรียนและครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักการอ่าน และการจัดการกับความเครียดของนักเรียนวัยรุ่น*. *วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์: ระบบพฤติกรรมไทย*. 6(2), น.66-10.
- ศศธร บริสุทธิ์นฤคน. (2557). *เรื่องคุณลักษณะของผู้ควบคุมงานแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการก่อสร้าง*. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย. (2540). *การสร้างพลังให้ครอบครัวไทย ในปัจจุบัน*. *วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช*. 10(1). น.57-66.
- สกวเดือน ปรนสมิทธิ์. (2540). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการปรับระบบของพนักงานธนาคาร*. ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สนิท สมักรการ. (2519). *ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย. ในเอกสารวิชาการ*. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมัย พันธุ์สะอาด (2553). *แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต.

- สราวุธ เพ็ชรซึก. (2553). *ปัจจัยทางครอบครัวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น: ศึกษากรณี โรงเรียนมีนประชาวิทยา เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร. ศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- ลีนิษฐ คุรุทเมือง แสนเสริม. (2559). *จิตวิทยาสังคมและมนุษยสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร. (หน่วยที่ 9). สืบค้นจาก <https://agri.stou.ac.th/UploadedFile/91720-9.pdf>.*
- สุอรุณ วงษ์ทิม และคณะ. (2555). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเอง ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- ศุคนทา โหศิริ. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.*
- สุพัตรา สุภาพ. (2534). *สังคมและวัฒนธรรมไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.*
- สุพรรณิกา ชนะนิล. (2560). *ความคาดหวังของผู้ปกครองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2599 ต่อหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. วารสารวิชาการแพรวกาพินิจ. 4(2), น.299-315.*
- สุมาลี สวยสะอาด. (2559). *พื้นฐานทางสรีระกับพฤติกรรม. ใน ประมวลสารระชุดวิชาจิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต. (หน่วยที่ 2). นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- สุमितตรา เจิมพันธ์. (2547). *จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรเรียนคณิตศาสตร์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารจิตพฤติกรรมศาสตร์: ระบบพฤติกรรมไทย. 1(2), น.9-36.*
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุวรรณีย์ วงศ์วัฒนา และคณะ(2559). *การศึกษาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 10 (1), น.1-14.*
- แสงสุรีย์ ลำอากุล. (2528). *การรับรู้ของบุคคลที่มีต่อสังคมในจิตวิทยาสังคมร่วมสมัย. โครงการตำรา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: สำนักพิมพ์สยามศึกษา.*
- อารี พันธุ์ณี. (2542). *จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ 1999.*
- อเนก ณะชัยวงศ์ (2553) *การศึกษาความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน.มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.*

- อริสรา บุญรัตน์. (2557). *แนวทางการพัฒนาภาพลักษณ์ ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย* (ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- อัจฉรา บัวเลิศ. (2560). *การพัฒนาคุณลักษณะสำคัญของวัยรุ่น. ใน ประมวลสารชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่น. (หน่วยที่ 15). นนทบุรี (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- อัญมณี ฤาชา. (2551). *ภาพลักษณ์ศูนย์บริการสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานครในทัศนะของผู้มารับบริการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต).*
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เอกรินทร์ สุภรณ์พานิช. (2557). *การศึกษาความต้องการทางอาชีพของผู้จบการศึกษาดนตรีในระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. ปริญญาตรีศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.*
มหาวิทยาลัยศิลปากร: กรุงเทพมหานคร.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ(ตรวจสอบแบบสอบถาม)

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ (ตรวจสอบแบบสอบถาม)

1. ชื่อ รศ. ดร.กฤษมันต์ วัฒนานรงค์

สถานที่ทำงาน

ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ

ตำแหน่ง

รองผู้อำนวยการ โครงการหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ชื่อ ผศ. ดร.สุวัฒน์ บันลือ

สถานที่ทำงาน

คณะวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
จ.อุบลราชธานี

ตำแหน่ง

กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการอำนวยการ
คณะวิทยาการคอมพิวเตอร์

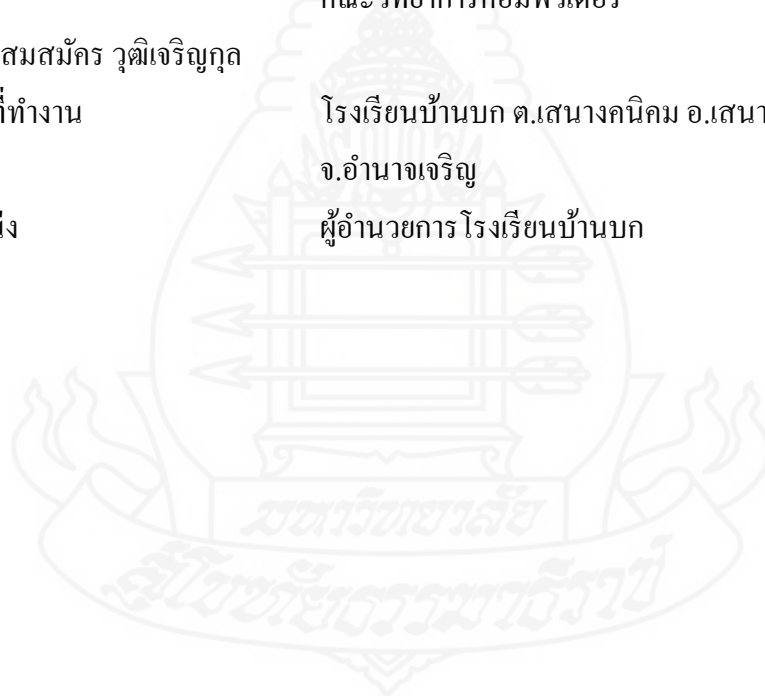
3. ชื่อ ดร.สมสมักร วุฒิจริณกุล

สถานที่ทำงาน

โรงเรียนบ้านบก ต.เสนางคนิคม อ.เสนางคนิคม
จ.อำนาจเจริญ

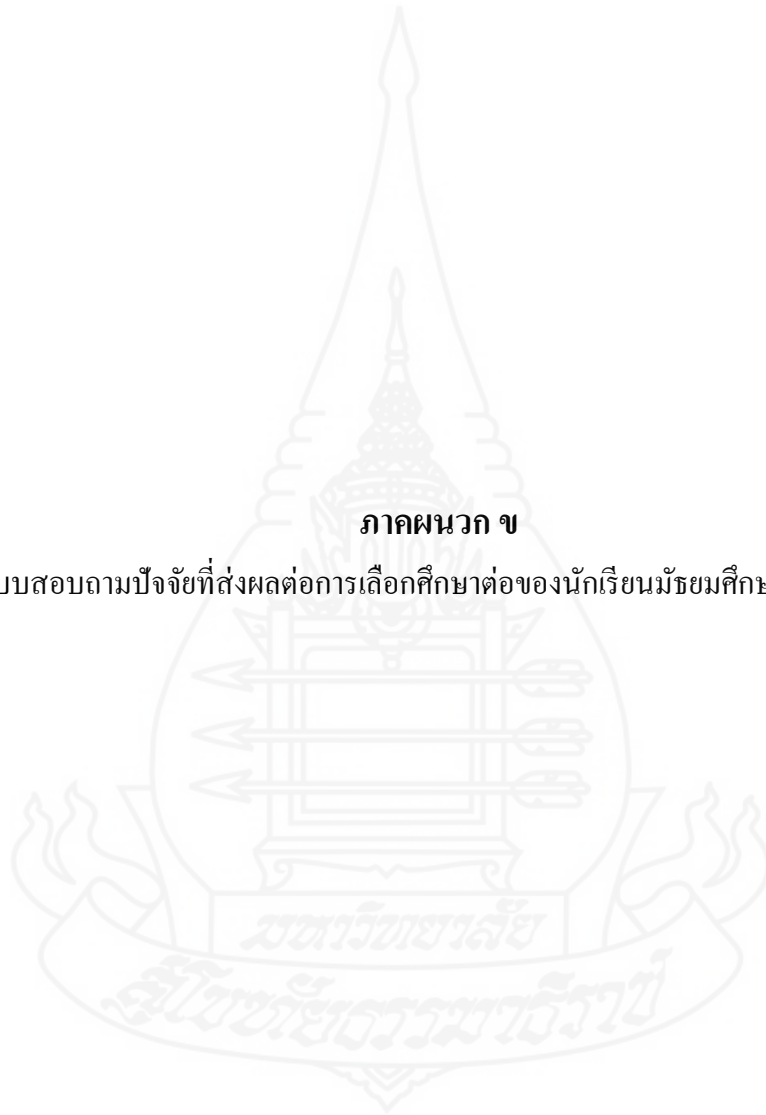
ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านบก

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

**แบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 4 ตอน คือ
 - 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 1.2 แบบสอบถามปัจจัยภายในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน
 - 1.3 แบบสอบถามปัจจัยภายนอกด้านความคาดหวังของครอบครัว และชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ
 - 1.4 แบบสอบถามการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
3. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
4. ข้อมูลในแบบสอบถามจะเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดๆต่อท่านทั้งสิ้น

นายจำลอง นามูลตรี

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. กำลังศึกษาอยู่ในแผนการเรียน

- 1) แผนการเรียนสายวิทย์ 2) แผนการเรียนสายศิลป์

3. คะแนนเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA)

- 1) ต่ำกว่า 2.00 2) ระหว่าง 2.00-2.50 3) ระหว่าง 2.51-3.00
 4) ระหว่าง 3.01-3.50 5) ระหว่าง 3.51-4.00

4. คุณมีการวางแผนศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหรือไม่

- 1) วางแผนเรียนต่อ 2) ไม่ได้วางแผนเรียนต่อ

5. รายได้ของครอบครัวของท่านต่อเดือน

- 1) ต่ำกว่า 30,000 บาท 2) ระหว่าง 30,000-50,000 บาท 3) มากกว่า 50,000 บาท

6. ระดับการศึกษาของบิดาและมารดาที่สำเร็จมาสูงสุด (เลือกได้ 2 ข้อ)

- 1) ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 3) ปวส./อนุปริญญา 4)ปริญญาตรี 5) สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีตัวเลือก 5 คำตอบ ได้แก่

มากที่สุด หมายถึง ตรงกับความ เป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านมากที่สุด

มาก หมายถึง ตรงกับความ เป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านมาก

ปานกลาง หมายถึง ตรงกับความ เป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านปานกลาง

น้อย หมายถึง ตรงกับความ เป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ตรงกับความ เป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านน้อยที่สุด

2. กรุณาทำเครื่องหมาย V ลงในช่องที่ท่านเลือก

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์					
1.ฉันอยากสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนเก่า โดยเข้าเรียนสถาบันชั้นนำของประเทศ					
2.ฉันต้องการลบคำสบประมาทคนที่ว่าฉันไม่สามารถเรียนจบมหาวิทยาลัยได้					
3.ฉันชอบที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆอยู่เสมอ ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบาก					
4.การได้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยจะช่วยเพิ่มความมั่นใจในตนเองให้ฉัน					
5.เป้าหมายชีวิตของฉัน คือ การเรียนต่อจนจบมหาวิทยาลัย					
6.ฉันคาดหวังที่จะเรียนต่อมหาวิทยาลัย แต่ก็ยังลังเลในการเลือกสาขาอาชีพ					

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.ฉันมีความสุขเรื่องเรียนและอ่านหนังสืออย่างหนัก เพื่อการสอบ					
8.ฉันต้องการเป็นผู้นำในทุกๆเรื่อง					
9. ฉันรู้สึกที่ตัวเองต่ำต้อย ต้องการพิสูจน์คุณค่าตัวเองให้ผู้อื่นยอมรับ					
10. ฉันต้องการเอาชนะเพื่อนๆที่ไม่ยอมรับความสามารถของฉัน					
11. ครอบครัวฉันต่างเรียนจบมหาวิทยาลัย จึงเป็นแรงกดดันที่ฉันต้องทำให้สำเร็จ					
การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน					
1. ลักษณะของงานตรงกับบุคลิกภาพและความถนัด(ด้านอาชีพ)ของฉัน					
2. งานที่ต้องใช้ทักษะขั้นสูง มีความเชี่ยวชาญ และต้องพัฒนาตัวเอง					
3. งานที่ทำมีสวัสดิการที่ดี และมีวันหยุด					
4. งานที่ทำมีความจำเจ ไม่ต้องใช้ทักษะแต่ต้องทำงานล่วงเวลา					
5. ตลาดการจ้างงานมีเฉพาะในบางเขตพื้นที่					
6. การสื่อสารระหว่างการทำงานต้องใช้ภาษาต่างประเทศ					
7. ตลาดงานมีความต้องการสูงเนื่องจากกำลังขาดแคลนแรงงานในด้านนี้					
8. การจ้างเป็นงานประจำ มีรายได้ที่แน่นอนและมีมั่นคง					
9. การจ้างงานเป็นแบบชั่วคราวไม่แน่นอน ค่าแรงคิดเป็นรายวันหรือเหมาจ่าย					

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10.การทำงานมีความอิสระ เป็นส่วนตัวไม่จำกัดเวลาและสถานที่					
11.มีตารางเวลาของการทำงานที่แน่นอน					
13.สถานที่การทำงานอยู่ในที่ร่ม สะดวกสบายและมีความปลอดภัย					
14.สถานที่ทำงานอยู่กลางแจ้ง เป็นงานต้องใช้กำลัง มีความเสี่ยงและเป็นอันตราย					
15.งานที่ทำมีเกียรติได้รับการยกย่องนับถือเป็นที่ยอมรับในสังคม					
16.งานมีความก้าวหน้า มีโอกาสแสดงศักยภาพและความสามารถของตน					
17.งานที่ทำเป็นทีมเวิร์ก และต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน					
18.งานที่ทำทำเดี่ยวต้องรับผิดชอบแต่เพียงลำพังคนเดียว					

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีตัวเลือก 5 คำตอบ ได้แก่

มากที่สุด หมายถึง ตรงกับความเป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านมากที่สุด

มาก หมายถึง ตรงกับความเป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านมาก

ปานกลาง หมายถึง ตรงกับความเป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านปานกลาง

น้อย หมายถึง ตรงกับความเป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ตรงกับความเป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านน้อยที่สุด

2. กรุณาทำเครื่องหมาย **V** ลงในช่องที่ท่านเลือก

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความคาดหวังของครอบครัว					
1. ครอบครัวของฉันต้องการให้ฉันเรียนจบมหาวิทยาลัย					
2. ครอบครัวหวังว่าฉันเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเอง					
3. ครอบครัวหวังว่าอาชีพที่ฉันเลือกมีโอกาสก้าวหน้าและมั่นคง					
4. ครอบครัวต้องการให้ช่วยเหลืองาน อาชีพจึงต้องสอดคล้องกับงานที่มีอยู่					
5. ครอบครัวสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ จึงต้องเลือกตามที่กำหนด					
ชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ					
1. สถาบันมีประวัติและชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม					
2. สถาบันมีหลักสูตรและอาจารย์ที่มีคุณภาพตรงตามสาขาที่เลือกเรียน					
3. สถาบันมีเทคโนโลยีของสื่อการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและทันสมัย					

4. สถาบันมีระบบสารสนเทศที่สะดวกและง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล					
5. สถาบันมีทุนให้เปล่าและเงินกู้ยืมรวมทั้งการช่วยเหลือด้านการเงินอื่น					
6. สถาบันมีหลักสูตรที่ทันสมัยสนองต่อความต้องการของตลาดงาน					
7. สถาบันมีทัศนียภาพที่สวยงาม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันมีความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต					

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีตัวเลือก 5 คำตอบ ได้แก่

มากที่สุด หมายถึง ตรงกับความเป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านมากที่สุด

มาก หมายถึง ตรงกับความเป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านมาก

ปานกลาง หมายถึง ตรงกับความเป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านปานกลาง

น้อย หมายถึง ตรงกับความเป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ตรงกับความเป็นจริง หรือความรู้สึกของท่านน้อยที่สุด

2. กรุณาทำเครื่องหมาย **V** ลงในช่องที่ท่านเลือก

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การเลือกศึกษาต่อ					
1.ฉันเลือกตามเกณฑ์คะแนนสถาบันเปิดรับและสามารถเข้าเรียนต่อได้					
2.ฉันเลือกตามผลการสอบและคะแนนของฉันที่ได้					
3.ฉันเลือกตามความสนใจของตนเอง					
4.ฉันเลือกโดยคุณแนวโน้มรายได้ของประเทศมาจากภาคเศรษฐกิจหรือตัวอุตสาหกรรมใด					
5.ฉันเลือกจากการจ้างงาน โดยดูการรับสมัครงานในสื่อต่างๆ					
6.ฉันเลือกตามตลาดงานในอนาคต ภายหลังจากการเปิดของAEC					
7.ฉันเลือกตามลักษณะงาน และคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ					
8.ฉันเลือกจากรายได้ของเงินเดือน สวัสดิการและ โอกาสก้าวหน้าของงาน					

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.ครอบครัวของฉันกำหนดให้เลือก					
10.ฉันเลือกที่ชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา					
11.ฉันได้รับทุนการศึกษา/หรือได้รับโควตาเรียนต่อ					
12.ฉันเลือกตามคำแนะนำของครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวจากโรงเรียนเดิม					
13.ฉันเลือกเรียนตามเพื่อนๆ					

ขอขอบคุณที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงผลการตรวจสอบผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง
ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง

ข้อ ที่	ข้อความ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่		
		1	2	3		
ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์						
1.	ฉันอยากสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนเก่า โดยเข้าเรียนสถาบันชั้นนำของประเทศ	1	1	1	1	1
2.	ฉันต้องการลบคำสบประมาทคนที่ว่าฉันไม่สามารถเรียนจบมหาวิทยาลัยได้	1	1	1	1	1
3.	ฉันชอบที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบาก	1	1	1	1	1
4.	การได้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยจะช่วยเพิ่มความมั่นใจในตนเองให้ฉัน	1	1	1	1	1
5.	เป้าหมายชีวิตของฉัน คือ การเรียนต่อจนจบมหาวิทยาลัย	1	1	1	1	1
6.	ฉันคาดหวังที่จะเรียนต่อมหาวิทยาลัย แต่ก็ยังลังเลในการเลือกสาขาอาชีพ	1	1	1	1	1
7.	ฉันมุ่งมั่นเรื่องเรียนและอ่านหนังสืออย่างหนักเพื่อการสอบเรียนต่อ	1	1	1	1	1
8.	ฉันต้องการเป็นผู้ผู้นำในทุกๆเรื่อง	1	1	1	1	1
9.	ฉันรู้สึกที่ตัวเองต่ำต้อย ต้องการพิสูจน์คุณค่าตัวเองให้ผู้อื่นยอมรับ	1	1	1	1	1
10.	ฉันต้องการเอาชนะเพื่อนๆที่ไม่ยอมรับความสามารถของฉัน	1	1	1	1	1
11.	ครอบครัวฉันต่างเรียนจบมหาวิทยาลัย จึงเป็นแรงกดดันที่ฉันต้องทำให้สำเร็จ	1	1	1	1	1

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง

ข้อ ที่	ข้อความ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่		
		1	2	3		
การรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน						
1.	ลักษณะของงานตรงกับบุคลิกภาพและความถนัด(ด้านอาชีพ) ของฉัน	1	1	1	1	1
2.	งานที่ต้องใช้ทักษะขั้นสูง มีความเชี่ยวชาญ และต้องพัฒนาตัวเอง	1	1	1	1	1
3.	งานที่ทำมีสวัสดิการที่ดี และมีวันหยุด	1	1	1	1	1
4.	งานที่ทำมีความจำเจ ไม่ต้องใช้ทักษะแต่ต้องทำงานล่วงเวลา	1	1	1	1	1
5.	ตลาดการจ้างงานมีเฉพาะในบางเขตพื้นที่	1	1	1	1	1
6.	การสื่อสารระหว่างการทำงานต้องใช้ภาษาต่างประเทศ	1	1	1	1	1
7.	ตลาดงานมีความต้องการสูงเนื่องจากกำลังขาดแคลนแรงงานในด้านนี้	1	1	1	1	1
8.	การจ้างเป็นงานประจำ มีรายได้ที่แน่นอนและมั่นคง	1	1	1	1	1
9.	การจ้างงานเป็นแบบชั่วคราวไม่แน่นอน ค่าแรงคิดเป็นรายวันหรือเหมาจ่าย	1	1	1	1	1
10.	การทำงานมีความอิสระ เป็นส่วนตัวไม่จำกัดเวลาและสถานที่	1	1	1	1	1
11.	มีตารางเวลาของการทำงานที่แน่นอน	1	1	1	1	1
12.	งานที่ทำมีความท้าทายต้องใช้นวัตกรรม และมีความคิดสร้างสรรค์	1	1	1	1	1

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง

ข้อ ที่	ข้อความ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC
		คนที่	คนที่	คนที่		
		1	2	3		
13.	สถานที่การทำงานอยู่ในที่ร่ม สะดวกสบายและมีความปลอดภัย	1	1	1	1	1
14.	สถานที่ทำงานอยู่กลางแจ้ง เป็นงานต้องใช้กำลัง มีความเสี่ยงและเป็นอันตราย	1	1	1	1	1
15.	งานที่ทำมีเกียรติได้รับการยกย่องนับถือเป็นที่ยอมรับในสังคม	1	1	1	1	1
16.	งานมีความก้าวหน้า มีโอกาสแสดงศักยภาพและความสามารถของตน	1	1	1	1	1
17.	งานที่ทำเป็นทีมเวิร์ก และต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน	1	1	1	1	1
18.	งานที่ทำ ทำได้จะต้องรับผิดชอบแต่เพียงลำพังคนเดียว	1	1	1	1	1
ด้านความคาดหวังของครอบครัว						
1.	ครอบครัวของฉันต้องการให้ฉันเรียนจบมหาวิทยาลัย	1	1	1	1	1
2.	ครอบครัวหวังว่าฉันเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเอง	1	1	1	1	1
3.	ครอบครัวหวังว่าอาชีพที่ฉันเลือกมีโอกาสก้าวหน้าและมั่นคง	1	1	1	1	1
4.	ครอบครัวต้องการให้ช่วยเหลืองาน อาชีพจึงต้องสอดคล้องกับงานที่มีอยู่	1	1	1	1	1
5.	ครอบครัวสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ จึงต้องเลือกตามที่กำหนด	1	1	1	1	1

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง

ข้อ ที่	ข้อความ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	ด้านชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ					
1.	สถาบันมีประวัติและชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม	1	1	1	1	1
2.	สถาบันมีหลักสูตรและอาจารย์ที่มีคุณภาพตรงตามสาขาที่เลือกเรียน	1	1	1	1	1
3.	สถาบันมีเทคโนโลยีของสื่อการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและทันสมัย	1	1	1	1	1
4.	สถาบันมีระบบสารสนเทศที่สะดวกและง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล	1	1	1	1	1
5.	สถาบันมีทุนให้เปล่าและเงินกู้ยืมรวมทั้งการช่วยเหลือด้านการเงินอื่น	1	1	1	1	1
6.	สถาบันมีหลักสูตรที่ทันสมัยสนองต่อความต้องการของตลาดงาน	1	1	1	1	1
7.	สถาบันมีทัศนียภาพที่สวยงาม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันมีความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต	1	1	1	1	1
	การเลือกศึกษาต่อ					
1.	ฉันเลือกตามเกณฑ์คะแนนสถาบันเปิดรับและสามารถเข้าเรียน ต่อได้	1	1	1	1	1
2.	ฉันเลือกตามผลการสอบและคะแนนของฉันที่ได้	1	1	1	1	1
3.	ฉันเลือกตามความสนใจของตนเอง	1	1	1	1	1

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง

ข้อ ที่	ข้อความ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4.	ฉันเลือกโดยคุณแนวโน้มรายได้ของประเทศมาจากภาคเศรษฐกิจหรือตัวอุตสาหกรรมใด	1	1	1	1	1
5.	ฉันเลือกจากการจ้างงาน โดยดูการรับสมัครงานในสื่อต่างๆ	1	1	1	1	1
6.	ฉันเลือกตามตลาดงานในอนาคต ภายหลังจากการเปิดของ AEC	1	1	1	1	1
7.	ฉันเลือกตามลักษณะงาน และคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ	1	1	1	1	1
8.	ฉันเลือกจากรายได้ของเงินเดือน สวัสดิการและโอกาสก้าวหน้าของงาน	1	1	1	1	1
9.	ครอบครัวของฉันกำหนดให้เลือก	1	1	1	1	1
10.	ฉันเลือกที่ชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา	1	1	1	1	1
11.	ฉันได้รับทุนการศึกษา/หรือได้รับโควตาเรียนต่อ	1	1	1	1	1
12.	ฉันเลือกตามคำแนะนำของครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวจากโรงเรียนเดิม	1	1	1	1	1
13.	ฉันเลือกเรียนตามเพื่อนๆ	1	1	1	1	1

ค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับ = 1.00

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเที่ยง
ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์		
1. ฉันอยากสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนเก่า โดยเข้าเรียนสถาบันชั้นนำของ ประเทศ	.359	.866
2. ฉันต้องการลบคำสบประมาทคนที่ว่าฉันไม่สามารถเรียนจบมหาวิทยาลัยได้	.303	.867
3. ฉันชอบที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆอยู่เสมอ ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบาก	.284	.867
4. การได้ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยจะช่วยเพิ่มความมั่นใจในตนเองให้ฉัน	.303	.867
5. เป้าหมายชีวิตของฉัน คือ การเรียนต่อจนจบมหาวิทยาลัย	.272	.867
6. ฉันคาดหวังที่จะเรียนต่อมหาวิทยาลัย แต่ก็ยังลังเลในการเลือกสาขาอาชีพ	.218	.869
7. ฉันมุ่งมั่นเรื่องเรียนและอ่านหนังสืออย่างหนัก เพื่อการสอบเรียนต่อ	.383	.866
8. ฉันต้องการเป็นผู้นำในทุกๆเรื่อง	.392	.866
9. ฉันรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองต่ำ ต้องการพิสูจน์คุณค่าตัวเองให้ผู้อื่นยอมรับ	.257	.868
10. ฉันต้องการเอาชนะเพื่อนๆที่ไม่ยอมรับความสามารถของฉัน	.371	.866
11. ครอบครัวฉันต่างเรียนจบมหาวิทยาลัย จึงเป็นแรงกดดันที่ฉันต้องทำให้สำเร็จ	.422	.865

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเที่ยง
ด้านการรับรู้โลกของอาชีพและการทำงาน		
1. ลักษณะของงานตรงกับบุคลิกภาพและความถนัด(ด้านอาชีพ)ของมัน	.331	.867
2. งานที่ต้องใช้ทักษะขั้นสูง มีความเชี่ยวชาญ และต้องพัฒนาตัวเอง	.282	.867
3. งานที่ทำมีสวัสดิการที่ดี และมีวันหยุด	.293	.867
4. งานที่ทำมีความจำเจ ไม่ต้องใช้ทักษะแต่ต้องทำงานล่วงเวลา	.247	.868
5. ตลาดการจ้างงานมีเฉพาะในบางเขตพื้นที่	.267	.868
6. การสื่อสารระหว่างการทำงานต้องใช้ภาษาต่างประเทศ	.215	.868
7. ตลาดงานมีความต้องการสูงเนื่องจากกำลังขาดแคลนแรงงานในด้านนี้	.339	.866
8. การจ้างเป็นงานประจำ มีรายได้ที่แน่นอนและมั่นคง	.213	.868
9. การจ้างงานเป็นแบบชั่วคราวไม่แน่นอน ค่าแรงคิดเป็นรายวันหรือเหมาจ่าย	.213	.869
10. การทำงานมีความอิสระ เป็นส่วนตัวไม่จำกัดเวลาและสถานที่	.249	.868
11. มีตารางเวลาของการทำงานที่แน่นอน	.262	.868
12. งานที่ทำมีความท้าทายต้องใช้นวัตกรรม และมีความคิดสร้างสรรค์	.276	.867
13. สถานที่การทำงานอยู่ในที่ร่ม สะดวกสบายและมีความปลอดภัย	.254	.868
14. สถานที่ทำงานอยู่กลางแจ้ง เป็นงานต้องใช้กำลัง มีความเสี่ยงและเป็นอันตราย	.238	.869
15. งานที่ทำมีเกียรติได้รับการยกย่องนับถือเป็นที่ยอมรับในสังคม	.437	.865

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเที่ยง
16.งานมีความก้าวหน้า มีโอกาสแสดงศักยภาพและความสามารถของตน	.361	.866
17. งานที่ทำเป็นทีมเวิร์ก และต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน	.335	.866
18. งานที่ทำ ทำได้โดยไม่ต้องรับผิดชอบแต่เพียงลำพังคนเดียว	.133	.870
ความคาดหวังของครอบครัว		
1. ครอบครัวของฉันต้องการให้ฉันเรียนจบมหาวิทยาลัย	.322	.867
2. ครอบครัวหวังว่าฉันเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเอง	.276	.867
3. ครอบครัวหวังว่าอาชีพที่ฉันเลือกมีโอกาสก้าวหน้าและมั่นคง	.245	.868
4. ครอบครัวต้องการให้ช่วยเหลืองาน อาชีพจึงต้องสอดคล้องกับงานที่มีอยู่	.378	.866
5. ครอบครัวสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ จึงต้องเลือกตามที่กำหนด	.290	.867
ด้านชื่อเสียงของสถาบันที่จะศึกษาต่อ		
1. สถาบันมีประวัติและชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม	.293	.867
2. สถาบันมีหลักสูตรและอาจารย์ที่มีคุณภาพตรงตามสาขาที่เลือก เรียน	.325	.867
3. สถาบันมีเทคโนโลยีของสื่อการเรียนการสอนที่ก้าวหน้าและทันสมัย	.389	.866
4. สถาบันมีระบบสารสนเทศที่สะดวกและง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล	.375	.866
5. สถาบันมีทุนให้เปล่าและเงินกู้ยืมรวมทั้งการช่วยเหลือด้านการเงินอื่น	.233	.868
6. สถาบันมีหลักสูตรที่ทันสมัยสนองต่อความต้องการของตลาดงาน	.366	.866

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกและค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเที่ยง
7. สถาบันมีทัศนียภาพที่สวยงาม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันมีความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต	.352	.866
การเลือกศึกษาต่อ		
1. ฉันเลือกตามเกณฑ์คะแนนสถาบันเปิดรับและสามารถเข้าเรียนต่อได้	.382	.866
2. ฉันเลือกตามผลการสอบและคะแนนของฉันที่ได้	.356	.866
3. ฉันเลือกตามความสนใจของตนเอง	.246	.868
4. ฉันเลือกโดยคุณแวนโน้มรายได้ของประเทศมาจากภาคเศรษฐกิจหรือตัวอุตสาหกรรมใด	.412	.865
5. ฉันเลือกจากการจ้างงาน โดยคุณการรับสมัครงานในสื่อต่างๆ	.401	.865
6. ฉันเลือกตามตลาดงานในอนาคต ภายหลังจากการเปิดของ AEC	.407	.865
7. ฉันเลือกตามลักษณะงาน และคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ	.385	.866
8. ฉันเลือกจากรายได้ของเงินเดือน สวัสดิการและโอกาสก้าวหน้า ของงาน	.390	.866
9. ครอบครัวของฉันกำหนดให้เลือก	.297	.867
10. ฉันเลือกที่ชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา	.389	.865
11. ฉันได้รับทุนการศึกษา/หรือ ได้รับ โควตาเรียนต่อ	.340	.866
12. ฉันเลือกตามคำแนะนำของครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวจากโรงเรียนเดิม	.402	.865
13. ฉันเลือกเรียนตามเพื่อนๆ	.315	.867
ค่าความเที่ยงทั้งหมด		0.88

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายจำลอง นามุดรี
วัน เดือน ปีเกิด	12 มกราคม 2510
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (พ.ศ.2527)
สถานที่ทำงาน	ร้าน “อะไหล่ตกแต่งมอไซค์” 1063 ม.1 ต.จุมพล อ.โพนพิสัย จ.หนองคาย
ตำแหน่ง	เจ้าของกิจการ

